

KANGASALA

KANGASALA

TALOUSARVIO 2010 TALOUSSUUNNITELMA 2010-2012

Kh 26.10.2009
Val 9.11.2009

SISÄLLYS

1 KANGASALAN KUNTASTRATEGIA VUOTEEN 2016	1
1.1 Kangasalan kunnan visio 2016	1.1
1.2 Strategiset päämäärät	1.2
1.3 Visiotasoiset kehitysindikaattorit	1.3
1.4 Kangasalan kunnan organisaatio	1.4
1.5 Kunnan talouden tila ja sen hallinta	1.5
1.6 Tuloslaskelma 2010-2012.....	1.6
1.7 Rahoituslaskelma 2010-2012	1.7
2 TALOUSSUUNNITELMAN 2010-2012 YLEISPERUSTELUT	14
2.1 Taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät.....	14
2.2 Valtion talousarvioesityksen 2010 vaikutukset kunnallistalouteen.....	17
2.3 Kangasalan kehityslukuja taloudesta, väestöstä ja elinkeinoista.....	18
2.4 Kunnan toiminnan ja talouden ohjaus	20
3 TULOSLASKELMA JA RAHOITUSLASKELMA 2010	22
3.1 Tuloslaskelma	22
3.2 Rahoituslaskelma	23
4 TALOUSSUUNNITELMAN 2010-2012 ERITYISPERUSTELUT JA VUODEN 2010 TULOJEN JA MENOJEN LASKENTAPERUSTEET	24
5 MÄÄRÄRAHAT JA TULOARVIOT, TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA MUUT PERUSTELUT PALVELUKESKUKSITTAIN JA PALVELUALUEITTAIN SEKÄ KUNTAKONSERNI	28
5.1 VAALIT	28
5.2 TARKASTUSTOIMI	28
5.3 STRATEGINEN JOHTO	30
5.3.1 Konsernitarkastelu.....	36
5.4 LIIKETOIMINTAYKSIKKÖ OKSA	58
5.4.1 Liiketoimintayksikkö Oksan hallinto	62
5.4.2 Talous-, toimisto- ja atk-palvelut.....	63
5.4.3 Ateria- ja siivouspalvelut.....	66
5.4.4 Tilapalvelut	68
5.5 SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS	71
5.5.1 Hallinto ja talous.....	76
5.5.2 Koti- ja laitoshoitopalvelut.....	77
5.5.3 Terveyspalvelut.....	80
5.5.4 Psykososiaaliset palvelut	88
5.5.5 Työterveyshuolto.....	90
5.5.6 Ympäristöterveydenhuolto.....	92
5.5.7 Sosiaalityön palvelut	94
5.6 SIVISTYSKESKUS	97
5.6.1 Sivistyskeskuksen yhteispalvelut.....	102
5.6.2 Varhaiskasvatus.....	103
5.6.3 Kasvatus ja Opetus	105
5.6.4 Kirjasto ja kulttuuripalvelut.....	108
5.6.5 Vapaa-aikapalvelut	110
5.6.6 Kangasala-Opisto	113

5.7 TEKNINEN KESKUS	114
5.7.1 Rakennusvalvonta.....	116
5.7.2 Ympäristönsuojelu.....	118
5.7.3 Kaavoitus.....	119
5.7.4 Paikkatieto- ja mittauspalvelut	120
5.7.5 Yhdyskuntatekniikka	121
6 INVESTOINTIOSA	122
6.1 INVESTOINNIT PALVELUKESKUKSITTAIN JA TASERYHMITÄIN	122
6.1.1 Strateginen johto.....	123
6.1.2 Liiketoimintayksikkö Oksa	123
6.1.3 Sosiaali- ja terveyskeskus	131
6.1.4 Sivistyskeskus	132
6.1.5 Tekninen keskus	134
7 AVUSTUKSET JA JÄSENMAKSUT	141
8 HENKILÖSTÖMUUTOKSET	145
9 PÄÄTÖSEHDOTUKSET	148
LIITTEET	
Liite 1	Kangasalan Vesi
Liitteet 2-6	Talousarvion taulukoita ja kuvia

1 KANGASALAN KUNTASTRATEGIA VUOTEEN 2016

1.1 KANGASALAN KUNNAN VISIO 2016

Visio tai tahtotila kuvaa kunnan mahdollista ja toivottavaa tulevaisuutta. Se antaa strategialle suunnan muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kasvava ja kehittyvä Kangasala
– kesäpäivän kulttuurikunta Tampereen kaupunkiseudulla –
turvallista ja aktiivista elämää,
hyvin hoidetussa ympäristössä,
keskellä kaunista luontoa.

Kangasalla – oksalla ylimmällä!

Visio avataan seuraavasti:

Kangasala saa osansa kaupunkiseudun kasvusta myös tulevaisuudessa. Kangasala on imagoiltaan vahva kesäpäivän kulttuurikunta ja aktiivinen osa Tampereen kaupunkiseudun kokonaisuutta. Kulttuuri ilmenee monipuolisena, pienimuotoisena kulttuurielämänä monissa eri muodoissaan.

Turvallisuus liittyy Kangasalla niin fyysiseen kuin sosiaaliseenkin turvallisuuteen. Kangasala tarjoaa työtä ja harrastusmahdollisuuksia, aktiivista elämää. Rakennetun ympäristön korkea laatu ja viimeistely ovat tunnusomaisia Kangasalle. Kangasalla ihmisen toiminnot ovat sopusoinnussa luonnon kanssa.

Oksalla ylimmällä: Kangasala tuntee historiansa ja sillä on näköala tulevaisuuteen!

Toiminta-ajatus

Kangasalan kunta luo edellytyksiä kuntalaisten hyvälle elämän laadulle sekä tarjoaa yrittämiselle kilpailukykyisen toimintaympäristön kestävä kehityksen periaattein.

Talouden hallinta

Lähitulevaisuuden muutokseen liittyy kiinteänä osana julkisen rahoituksen kiristyminen. Kansantuotteen kasvu hidastuu ja samanaikaisesti palvelutarpeet ja -vaatimukset kasvavat. Mikäli taloutta ja rahoitusta ei saada taspainoon, on uhkana kuntatalouden kriisiytyminen.

Talouden hallinnan onnistumisen edellytyksenä on käyttömenojen kasvun hallinta ja sopeuttaminen tulopohjaan. Tämä edellyttää toiminnan tehostamista, uusien palvelujen tuotantotapojen käyttöönottoa (esim. palvelujen siirtämistä suoraan asiakkaan vastuulle sähköisiä toimintamalleja kehittämällä siltä osin, kun palveluun ei liity henkilökohtaisen kontaktin tarvetta) ja ostopalvelujen kilpailuttamista sekä palvelujen ulkoistamista.

Kangasalan kunnan tulopohjasta n. 81 % koostuu verotuloista ja valtion-osuuksista. Kunnan tulovero muodostaa n. 92 % kokonaisverotuloista. Yhteisöverotulojen osuus verotuloista on pieni eli vajaat 4 %. Kokomaan keskimääräinen verotuloprosentti vuodelle 2009 oli 18,59. Kangasalan veroprosentti on tällä hetkellä 19,50 ja Tampereen kaupunkiseudun kuntien keskiarvoa korkeampi.

Taksa- ja maksupolitiikkaa tarkastellaan vuosittain tulorahoituksen osana.

Hallitun käyttömenojen kasvun ja investointien oikean mitoituksen avulla hallitaan kunnan velkaantuminen niin, että velkaantuminen ei ylitä Tampereen kaupunkiseudun keskiarvoa.

Strategiakaudella selvitetään mahdollisuus investointien toteuttamiseksi yksityisrahoituksella tai elinkaarimallilla niin, että kunnan oma pääoma-panostus vähenee.

Kunnan omistusten tarpeellisuutta arvioidaan säännöllisesti.

Talouden hallinta	
Arviointikriteeri	Tavoitetaso
Käyttötalousmenojen ja verotulojen kehityksen tasapaino	Tasapainossa
Velkaantumisen hallinta	Velan määrä enintään 3 000 euroa/asukas, korkokulut
Tulorahoituksen prosenttiosuus nettoinvestoinneista	Vähintään 50 % vuonna 2012
Tulotekijöiden tasapaino	Verot, maksut ja taksat voivat ylittää kaupunkiseudun keskitason (investoinnit)
Vuosikate	350 euroa/asukas (= 10 milj. euroa)
Maan ja rakennusoikeuden myynti	Tuloutus käyttötalouteen 2-3 milj. euroa/vuosi
Asuin- ja liikehuoneistojen vuokrien tarkistukset vuosittain	Käypä taso

1.2 STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT

Strategiset tavoitteet suuntaavat toimintaa kohti visiota. Ne kertovat, miten asioiden tulee muuttua, jotta vision saavuttaminen olisi mahdollista.

➤ **1** Kangasala on kehittyvä ja vetovoimainen osa Tampereen kaupunkiseutua. Kunta kasvaa hallitusti kunnallistalouden tasapainosta huolehtien. *Kangasala suhtautuu myönteisesti kuntaliitoksiin, jotka vahvistavat itsenäisen kunnan asemaa Tampereen itäpuolisena kasvukeskuksena.*

Kangasala kasvaa ja kehittyy. Se on aktiivinen toimija seutuyhteistyössä sekä kasvun veturi maakunnan itäisten kuntien yhteistyössä. Palvelutarjonnassa vastataan väestön kasvun ja ikääntymisen sekä yhteistoiminta-alueiden mukanaan tuomaan kasvavaan kysyntään.

Kunnan kehittymisen kannalta tärkeimmät ja kriittisimmät menestystekijät ovat kuntatalouden tasapainottaminen, maapolitiikan ja kaavoituksen onnistuminen sekä aktiivinen elinkeinopolitiikka.

Maapolitiikan ja kaavoituksen onnistumista arvioidaan yhdyskuntarakenteen toimivuudella, yleiskaavoituksen ajantasaisuudella ja tonttitarjonnan riittävyydellä sekä maanmyynnistä saaduilla tuloilla.

Kunnan maapolitiikkaa ohjataan tavoitteellisesti kaupunkiseudun rakennemallin suuntaan. Uudiskaavoituksessa kunta kaavoittaa ensisijaisesti omistuksessaan olevaa maata ja maapolitiikka tukee myös kuntatalouden tervehdyttämistä.

Kangasalan kunnan strategia tähtää kaikilta osin kasvun seurausten hallintaan ja hyödyntämiseen.

➤ **2.** Luonto ja ihmiset ovat Kangasalla järkevästi sopuinnassa.

Luonnon ja ympäristön vaaliminen ovat tärkeitä asioita Kangasalla. Ne otetaan huomioon kunnan suunnittelussa ja muussa toiminnassa samalla kun huolehditaan yhdyskunnan kehittymisestä ja kasvusta.

Kunnan toiminnassa toteutetaan kestävän kehityksen periaatetta. Strategiakauden merkittäviä hankkeita ovat seudullinen ilmastostrategia sekä energiatehokkuus yhdyskuntasuunnittelussa, rakentamisessa ja palveluratkaisuissa.

➤ **3.** Kangasalla on hyvä asua. Asumiselle on tarjolla monipuolisesti vaihtoehtoja. Elämisen laatuun ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota. Yhdyskuntarakenne on taloudellinen ja toimiva, osa kaupunkiseudun kokonaisuutta. Kuntalaisen on mahdollista löytää vapaa-aikaansa monipuolista tekemistä ja kokemista.

Eri asumismuodoille (kerros- ja rivitalot, omakotitalot, vuokra-asunnot) tarjotaan monipuolisia vaihtoehtoja. Yhdyskuntasuunnittelussa ja -rakentamisessa laadukkuus ja turvallisuus ovat tärkeitä toimintaperiaatteita.

Sosiaaliseen turvallisuuteen ja yhteisöllisyyteen kiinnitetään huomiota.

Yhdyskuntarakenne kehittyy hallitusti. Maa-seutualueilla asutusta ohjataan kyläkeskukseen ja pääliikenneväylien läheisyyteen. Toi-

mintojen suunnittelussa pyritään turvaamaan sekä läheisyys että saavutettavuus: liikkumisen sujuvuudesta huolehditaan ja tarvetta pyritään vähentämään. Kangasala kehittää yhdyskuntarakennetta ja sen kehittymistä osana Tampereen kaupunkiseutua.

Hyvän elämän eväisiin kuuluvat Kangasalla yhteisöllisyys ja harrastusmahdollisuudet: liikunta ja muu vapaa-ajan toiminta vahvistavat kuntalaisten hyvinvointia.

4. Monipuolisen elinkeinoelämän kasvu ja kehitykselle turvataan hyvät edellytykset. Kangasalalainen löytää kotikunnastaan monipuolisia työpaikkoja ja kaupallisia palveluja.

Monipuolinen ja kehittyvä yritys-elämä on tärkeä Kangasalan menestymisen edellytys. Elinkeinojen kasvu, kehitykselle ja kuntaan sijoittumiselle turvataan hyvät mahdollisuudet. Erityisesti pyritään saamaan elinkeinoelämän tarpeisiin laadukkaita alueita hyvien liikenneyhteyksien varrelta.

Kunta hyödyntää Tampereen kaupunkiseudun elinkeinoyhtiön elinkeinopoliittisia tavoitteita ja hankkeita mm. osaamisen ja tek-

nologian kehittämisessä, yritysten sijoittumisessa Kangasalle sekä yritysten laajenemisessa. Kangasala on tärkeä osa kaupunkiseudun työmarkkinoita.

Kunnan elinkeinotoimet kohdistuvat markkinointiin sekä yhteistyöhön nykyisten ja uusien yritysten kanssa. Kunnalla on tarvittaessa valmiudet nopeisiin ratkaisuihin

5. Kangasala järjestää kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi riittävät, laadukkaat ja taloudellisesti tuotetut peruspalvelut. Palvelutuotannon toimintatapoja kehitetään. Seudullista palvelutuotantoa kehitetään.

Kunnan väkiluvun kasvaessa ja väestön ikääntyessä peruspalveluiden saatavuus ja laadukkuus turvataan. Palvelutarjontaa pidetään seudullisesti kilpailukykyisenä taloudellisten resurssien sallimissa rajoissa.

Vaihtoehtoisia palvelujen tuottamistapoja käytetään kunnan oman palvelutuotannon rinnalla, kun se on järkevää ja taloudellisesti perusteltua. Palvelurakenteita uusitaan tavoitteena tehokkuus ja tuottavuus sekä asiakkaan palvelutarpeen oikea kohdentaminen.

Kangasala osallistuu seudulliseen ja yhteistoiminta-alueiden kuntien palveluyhteistyöhön aktiivisesti. Tavoitteena on, että kuntalaisten olisi mahdollista käyttää monia palveluita yli kuntarajojen. Isäntäkuntana Kangasala toimii vastuullisesti.

Ennaltaehkäisy ja varhaisen puuttumisen periaatteita toteutetaan palvelutoiminnassa syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja kalliiden kustannusten vähentämiseksi.

6. Kangasalan keskusta on elinvoimainen ja palveluiltaan monipuolinen. Kunnan eri alueita kehitetään niiden omista lähtökohdista. Kuntalaisilla on monipuoliset mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan.

Keskusta on tehokkaan ja korkeatasoisen rakentamisen aluetta. Täydennysrakentamisella tiivistetään rakennuskantaa. Keskustan edustavuuteen ja vetovoimaisuuteen kiinnitetään huomiota.

Kunnan keskustassa on kuntalaisille tarjolla monipuolisia kulttuuri-, liikunta- ja liikepalveluita.

Kuntalaisten aktiivinen toiminta sekä sosiaalinen yhteisöllisyys ylläpitää vireitä ja omaleimaisia kyläkeskuksia.

Sähköisiä palveluita lisätään.

7. Kunnanvaltuuston päättämä omistajapolitiikka tukee perustehtävässä onnistumista siten, että kunnan koko konsernirakenteen erilaiselle omistukselle on perusteet ja kehitystavoitteet.

Kunnan erilaiset omistajuudet, osakkuudet ja jäsenyydet arvioidaan ja järjestellään tarvittaessa uudelleen. Niitä kehitetään siten, että ne ovat mukana tukemassa kunnan

perustehtävää, kuntalaisten hyvinvoinnin kehittämistä sekä ovat kuntastrategian tavoitteiden mukaisia.

Kunnan resursseja irrotetaan vähemmän tärkeistä tai matalan tuottavuuden kohteista ja käytetään tuottavien kohteiden kehittämiseen.

Yhtiön tulokselle ja kunnan yhtiöön sijoitettavalle pääomalle asetetaan kohtuullinen tuottotavoite, josta kunnalle tuloutetaan

talousarviossa sovittava osuus. Erilaiset sijoitusjärjestelyt, osaomistajuudet jne. ovat keinoja kunnan kehittämisessä.

Omistajaohjausta (edustajien ohjeistamista) ja konsernivalvontaa kehitetään konserniohjeen laatimisella.

8. Kangasalan kunta on hyvä, uudistumiseen kannustava ja henkilöstöstään huolehtiva työnantaja.

Kunnan imago työnantajana on tärkeä menestystekijä. Työnantajapolitiikan tavoitteena on tehokas, hyvinvoiva, oppiva ja motivoitunut organisaatio. Rekrytoinneissa korostetaan korkeaa osaamista, uudistumiskykyä ja innostusta.

Yhteistoiminta on osallistavaa ja vuorovai-kutteista. Henkilöstöä kannustetaan uudistumaan ja kehittämään osaamistaan.

Työssä jaksamiseen, palkkaus- ja kannustejärjestelmiin sekä johtamisen ja esimiestyön kehittämiseen panostetaan.

1.3 VISIOTASOISET KEHITYSINDIKAATTORIT

Miten Kangasala voi seurata kehitystä kohti haluttua tulevaisuutta? Mitkä mittarit/ indikaattorit kertovat oikean suuntaisesta kehityksestä?

Visiotason indikaattorit ovat yleisiä kehitystä kuvaavia muuttujia. Niihin ei aina pystytä itse vaikuttamaan, mutta niiden oikeansuuntainen kehitys on ainakin osittain seurausta onnistuneesta toiminnasta vision ja päämäärien suuntaan.

Kangasalan kehitystä kohti vision ja päämäärien asettamaa tulevaisuuden tilaa seurataan seuraavilla mittareilla:

- väkiluku
- työkäinen väestö
- verokertymä
- työllisyysaste
- työpaikkaomavaraisuus
- ikärakenne
- koulutustaso
- pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys
- vesistöjen tila
- asumisväljyys
- turvallisuus: omaisuuteen ja henkilöön kohdistuneet rikokset, liikenneonnettomuudet
- jätevesiverkostoon liittymisprosentti
- asukas- /asiakastyytyväisyys

Mittareita seurataan vuosittain toimintakertomuksessa.

Strategian toteuttamisen näkökulmat ja kriittiset menestystekijät valtuustokaudelle 2009-2012

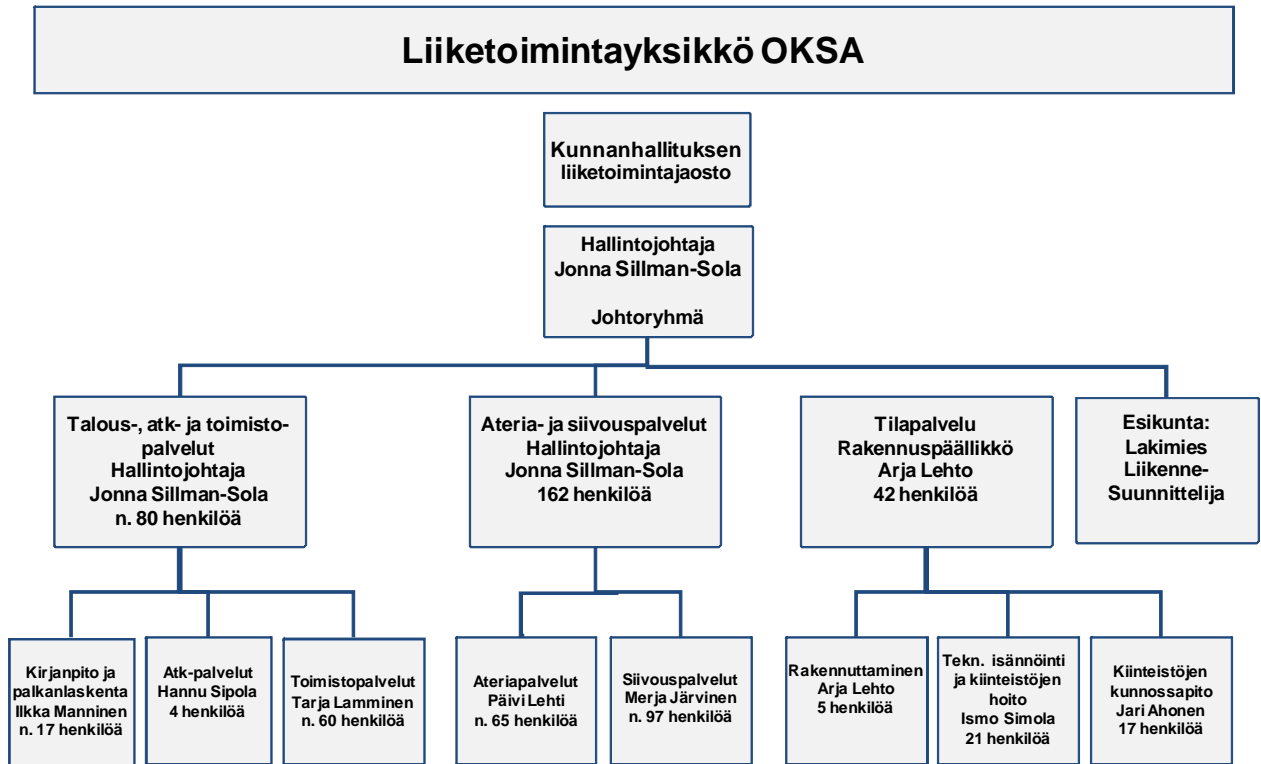
Tavoitteet ja toimenpiteet yksilöidään ja täsmennetään vuositasolle talousarviossa.

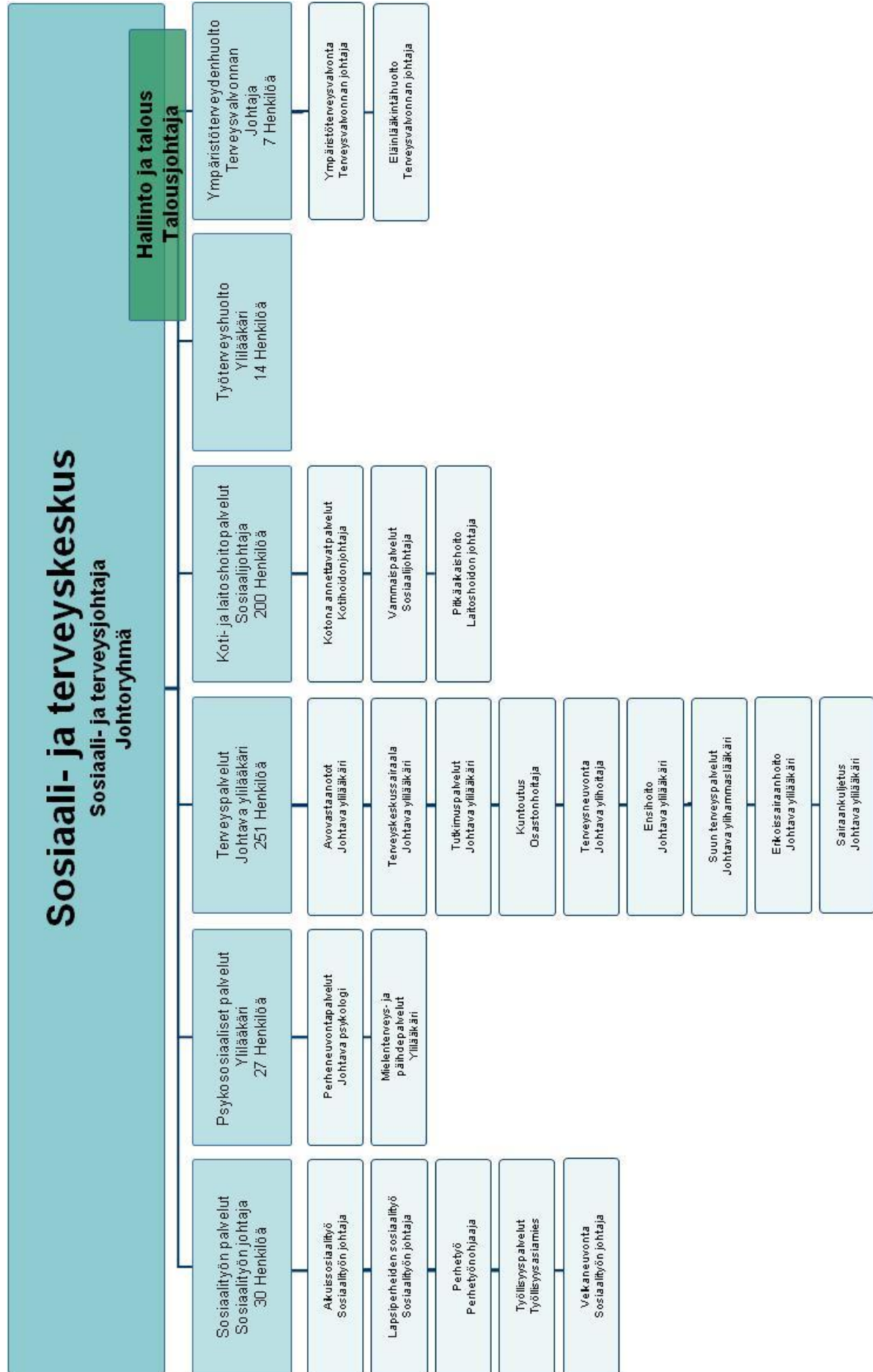
Visiotasoiset kehitysindikaattorit

Asia	Indikaattori	
Asukasluku (31.10.2009)	28 402	
Työkäinen väestö (19-64-vuotiaat) v. 2008	16 792	
Ikärakenne v. 2008	alle 6-vuotiaat	2 907
	7-18 vuotiaat	4 385
	19-64 vuotiaat	16 792
	yli 65-vuotiaat	4 143
Työttömyysaste v. 2008		5,6 %
	Pitkäaikaistyöttömät	17,6 %
	Alle 25-vuotiaat työttömät	12,6 %
Koulutustaso v. 2007	Keskiasteen tutkinto	38,5 %
	Alin korkea-aste	13,1 %
	Alempi korkeakoulu	8,5 %
	Ylempi korkeakoulu	7,7 %
Verokertymä, tilinpäätös 2008	Tulovero	83 320 585
	Yhteisövero	3 162 970
	Kiinteistövero	3 507 368
Asumisväljyys/-tiheys v. 2008	39,6 m ² /asukas	
Turvallisuus v. 2008		
	• omaisuusrikokset	736
	• henkilörikokset	107
	• tieliikenneonnettomuudet	175
Vesistöjen tila	Roine, hyvä Längelmävesi, hyvä Vesijärvi, hyvä	
Jätevesiverkostoon liittymisprosentti v.2008	85 % asukkaista	
Asukas- /asiakastyytyväisyys	ei ole tehty -08	

1.4 KANGASALAN KUNNAN ORGANISAATORAKENNE

1.5 KUNNAN TALOUDEN TILA JA SEN HALLINTA

Kangasalan kunnan Kuntastrategia 2016 määrittelee kunnan talouden ensiarvoisen tärkeäksi palvelujen turvaamiselle. Asiakirjan mukaan kunnan talous pidetään vakaana, koska kunnan jatkuvan kasvun mukanaan tuomat tarpeet peruspalvelutarjonnan laajentamiseen halutaan hoitaa. Tasapainoisen talouden seurannan kohteina ovat erityisesti vuosikate, velkaantuneisuus ja maksuvalmius.

Kangasalan kunnan taloudellinen tilanne tilinpäätöksien mukaan on ollut vuosi-ina 2000 - 2004 melko hyvin tasapainossa. Vuosikatteella on katettu poistot. Investointien tulorahoitus on ollut edellisinä vuosina keskimäärin strategiassa edellytetyn 75 %:n tason. Sen sijaan vuosien 2005 ja 2006 tilinpäätökset jäivät alijäämäisiksi ja kunnan tulorahoitus oli selkeästi riittämätön nykytasoinen investointien rahoittamiseen. Vuoden 2007 tilinpäätöksen tulos oli 0,1 milj. euroa ylijäämäinen, mutta vuosi 2008 oli 0,1 milj. euroa alijäämäinen. Talouden epätasapainon seurauksena kunnan velkamäärä on kääntynyt selvään nousuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on kohonnut vuoden 2008 tilinpäätöksen mukaan 40,7 %. Lisääntyneet investointitarpeet ja tulorahoituksen niukkuus ovat painaneet suhteellisen velkaantuneisuusprosentin alle tavoitetason.

Vuosina 2007 - 2008 kunnan toimintamenot kasvoivat 8,9 ja 9,6 %. Vuoden 2009 alusta kunnan omaksi toiminnaksi on tullut PARAS-hankkeen toteuttamisen myötä kuntayhtymän aiemmin järjestämät perusterveydenhoidon palvelut. Tämän vuosi toimintamenojen kasvu ei voida edelliseen talousarvioon nähden verrata. Vertailulukuna voidaan käyttää talousarvioiden tuloslaskelmassa esitettyä toimintakate, jossa on vuoden 2008 tilinpäätökseen nähden kasvua 6,5 %. Investoinnit ylittävät kuitenkin edelleen kunnan tulorahoituksen tason veroprosentin korotuksista huolimatta (v. 2007 ja 2009). Kunnan nopeasta kasvusta johtuen menojen kasvupaineet ovat erityisesti sosiaali- ja terveystalouden sekä koulutuspalveluiden määrärahoissa. Verotulot ovat kasvaneet valtakunnan keskitasoa enemmän. Valtionosuuksien kasvu on hidastanut. Sivustustoimen laskennallisten valtionosuuksien määrä on vähentynyt. Lisäksi vuonna 2009 ja 2010 jää saamatta kunnan asukasluvun muutokseen perustuva valtionosuuden lisäys (vuonna 2008 1,2 milj. euroa). Myös Kangasalan ja Sahalahden kuntaliitokseen liittyvien yhdistymisavustusten maksaminen päättyi vuoden 2009 lopussa. Tulorahoituksen riittämättömyydestä johtuen on myös rahoituslaskelman vaikutus maksuvalmiuteen ollut useana vuotena negatiivinen, mikä on tiettyinä kuukausina näkynyt kassavarannon negatiivisena arvona. Kuluvan vuoden maksuvalmius on ollut alkuvuonna melko hyvä, koska verotilitykset ovat kasvaneet veroprosentin korotuksesta johtuen.

Vuoden 2010 talousarviossa kunnan taloudellinen tila näyttää jatkan heikkenemistään veroprosentin korotuksesta ja menotalouden tiukasta kehiksestä huolimatta. Näistä toimenpiteistä huolimatta tuloslaskelman mukainen tulos jää negatiiviseksi. Talouden tunnusluvut osoittavat, että perustoimialojen toimintamenot kasvavat edelleen aivan liian nopeasti verrattuna verotulojen ja valtionosuuksien kasvuun. Kunnan taloudellinen tilanne vaatii edelleen, että toimintamenot eivät jatkossa saisi kasvaa verotulojen ja valtionosuuksien kasvua nopeammin. Tämä tarkoittaa sitä, että menokehyksille tulevina vuosina tulisi asettaa ehdoton 2 %:n katto, jota ei saisi ylittää missään olosuhteissa. Talouden tasapainon saavuttamiseksi tulee toimintojen tehostamiseen tähtääviä toimenpiteitä jatkaa entistä pontevammin.

Kunnan sijoitusvarallisuuden taso

Kunnan vuoden 2005 talousarvion ja 2005–2007 taloussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä päätettiin, että talousarviokäsittelyn yhteydessä määritellään sijoitusvaroilta ns. säilyttämistaso, joka lasketaan siten, että alkuperäiseen pääomaan, 12,28 milj. euroa lasketaan vuoden 1996 alusta 4 %:n korkoa korolle. Näin laskettuna sijoitusvarojen määräksi saadaan:

31.12.2006	18,88 milj. euroa
31.12.2007	19,64 milj. euroa
31.12.2008	20,43 milj. euroa
31.12.2009	21,04 milj. euroa
31.12.2010	21,88 milj. euroa

Mikäli sijoitusvarojen tuotto ylittää 31.12.2010 määritellyn tason, on mahdollista erillisellä valtuuston päätöksellä tulouttaa sijoitusvarojen tuottoa investointihankkeiden rahoittamiseksi.

1.6 TULOSLASKELMA 2010-2012

Ulkoiset erät, ml. vesilaitos 1 000 €	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
TOIMINTATUOTOT	15 750	24 787	26 300	27 064	27 876
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	257	331	388	399	411
TOIMINTAKULUT	-123 918	-140 043	-143 708	-147 803	-152 219
Tarvittava lisäkarsinta				4 236	4 045
TOIMINTAKATE	-107 911	-114 925	-117 021	-116 104	-119 887
Verotulot	90 029	92 740	95 560	99 362	103 336
Valtionosuudet	24 925	26 264	27 472	28 296	29 145
Rahoitustuotot ja -kulut	-166	-204	-1 038	-2 125	-2 665
VUOSIKATE	6 876	3 874	4 974	9 429	9 929
Poistot ja arvonalentumiset	-7 045	-6 911	-9 079	-9 422	-9 637
TILIKAUDEN TULOS	-169	-3 037	-4 105	8	293
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	47	-35	-3 888		
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		75	3 923		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-121	-2 997	-4 070	8	293

Kohdentamattoman varauksen purku: Lukio 1 500 000 euroa ja Pikkolan koulu 2 423 440 euroa.

Suunnitelmavuosien tuloslaskelma on laskettu menojen osalta siten, että toimintakuluihin (henkilöstömenot, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet) kokonaisuudessaan on lisätty 3 prosenttia. Kasvu ylittää tällä hetkellä odotettavissa olevan inflaatiotason. Ylitys johtuu väestön kasvun aiheuttamasta palvelujen järjestämisen tarpeesta. Toimintatuottojen on arvioitu kasvavan 3 prosenttia normaalituottojen osalta.

Toimintakatteen kasvua ei suunnitelmavuosina kateta verotulojen kasvulla ja nykyisillä veroprosenteilla (kunnan tulovero 20,00 % ja kiinteistövero: vakituinen asuinrakennus 0,43 %, muu asuinrakennus 1,03 %, yleinen 0,90 % ja rakentamaton rakennuspaikka 1,50 %). Valtionosuuksia leikkaa tulevana vuosina edelleen verotulotasaus, joka ensi vuonna tulee olemaan n. 1,5 milj. euroa. Toisaalta valtionosuuksia on lisätty varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon alueella. Kunnan talous kääntyi vuonna 2005 alijäämäiseksi, ja se jatkui myös vuonna 2006. Vuoden 2007 tulos oli lievästi positiivinen verotulojen ja valtionosuuksien kasvusta johtuen ja vuoden 2008 tulos muodostui lievästi alijäämäiseksi. Vuoden 2009 tuloksen arvioidaan muodostuvan alijäämäiseksi. Kunnallisverotulon on arvioitu kasvavan 4 % vuodessa. Verotulojen kasvuun vähentävästi ei enää jatkossa vaikuta ansiotulovähennysten nostot, joita toteutettiin edellisinä vuosina ja perusvähennyksen nosto vuodelle 2010. Voimassa olevan talousstrategian edellyttämää vuosikatetavoitetta ei kuitenkaan vielä olla saavuttamassa ilman talouden lisätervehdyttämistoimenpiteitä. Investointitason säilyttämiseksi tulisi toimintakuluja rajusti leikata tai verotuloja lisätä.

Vuonna 2008 sijoitusvarojen käsittely taseessa muuttui. Varat siirretään taseen pysyvistä vastaavista rahoitusomaisuuden ryhmään, jolloin niiden käyttö vaikuttaa suoraan vuosikatteeeseen. Sijoitusvarojen tuloutuksia ei ole vuosille 2010 - 2012 budjetoitu.

Vuosien 2011 ja 2012 osalta talouden tasapainotus on esitetty toimintakulujen lisäkarsinnan tarpeena. Toinen vaihtoehto on tuloveroprosentin korotus 21,00 prosenttiin vuoden 2011 alusta.

1.7 RAHOITUSLASKELMA 2010–2012

ml. vesilaitos 1 000 €	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	6 876	3 874	4 974	9 429	9 929
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjausevät	-1 531				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-19 810	-20 230	-20 247	-28 878	-15 384
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 290	0	0	4 451	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 744	1 750	1 500	1 000	1 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 431	-14 606	-13 773	-13 998	-4 455
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-21				
Antolainasaamisten vähennykset	63	70	70	70	70
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 680	21 300	20 500	25 000	19 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 187	-6 149	-6 802	-9 100	-10 700
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 897				
Rahoituksen rahavirta	11 432	15 221	13 768	15 970	8 370
Rahavarojen muutos	1 002	615	-5	1 972	3 915

Vuoden 2010 talousarvion rahoituslaskelma on laskettu siten, että lisälainanotolla turvataan osittain kohtuullisen maksuvalmiuden säilyminen, koska edelleenkin tulorahoituksella ei toteudu kuntastrategian 50 %:n taso.

Suunnitelma vuosien osalta tulee ratkaistavaksi, millä muilla tavoilla kuin lainanotolla ja käyttöomaisuuden myynnillä saaduilla tuloilla kunnan maksuvalmius ja positiivinen kassavirta toteutetaan. Suunnitelma vuodet sisältävät tässä laskelmassa kohtuuttoman velkamäärän lisäyksen nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Näillä perusteilla näyttäisi siltä, että investointien voimakas supistaminen on ainoa realistinen keino rahoitustilanteen turvaamiseksi tulevina vuosina.

2 TALOUSSUUNNITELMAN 2010 - 2012 YLEISPERUSTELUT

2.1 TALOUDELLINEN TILANNE JA KEHITYSNÄKYMÄT

Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen kansantalous on ollut kuluvana vuonna nopeassa syöksykierteessä. Alkuvuoden aikana tuotannon supistuminen viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna on ollut lähes 10 %. Teollisuustuotannon arvioidaan vähenevän tänä vuonna suhteellisesti enemmän kuin lamavuonna 1991. Alhaisen vientikysynnän johdosta Suomen teollisuustuotanto laskee 15 % edellisestä vuodesta.

Viestit maailmantalouden tämän hetkisestä kehityksestä ja maailmankaupan mahdollisesta piristymisestä ovat olleet jossain määrin erisuuntaisia. Aasiassa Kiinan talouden kasvuvauhti on ollut nopeaa ja viimeaikaiset uutiset Yhdysvalloista ovat olleet toiveikkaita talouden kääntymisestä parempaan suuntaan. Euroalueen kansantuote on laskenut alkuvuonna ja euroalueen maat ovat kärsineet vientimarkkinoiden huonosta tilanteesta.

Julkisen vallan elvytystoimet ovat olleet monissa maissa mittavat. Elvytystoimet ovat kohdistuneet sekä rahoitusjärjestelmän toimintaan että finanssipolitiikkaan, jolla on lisätty kulutusta ja investointeja. Korkotaso on alentunut merkittävästi, mikä periaatteessa rohkaisee myös yksityisiä yrityksiä investoimaan. Kysynnän alhainen taso on kuitenkin vielä pitänyt investoinnit vähäisinä. Yksityistä kulutusta on pyritty elvyttämään verohelpotuksin.

Elvytyspolitiikan seurauksena julkinen valta on velkaantunut merkittävästi. Lähi vuosien talouskehitystä arvioitaessa yhtenä keskeisenä tekijänä onkin finanssipolitiikan asteittainen kiristäminen liian suuren velkaantumisen estämiseksi. Vaikka maailmantalouden taantuma on alkanut osoittaa toipumisen merkkejä, niin elpymisen voidaan arvioida olevan varsin hidasta tuotannon alhaisesta vertailutasosta huolimatta. Työttömyyden odotettavissa oleva kasvu teollistuneissa maissa hidastaa kotitalouksien kulutuskysyntää.

Talouden ennustamisen vaikeudesta ja Suomen kansantalouden nopeasta syöksykierteestä kertoo muun muassa se, että vuosi sitten taloudellisten ennustelaitosten laatimissa arvoissa kansantuotteemme kasvu vuodelle 2009 oli keskimäärin noin 1,5 % (vaihteluvälin ollessa 1-2 %). Tämänhetkisten vastaavien arvioiden vaihteluväli on miinusmerkkisinä 4,5 -7 %. Ensi vuoden taloudellista kasvua koskevat arviot vaihtelevat miinus yhdestä plus 2,5 prosenttiin.

Valtiovarainministeriön 15.9.2009 julkaiseman suhdanne-ennusteen mukaan kokonaistuotanto supistuu tänä vuonna 6 %. Ennuste ensi vuodelle perustuu siihen, että kansainvälinen talous alkaa toipua loppuvuotta kohden. Tuotannon kasvu Suomessa jää kuitenkin vielä ensi vuonna verrattain heiveröiseksi eli se on vain 0,3 %.

Työllisyyskehitys oli vielä viime vuonna suotuisaa. Koko vuoden tasolla palkan saajien ansiotyöpanos työtunneilla mitattuna lisääntyi ja työllisyysaste kohosi yli 70 prosenttiin. Tänä vuonna työllisyysaste alenee parisen prosenttiyksikköä ja ensi vuonna työllisyysasteen arvioidaan olevan 66 %. Työtön työvoima on ennusteen mukaan tänä vuonna 240 000 henkeä ja ensi vuonna keskimäärin 280 000 henkeä. Työttömyysaste kohoaa ensi vuonna yli kymmenen prosentin.

Kuluttajahintojen viime vuoden nopeahko kohoaminen pysähtyi tänä vuonna. Vuonna 2009 kuluttajahintojen vuosikeskiarvon nousu olikin vain 0,1 prosenttia. Ensi vuonna kuluttajahintojen nousuksi arvioidaan 1,2 %. Tuontihintojen ennustetaan kohoavan maltillisesti ja kotimaisten työvoimakustannusten nousun arvioidaan olevan hidasta.

Kuntien talouden neljännesvuositilaston mukaan kuntien vuosikate heikkeni kuluvan vuoden ensimmäisen puoliskon aikana edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Kuntien toimintamenot kasvoivat tuona aikana n. 6 % samaan aikaan kuin verotulojen kasvu romahti. Verotulojen kasvun hiipuminen lähelle nolaa johtui ennen kaikkea yhteisöverojen vähenemisestä noin viidenneksellä. Kuntien tuloveroa kertyi vuoden ensimmäisellä puoliskolla n. 2 % enemmän edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna osittain kuntaryhmän jakosuuden kohoamisen johdosta.

Kuntien toimintamenojen nopeahkon kasvun taustalla on henkilöstömenojen ja palvelujen ostojen kohoamisen jatkuminen verrattain nopeana. Henkilöstömenojen suhteellinen kasvu tosin hidastuu viime vuoden kuudesta prosentista parilla prosenttiyksiköllä. Palvelujen ostojen lisäyksessä sen sijaan ei ole ainakaan tähän mennessä ollut näkyvissä hidastumista huolimatta yleisen kustannustason nousun hiipumisesta.

Kunta-alan palkkasumman arvioidaan kasvavan tänä vuonna nelisen prosenttia. Ansiotaso kohoaa noin 3,5 % eli parisen prosenttiyksikköä hitaammin kuin viime vuonna. Henkilöstömenoihin kohdistuvista säästötoimista huolimatta paineet palkkasumman kasvuun ovat olleet kovat muun muassa lisääntyvien velvoitteiden ja laajenevien tehtävien vuoksi.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa tammikuun 2010 loppuun. Sopimuskausi Tehyn kanssa jatkuu vuoden 2011 loppuun ja Tehypöytäkirjaan sisältyy sopimuskorotuksia vuodelle 2010. Neuvottelut kunta-alan seuraavista työ- ja virkaehtosopimuksista käynnistyvät vasta tämän vuoden loppupuolella ja ne käydään tilanteessa, joissa kuntatalouden kiristyminen näyttää yhä ilmeisemmältä kasvavan työttömyyden aiheuttaman verotulojen hiipumisen johdosta.

Ensi vuoden palkkasummaa arvioitaessa on tällä hetkellä lähdettävä laskentateknisestä olettamuksesta kunta-alan ansiotason kohoamisesta. Palkantarkistuksen laskentateknisenä oletuksena on ollut, että ansiotasoindeksi kohoaisi ensi vuonna 2,5-3 %. Tätä suuruusluokkaa olevaa lukua voidaan käyttää ansiotason muutoksena vuoden 2010 talousarviota laadittaessa.

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksuihin on tulossa muutoksia vuonna 2010. Kuntatyönantajan kansaneläkemaksu poistuu ensi vuoden alusta kokonaan. Kuntatyönantajan sairausvakuutusmaksua ehdotetaan nostettavaksi 2,27 prosenttiin palkkasummasta.

Kuntatyönantajan työttömyysvakuutusmaksu kohoaa ensi vuonna. Palkkasummarajaa, jonka alittavalta osalta sovelletaan pienempää maksuprosenttia, ehdotetaan nostettavaksi. Rajan alittavalta osalta maksuprosenttia korotetaan 0,75 prosenttiin. Ylittävältä osalta maksuprosentti olisi ehdotuksen mukaan 2,95 prosenttia.

Kuntatyönantajan keskimääräinen KuEL-maksu säilynee nykyisellä tasollaan eli noin 23,6 prosenttina palkkasummasta. Kuntien eläkevakuutus päättää vuoden 2010 kokonaisuuden kuluvan vuoden lopulla.

Kunta-alan kustannustaso kohosi viime vuoden peruspalvelujen hintaindeksillä mitattuna 5,3 %. Kustannustason kohoaminen hidastunee tänä vuonna merkittävästi. Peruspalvelubudjetissa kustannustason arvioidaan kohoavan tänä vuonna 3 % ja ensi vuonna 2 %. Valtionosuusindeksin kohoaminen on tämän hetken arvioiden mukaan hieman nopeampaa.

Kuntien valtionosuusjärjestelmää uudistetaan. Nykyiset sektorikohtaiset kuntien valtionosuudet yhdistetään peruspalvelujen järjestämiseen tarkoitetuksi valtionosuudeksi. Uudistuksen myötä esi- ja perusopetuksen oppilaskohtainen valtionosuus muuttuu ikäluokan asukasmäärään perustuvaksi ja valtionosuusprosentti yhtenäistetään

Vuonna 2010 kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin tehdään ylimääräinen 30 milj. euron korotus.

Kuntien verotulojen kehitys

Kuntien verotulojen tilitykset lisääntyivät 7,6 prosenttia vuonna 2008. Kunnallisveron tilitykset kasvoivat 8,0 prosenttia. Kuntien yhteisöveron tilitykset kohosivat peräti 4,1 prosenttia. Kiinteistöveron tilitykset nousivat lähes 6,9 prosenttia.

Kunnallisveron tilitykset ovat kasvaneet kuluvan vuoden tammi-elokuussa 2,2 % viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Työllisyyden heikkeneminen ei ole vielä täysimääräisesti näkynyt kuntien tilityksissä, koska kuntaryhmänjako-osuutta nostettiin kesäkuussa.

Ansio- ja pääomatuloista maksetut tuloverot ovat tuon ajanjakson aikana kuitenkin kokonaisuutena ottaen alentuneet viime vuoden tasosta nelisen prosenttia. Työttömyyden lisääntyessä näiden tilitysten arvioidaan supistuvan loppuvuonna 6-7 % edellisestä vuodesta. Toteutuessaan tämänkaltainen kehitys merkitsee sitä, että kunnallisveron tilitykset jäänevät tänä vuonna suunnilleen viime vuoden tasolle.

Ensi vuonna kansantalouden palkkasumman arvioidaan kasvavan yhden prosentin. Kuntien tulopohja kunnallisverotuksessa kasvaneeksi parisen prosenttia. Tuloista tehtävät vähennykset kasvavat 10 %, mikä merkitsee sitä, että verotettava tulo vähenee noin 2 %. Kuntien tuloveroista tehtävät vähennykset kasvoivat jo tänä vuonna merkittävästi. Ensi vuodelle ehdotettavat tuloverotusta koskevat perustemuutokset vähentäisivät kuntien tuloveroa merkittävästi. Veropöytämuutosten arvioidaan vähentävän tuottoa 375 miljoonaa euroa, joka kompensoidaan kunnille täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta.

Yhteisövero supistuu tänä vuonna merkittävästi, arviolta kolmanneksen ja on noin 3,8 miljardia euroa. Koska kuntayhtymän osuutta yhteisöverossa korotettiin vuosille 2009-2011, niin yhteisöveron aleneminen ei toteudu kuntasektorilla aivan näin rajuna. Kuitenkin tilitysmenettelystä johtuu, että kuntien saamat tilitykset supistunevat lähes neljänneksen tänä vuonna. Yhteisöverojen tilitykset kunnille ovat tämän hetkisen arvion mukaan noin 1,1-1,2 miljardia euroa. Ensi vuonna tilitykset kasvanevat jonkin verran, mutta epävarmuus yhteisöjen tulokehityksestä on suuri.

Kiinteistöverojen tilitykset ovat tänä vuonna noin 950 miljoonaa euroa. Kiinteistöverojen ala- ja ylärajoja ehdotetaan korotettavaksi ensi vuodeksi. Kiinteistöveron tuotto on arvioitu olevan ensi vuonna runsaan miljardi euroa.

2.2 VALTION TALOUSARVIOESITYKSEN 2009 VAIKUTUKSET KUNNALLISTALOUTEEN

Kunta- ja palvelurakennemuutos

Maan hallitus on julkistanut ehdotuksensa valtion vuoden 2010 talousarvioesitykseksi ja antanut sen eduskunnalle. Kuntatalouden kehitysarviota on jossain määrin heikennetty viime kevään peruspalveluohjelmassa esitetystä. Kuntatalouden tila on kiristynyt vuonna 2009 nopeasti, kun taantuman seurauksena yhteisöverojen tuotto on romahtanut. Vuonna 2010 kuntien verotulojen arvioidaan sekä tulonveronkevennysten että työttömyyden kasvun takia vähenevän vuodesta 2009 hieman, vaikka kuntien osuutta yhteisöverosta ja kiinteistöveron alaja ylärajoja on korotettu.

Valtionosuudet kasvavat veronkevennysten kuntakompensaatioiden ja indeksikorotusten vuoksi. Verotulojen nopea putoaminen merkitsee kuntien vuosikatteiden heikkenemistä sekä tänä että ensi vuonna, koska kunnat eivät pysty hillitsemään menojen kasvua yhtä nopeasti.

Ensi vuoden valtion talousarvioesityksessä kuntien valtionosuudet nousevat arviolta 647 miljoonaa euroa, josta indeksikorotuksen osuus on 183 milj. euroa. Lisäystä tarkasteltaessa on otettava huomioon valtionosuuksien kustannusneutraalit erät, joista huomattavin on verovähennyksistä johtuva täysimääräinen kompensatio 375 milj. euroa. Vähennyksiä puolestaan ovat avo- ja laitoshoidon rajanvedon poistosta johtuva vähennys 62 milj. euroa ja tehtävien siirrostä johtuva vähennys 30 milj. euroa, jolloin nettomuutos on 283 milj. euroa. Ilman indeksikorotuksia tehtäväkohtaiset valtionosuudet vähenevät noin 31,4 milj. euroa.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan kuntien tulojen ja menojen ristiriita on kärjistymässä – talouskehityksen hidastuessa ennakoitua voimakkaammin..

Valtion kehyspäätöksen mukaan kuntien pelastusohjelman vaikutus kuntatalouteen vuonna 2009 on 468 milj. euroa ja vuonna 2010 674 milj. euroa.

Verotuloihin perustuva valtion osuuksien tasaus

Vuoden 2010 valtionosuuksiin tuleva tasaus on laskettu verohallinnolta 31.8.2009 saaduilla alustavilla tiedoilla vuoden 2008 verotuksesta. Tasauserusteet ovat vuodelle 2010 esitettyjen mukaiset.

Valtionosuuksien tasauksen laskelman perusteet:

Vuoden 2007 alun asukasmäärä 5 273 331 (Manner-Suomi)
Keskimääräinen tuloveroprosentti 18,55 %

Keskimääräiset kiinteistöveroprosentit:

- yleinen 0,74
- vakituinen asunto 0,29
- muu asunto 0,88
- voimalaitos 0,74
- yleishyödylliset yhteisöt 0,46
- rakentamaton rakennuspaikka 2,08

Laskennallinen verotulo 3 251,71 euroa/asukas

Tasausraja (91,86 %) 2 987,02 euroa/asukas

Tasaussisän määrä on 100 % tasausrajaan saakka.

Tasaussvähennyksen määrä on 37 % tasausrajan ylittävistä laskennallisista verotuloista.

2.3 KANGASALAN KEHITYSLUKUJA TALOUDESTA, VÄESTÖSTÄ JA ELINKEINOISTA

Talouden kehitys

Vuodesta 1997 alkaen kunnan talouden keskeiset laskelmat ovat olleet tuloslaskelma sekä rahoituslaskelma. Laskelmissa tarkastellaan välitulosten kautta kunnan rahoituksen rakennetta ja riittävyyttä.

Tulos- ja rahoituslaskelman välitulokset, 1 000 euroa

Kangasala, ulkoiset	TP 2008	TA 2009	TA 2010
ml. vesilaitos			
Toimintakate	-107 911	-114 925	-119 096
Vuosikate	6 876	3 874	3 038
Tilikauden tulos	-169	-3 037	-4 181
Tilik. yli-/alijäämä	-121	-2 997	-4 181
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 431	-14 606	-13 773
Rahoituksen rahavirta	11 432	15 221	13 768
Rahavarojen muutos	1 002	615	-5

Verotettava tulo v. 2004 – 2008 verovuoden mukaan

Verotettava tulo €/asukas	Kla 2005	Kla 2006	Kla 2007	Kla 2008
Kangasala	13 452	13 965	15 020	15 723
Tampereen seutukunta	13 813	14 368	15 456	15 997
Koko maa	13 054	13 680	14 605	15 399

Kokonaisväestön kehitys

Väestön kehitys 2005 – 2009

Kangasala	1.1. 2005	1.1. 2006	1.1. 2007	1.1. 2008	1.1. 2009
Väestö	26 185	26 807	27 303	27 733	28 227
Muutos-%	9,3	2,4	1,9	1,6	1,8

Väestön ikäryhmittäinen kehitys 1.1.2005 - 2009

Ikäryhmä	1.1. 2005	2006	2007	2008	2009	Muutos 2008-2009	%
0-6 -vuotiaat	2 385	2 527	2 661	2 797	2 907	110	3,9
7-18 -vuotiaat	4 236	4 323	4 335	4 338	4 385	47	1,1
19-64 -vuotiaat	15 966	16 278	16 446	16 633	16 792	159	1,0
65-74-vuotiaat	3 598	3 679	3 861	3 970	2 346	173	4,3
75-					1 797		

Työllisyys

Kokonaisväestön työllisyyden kehitys 1/2005 – 9/2009

Kangasala	2005	2006	2007	2008	8/2009	1-9/2009 ka	Muutos 08-09
Työttömyysaste (%)	7,8	7,1	5,7	5,6	9,1	8,4	2,7
Työttömien määrä (lkm)	1016	935	755	760	1 260	1 124	364

Kokonaisväestön työvoimatietoja 2007

Kangasala	Työpaikkaomavaraisuus, % (työpaikat/työll. työv. x 100)	Työvoima henk.	Työlliset henk.
		13 807	13 009

Elinkeino- ja työpaikkarakenne

Elinkeinorakenne 2007

Työpaikkarakenne 2007

Maa- ja metsätalo- us %	Rakentaminen %	Palvelut %	Maa- ja metsätalo- us %	Rakentaminen %	Palvelut %	Työpaikat kpl
2,8	31,3	64,9	4,3	35,8	58,3	8 694

Työssäkäynti ja työpaikkaomavaraisuus

	2004	2005	2006	2007
Omassa kunnassa työssä	5 334	5 165	5159	5 229
Kunnan ulkopuolella työssä	6 658	7 075	7553	7 780
Kuntaan muualta tulevat	2 883	3 115	3290	3 465
Työpaikkaomavaraisuus, %	68,5	67,6	66,5	66,8

2.4 KUNNAN TOIMINNAN JA TALOUDEN OHJAUS

Taloussuunnitelman tehtävät

Kunnan talousarvio on valtuuston tärkein vuositasolla päätettävä palvelutuotannon ohjausta ja kokonaistaloutta koskeva suunnitelma. Toiminnan ohjaus tapahtuu toiminnallisten tavoitteiden sekä toimielimille myönnettyjen resurssien kautta. Talouden ohjaus tapahtuu resurssien käytön ja resurssien lähteet kokoavan tuloslaskelman sekä kassan tilannetta kuvaavan rahoituslaskelman kautta.

Kuntalain mukaan kunnan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnan talouden tasapainottamisessa kolmivuotisella taloussuunnitelmalla on keskeinen merkitys. Kulut ja tuotot tulee tasapainottaa suunnitelmajaksolla.

Strategiset tavoitteet

Talousarvio pohjautuu valmisteilla olevaan Kuntastrategiaan 2016. Taloussuunnitelmakirjaan on sisällytetty kuntastrategiaa maastouttavia strategisia tavoitteita, jotka priorisoivat palvelutuotannon sisältöä ja organisaation ohjaustoimintoja.

Strategiset tavoitteet ovat palvelutuotannossa ja toiminnan ohjauksessa suunnittelukaudella erityisen tärkeiksi katsottuja asioita (kärkiä). Niiden saavuttaminen vaatii erityistä panostusta johtamiseen, osaamiseen, ajankäyttöön ja muuhun resurssointiin. Tavoitteiden saavuttamista pidetään erinomaisena suorituksena mutta ei mahdollisena. Onnistuminen strategisissa tavoitteissa edellyttää toiminnan jatkuvaa kehittämistä. Tavoitteet on asetettu ydinprosesseille. Strategisia tavoitteita arvioidaan vuosiseurannan yhteydessä. Niiden tarkistaminen tapahtuu vuosittain vuosisuunnittelun yhteydessä.

Tasapainoinen tulokortti

Kunnan organisaation kehittämistyössä on hyväksytty ohjauksvälineeksi prosessien lisäksi tasapainoinen tulokortti. Tulokortin avulla on konkretisoitu strategisia tavoitteita ja pyritty aiempaa laajemman näkökulman käyttämiseen toiminnan suunnittelussa. Tulokortin avulla toimintoja tarkastellaan neljästä näkökulmasta, jotka ovat vaikuttavuus-, resurssit-, prosessit ja rakenteet sekä uusiutuminen ja henkilöstö -näkökulma.

Talousarvio 2010 on 1.1.2009 voimaan tulleen organisaatorakenteen mukainen. Talousarviossa valtuusto päättää ydinprosesseille asetetut strategiset tavoitteet tulokortin edellyttämästä neljästä näkökulmasta mittareineen ja tavoitetasoinen.

Talousarvion sitovuus, seuranta ja muutokset

Kunnan talousarviossa **sitovia eriä** ovat ydinprosessien toimintamenot yhteensä, joita ei saa ylittää ilman valtuuston hyväksyntää. Toimintamenot käsittävät ulkoiset ja sisäiset menot. Määrärahat ovat bruttomääräisiä. Ylimääräisen tulon kertyminen ei oikeuta menojen ylittämiseen. Myöskään sisäiset laskutusyksiköt, tilapalvelu ja ruokapalvelu, eivät voi kesken vuotta lisätä menojaan ilman valtuuston hyväksyntää. Sitova menoerä on lisäksi jaettavat avustukset. Myös toimintatulot ovat sitovia ja niiden kertyminen on pääprosessin hallintokunnan vastuulla.

Kriisitilanteessa kunnanjohtajalla on oikeus tehdä kriisitilanteiden edellyttämiä kii-reellisiä ja välttämättömiä rahoituspäätöksiä.

Investoinnit sitovat toimielimiä pääsääntöisesti hankeryhmän tasolla esim. prosessin koneet ja kalusto. Investointien sitovuus on tarkemmin esitetty talousarviokirjassa investointien kohdalla.

Talousarviokirjaan kirjatut kriittiset menestystekijät ja niiden tavoitetaso v. 2010 ovat sitovia. Mikäli prosessin kriittiset menestystekijät ja resurssit ovat keskenään ristiriidassa voi valtuusto harkintansa mukaan madaltaa kriittisiä menestystekijöitä tai korottaa määrärahaa. Kriittisille menestystekijöille asetetut mittarit ja niiden tavoitetasot eivät ole valtuustoon nähden sitovia vaan ao. prosessien lautakunnat voivat niitä tarvittaessa muuttaa.

Tavoitetaso 2010

Talousarviota seurataan neljännesvuosittain raportoimalla kunnanhallitukselle merkittävät poikkeamat tavoitteiden toteutumisessa tai määrärahojen käytössä. Puolivuotis seuranta käsitellään valtuustossa syys-lokakuussa 2010. Valtuustolle raportoidaan lisäksi koko vuoden toteutumasta toimintakertomuksessa huhtikuussa 2011. Seurannasta vastaavat prosessin vastuuhenkilöt, jotka on nimetty kunnanhallituksen talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa.

Valtuusto voi hyväksyä kesken talousarviovuotta muutoksia talousarvioon. Muutos-tarpeista tulee tehdä esitys välittömästi, kun on arvioitavissa kustannusten kohoaminen yli varatun määrärahan tai poikkeama hyväksytyistä tavoitteista.

3 TULOSLASKELMA JA RAHOITUSLASKELMA 2010

3.1. TULOSLASKELMA 2010

Ulkoiset erät ml. vesilaitos 1 000 €	TP 2008	TA 2009	TA 2010	Ero% 2009/ 2010	TA 2010 kunta	TA 2010 vesilaitos
TOIMINTATUOTOT	15 750	24 787	26 300	6,1	21 133	5 167
Myyntituotot	5 570	13 626	13 304	-2,4	8 137	5 167
Maksutuotot	4 732	6 985	8 212	17,6	8 212	
Tuet ja avustukset	2 253	1 270	1 707	34,4	1 707	
Muut toimintatuotot	3 194	2 906	3 077	5,9	3 077	
VALM. OMAAN KÄYTTÖÖN	257	331	388	17,1	388	
TOIMINTAKULUT	-123 918	-140 043	-143 708	2,6	-140 617	-3 091
Henkilöstökulut	-48 935	-72 228	-73 769	2,1	-72 778	-992
Palkat ja palkkiot	-36 892	-55 135	-56 694	2,8	-56 053	-641
Henkilösivukulut	-12 043	-17 093	-17 076	-0,1	-16 725	-351
Eläkekulut	-8 721	-12 073	-12 792	6,0	-12 626	-166
Muut henkilösivukulut	-3 322	-5 020	-4 283	-14,7	-4 099	-185
Palvelujen ostot	-59 095	-49 432	-51 444	4,1	-49 968	-1 477
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 908	-8 228	-8 187	-0,5	-7 575	-612
Avustukset	-8 597	-7 830	-8 022	2,5	-8 022	
Muut toimintakulut	-1 383	-2 324	-2 285	-1,7	-2 274	-11
TOIMINTAKATE	-107 911	-114 925	-117 021	1,8	-119 096	2 076
Verotulot	90 029	92 740	95 560	3,0	95 560	
Valtionosuudet	24 925	26 264	27 472	4,6	27 472	
Rahoitustuotot ja -kulut	-166	-204	-1 038	407,6	-898	-140
Korkotuotot	389	360	390	8,3	390	
Muut rahoitustuotot	549	1 803	473	-73,8	468	5
Korkokulut	-1 091	-2 356	-1 551	-34,2	-1 406	-145
Muut rahoituskulut	-13	-11	-349	3074,5	-349	
VUOSIKATE	6 876	3 874	4 974	28,4	3 038	1 936
Poistot ja arvonalentumiset	-7 045	-6 911	-9 079	31,4	-7 219	-1 860
Suunn. mukaiset poistot	-7 045	-6 911	-9 079	31,4	-7 219	-1 860
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	-169	-3 037	-4 105	35,2	-4 181	76
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	47	-35	-3 888	1 1009,8	-3 923	35
Varausten lis.(-) tai väh. (+)		75	3 923	5131,3	3 923	
Rahastojen lis. (-) tai väh. (+)						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-121	-2 997	-4 070	35,8	-4 181	111

3.2 RAHOITUSLASKELMA 2010

	TP 2008	TA 2009	TA 2010	Ero% 2009/ 2010
ml. vesilaitos 1 000 €				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	6 876	3 874	4 974	28,4
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjaukset	-1 531			
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-19 810	-20 230	-20 247	0,1
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 290			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 744	1 750	1 500	-14,3
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 431	-14 606	-13 773	-5,7
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-21			
Antolainasaamisten vähennykset	63	70	70	0,0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 680	21 300	20 500	-3,8
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 187	-6 149	-6 802	10,6
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 897			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-26			
Vaihto-omaisuuden muutos	1			
Saamisten muutos	-1 167			
Korottomien velkojen muutos	3 089			
Rahoituksen rahavirta	11 432	15 221	13 768	-9,5
Rahavarojen muutos	1 002	615	-5	-100,9

4 TALOUSSUUNNITELMAN 2010-2012 ERITYISPERUSTELUT JA VUODEN 2010 TULOJEN JA MENOJEN LASKENTAPERUSTEET

TULOSLASKELMA

Toimintatuotot

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on 18,4 %. Toimintatuotoista keskeisimpiä ovat myyntituotot (tarkoituksena kattaa palvelusten tuotantokustannukset) sekä maksutuotot (hinnoittelun tarkoituksena ei ole kattaa tuotantokustannuksia kokonaisuudessaan). Myyntituotoista pääosan muodostavat vesi- ja jätevesimaksut sekä terveydenhoidon maksut. Maksutuloissa ovat mm. sosiaalitoimen asiakkailtaan perimät maksut. Lisäksi toimintatuotot sisältävät käyttöomaisuuden myynnistä saatavia voittoja 1,0 milj. euroa.

Kunnanhallitus vahvistaa vesi- ja viemäritaksoja lukuun ottamatta taksat valtuuston hyväksymien yleisten periaatteiden mukaisesti.

Kunnanhallituksen johtosäännön 4 § 1. mom. 15. kohdassa edellytettynä valtuuston hyväksyminä yleisinä periaatteina todetaan, että kunnan omassa päätäntävallassa olevien maksujen ja taksojen taso tulee olla sellainen, että ne kattavat vähintään ao. toiminnasta aiheutuvat nettokulut.

Toimintakulut

Henkilöstökulut on laskettu siten, että vuoden 2009 (1.5.2009) palkkakustannuksiin on tehty 3,0 % tarkistus ja hoitohenkilöstön palkankorotustarve on n. 3,25 %.

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut

	v. 2010
Sosiaaliturvamaksut	2,27 %
Työttömyysvakuutusmaksu	2,95 %
KVTEL-maksu (sisältää myös eläke- menoperusteiset ja varhemaksut)	28,4 %
josta	
- työnantajat	23,6 %
- työntekijät	4,8 %
Opettajien eläkemaksu	21,83 %
Muut (keskimäärin)	1,30 %

Palkankorotukset vuosina 2009 ja 2010 uusien vakanssien ohella kasvattavat henkilöstökuluja n. 2,1 % ja 1,5 milj. eurolla.

Avustuksista yli puolet muodostuu sosiaalitoimen yksityisille myöntämistä toimeentulotuki-, kotihoidontuki- ja yksityisen hoitotuen avustuksista. Kunnan avustukset yhteisöille ovat avustusliitteen mukaan yhteensä 366 750 euroa.

Verotulot

Kunnallisvero

Kuntien verotulojen arvioidaan supistuvan 1,1 % v. 2010. Kunnallisveron odotetaan supistuvan 2,0 %, kun supistumisen v. 2009 arvioidaan olevan 2,5 %. Yhteisöveroa ennakoidaan kertyvän noin merkittävästi edellisvuotta vähemmän. Kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan 5,120 milj. euroa.

Kangasalan kunnan kunnallisveron tuotto on laskettu tarkastelemalla talousarviovuoden verotettavan tulon kehitysarviota.

Kunnan talousarviossa kunnallisverotulon on arvioitu kertyvän seuraavasti:

Kunnan tulovero	TP 2008	TA 2009	TA 2010
Milj. euroa	80,5	85,5	88,4
Muutos %	7,1	6,2	3,4
Tulovero %	19,00	19,50	20,00
Verotettava tulo, milj. euroa	424,0	438,9	442,1
Verotettava tulo, muutos %	7,2	3,6	0,7

Yhteisövero

Kunnan talousarviossa yhteisöveron on arvioitu kertyvän seuraavasti:

Kunnan yhteisövero	TP 2008	TA 2009	TA 2010
Milj. euroa	3,1	3,5	2,0
Muutos %	3,2	12,9	-42,8

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuoton teoreettinen yläraja lain sallimia korkeimpia veroprosentteja käyttäen olisi Kangasalla noin 8,1 milj. euroa.

Kunnan talousarviossa kiinteistöveron on arvioitu kertyvän seuraavasti:

Kunnan kiinteistövero	2009, %	2009, €	2010, %	2010, €
Vakituiset asunnot	0,28	1 420 000	0,43	2 200 000
Muut asunnot	0,88	320 000	1,03	400 000
Yleinen veroprosentti	0,70	1 960 000	0,90	2 500 000
Rakentamaton rakennuspaikka	-	-	1,50	20 000
Verokertymä yhteensä		3 700 000		5 120 000

Koiravero

Koiraveron suuruus vuonna 2010 on 40 euroa. Arvioitu verokertymä on 40 000 euroa.

Val 9.11.2009: ei sisälly talousarvioon, vähennys verotuotoista 40 000 euroa.

Valtionosuudet ja verotulotasaus

Valtionosuudet ja verotulotasaukset vuodelle 2010 on selvitetty talousarviokirjan yleisperustelujen yhteydessä sivulla 10. Kuntien valtionosuusjärjestelmä uudistuu vuoden 2010 alusta, jonka mukaan sosiaali- ja terveystalouden laskennalliset kustannukset ovat 84,4 milj. euroa ja esi- ja perusopetuksen sekä kulttuuripalvelujen laskennalliset kustannukset ovat 22,6 milj. euroa.

Kangasalan kunnan laskennalliset valtionosuudet (voimassa olevan valtionosuusjärjestelmän mukaisesti) ovat, verotuloihin perustuva verotulotasaus -1 530 834 euroa huomioiden, seuraavat:

Osuus verotulotasauksesta (%), 1 000 €	TP 2008	TA 2009	TA 2010
Yleinen valtionosuus (6 %)	1 613	422	441
Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuus (57 %)	20 357	23 383	24 459
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus (37 %)	2 954	2 459	2 572

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottojen ja -kulujen keskeiset erät (1 000 €):

	TP 2008	TA 2009	TA 2010
Korkotuotot	389	360	390
- antolainoista			
- sijoituksista			
- maksuliikennetileistä			
Muut rahoitustuotot	549	1 803	473
- peruspääoman korot			
- osingot, arvopap., myyntivoitot			
- verotilit, viivästyskorot, ym.			
Korkokulut	1 091	2 356	1 551
- kotimaisten lainojen korot			
Muut rahoituskulut	13	11	349

Yritystilasopimusten mukaiset korkotuotot ovat noin 100 000 euroa. Myös kunnan maksamien lainojen korkokulut on laskettu yritystilasopimukset huomioiden.

Suunnitelmapoistot

Poistot on laskettu kunnan käyttöomaisuusohjeen mukaisesti. Poistot näkyvät palvelukeskusten menoissa seuraavasti:

- poistot vesijohto- ja jätevesiverkosta näkyvät yhdyskuntatekniikan palveluprosessissa poistoina sekä vesilaitoksen liiketoimintaprosessissa
- poistot rakennuksista näkyvät tilapalvelun poistoina ja sisältyvät palvelukeskuksilta perittävään sisäiseen vuokraan
- poistot kalustosta näkyvät ao. palvelualueella
- poistot atk-ohjelmista näkyvät liiketoimintayksikkö Oksan kohdassa

RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Talousarvioon on kuntalain 65 §:n 3 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan. Toiminnan rahoitus esitetään talousarvion rahoitusosassa, joka kunnan talousarviossa tulee olla tuloslaskelmaosan sekä käyttötalous- ja investointiosien lisäksi.

Talousarvion rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen. Talousarvion rahoitusosa esitetään rahoituslaskelmakaavan muodossa. Se on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kuvataan toiminnan ja investointien rahavirtaa. Tästä nähdään, miten vuosikate ja muu tulorahoitus riittävät investointimenojen kattamiseen.

Talousarvion rahoitusosa päättyy riviin ”Rahavarojen muutos”. Laskelman ulkopuolelle on tällöin jätetty talousarviovuoden ja suunnittelukauden aikana tapahtuvat toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden ja saamisten muutokset sekä korottomien velkojen muutokset. Näiden erien muutosten arvioimista ei voida edellyttää talousarviossa.

Tiedossa olevat, merkittävät maksuvalmiuden muutokset suunnitelmakaudella, esimerkiksi pitkäaikaisten saamisten muutokset (valtionosuussaatavien, kauppahintasaamisten tai lainasaamisten muutokset) voidaan merkitä omaksi rivikseen rahoitusosaan tai perustelutekstiin.

Informatiiviset tunnusluvut

ml. vesilaitos	Tp 2008	Ta 2009	Ta 2010
Vuosikate, 1000 €	6 876	3 874	4 974
Vuosikate €/asukas	244	135	173
Lainakanta milj. €	34,5	49,6	63,3
Lainakanta €/asukas	1 222	1 730	2 207
Käyttötalouden ulk. menot, 1000 €	123 918	140 043	143 708
Muutos, %		13,0	2,6
Käyttötalouden ulk. menot, €/asukas	4 390	4 880	5 007
Muutos, %		11,2	2,6
Verotulojen osuus tulorahoituksesta, %	68,4	63,5	77,1
Valtionosuuksien osuus tulorahoituksesta, %	18,9	18,0	22,2
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	12,7	17,8	18,4
Vuosikate/poistot, %	97,6	56,1	54,8
Omavaraisuusaste, %	58,3	-	-
Asukasluku	28 227	28 700	28 700
		arvio	arvio

5 Määrärahat ja tuloarviot, toiminnalliset tavoitteet ja muut perustelut palvelukeskuksittain ja palvelualueittain sekä kuntakonserni

Tp 2008 eurosarake ei kaikilla palvelukeskuksilla ja -alueilla ole vertailukelpoinen johtuen organisaatorakenteen muutoksesta.

5.1 VAALIT

Vastuuhenkilö: lakimies Hanna Vuojela

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot		37 980		
ulkoiset		37 980		
sisäiset				
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut		-40 816		
ulkoiset		-40 416		
sisäiset		-400		
Toimintakate		-2 836		
Poistot				

Vuonna 2010 ei ole vaaleja toimitettavana.

5.2 TARKASTUSTOIMI

Vastuuhenkilö: tekninen avustaja Noorit Tiitola

Toiminnan kuvaus

Kunnan tarkastustoimi käsittää luottamushenkilöpohjaisen tarkastuslautakunnan toiminnan sekä ammattitilintarkastuksen.

Päätehtävinään tarkastuslautakunta vastaa valtuuston toimikautta vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä, valmistelee valtuuston päätettävien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat (tilintarkastajien valinta ja tilintarkastuksen käsittely) sekä arvioi **valtuuston asettamien toiminnallisten** ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot				
ulkoiset				
sisäiset				
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	-42 395	-82 840	-64 200	-64 200
ulkoiset	-42 091	-82 840	-64 200	-64 200
sisäiset	-304			
Toimintakate	-42 395	-82 840	-64 200	-64 200
Poistot				

Kriittiset menestystekijät

Tarkastuslautakunta keskittyy arvioinnissaan seuraavien kriittisten menestystekijöiden arviointiin:

- palvelujen saatavuus ja laatu
- omistajapolitiikan periaatteiden määrittäminen ja omistajapolitiikan käyttöönotto

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Tarkastuslautakunta suorittaa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointia kiinnittämällä huomiota erityisesti	Arviointikertomuksessa selvitys tavoitteiden toteutumisesta	Tarkastuslautakunnan jäsenille on jaettu omat valvontalueensa, jonka toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta he arvioivat
1. subjektiivisten oikeuksien toteutumiseen	Tilintarkastajan raportit ¼-vuosittain	Lautakunta kokonaisuutena
2. väestön kasvun edellyttämään palvelujen saatavuuteen ja laatuun,	Lautakunta tutustuu vuosittain hallintokuntien ja mahdollisuuksien mukaan konserniyhtiöiden toimintaan	
3. konserniohjaukseen.	Lautakunnan jäsenet osallistuvat koulutuksiin	
Tarkastuslautakunta pyrkii kehittämään sekä tarkastustoimintaa että arviointia siten, että arviointikertomus toimisi mahdollisimman hyvin valtuuston päätöksenteon tukena	Tarkastuslautakunnan osallistuu vuosittain seutukunnalliseen tarkastuslautakuntien seminaariin	
	Tarkastuslautakunta hyödyntää soveltuvin osin seudullista vertailuaineistoa	

5.3. STRATEGINEN JOHTO

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Jukka Mäkelä

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Strategisen kehittämisen toiminta-ajatuksena on kuntaorganisaation ohjaaminen sekä ulkoisten että sisäisten muutos- ja kehittämistarpeiden edellyttämällä tavalla hyväksytyn kuntastrategian pohjalta. Kuntaorganisaatio vastaa muuttuvan ympäristön haasteisiin, kuntalaisten tarpeisiin sekä kuntatalouden reunaehtoihin omaa osaamistaan ja toimintatapojaan kehittämällä. Ulkoisena muutonhaasteena on kunnan kehityksen turvaaminen viihtyisänä, toimivana asuin- ja elinympäristönä sekä kilpailukykyisenä toimintaympäristönä elinkeinoelämälle osana Tampereen kaupunkiseudun kehitystä. Tässä työssä tukeudutaan myös seudulliseen yhteistyöhön koko Tampereen kaupunkiseudun kehittämisen näkökulmasta. Kunta osallistuu aktiivisesti seudulliseen yhteistyöhön ja seudullisten palvelumuotojen kehittämiseen.

Kunta- ja palvelurakennemuutoksen (Paras) merkitys Kangasalan kunnalle liittyy lähinnä sosiaali- ja terveystoimen uudelleenjärjestelyihin Kangasalan itäpuolisten kuntien kanssa. Seutuhallinto ja sen alla käynnistymässä oleva yhteistyö vastannee pitkälle myös Paras -hankkeen vaatimuksia Tampereen kaupunkiseudun osalta. Seudullisen yhteistyön lisääntyminen edellyttää jatkossa myös kuntien panostuksen lisäämistä.

Kuntaorganisaation sisäisinä kehittämishaasteina ovat mm. organisaatiouudistuksen läpivienti, sujuvat palveluprosessit, palvelustrategian laadinta ja palvelujen vaihtoehtoiset tuotantotavat, henkilöstön ammattitaidon vahvistaminen sekä vuorovaikutustaitojen kehittäminen.

Kunnan strategisen kehittämisen suurimpana haasteena on riittävien palvelujen turvaaminen voimakkaasti kasvavalle väestömäärälle kiristyvän kuntatalouden asettamissa rajoissa. Kuntastrategia 2016 hyväksytään talousarvion osana.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	2 739 392	2 860 840	2 666 800	2 666 800
ulkoiset	2 731 642	2 860 840	2 666 800	2 666 800
sisäiset	7 750			
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	-3 193 280	-6 433 480	-6 405 631	-6 549 773
ulkoiset	-3 007 021	-4 715 901	-4 361 621	-4 421 486
sisäiset	-186 259	-1 717 579	-2 044 010	-2 128 287
Toimintakate	-453 888	-3 572 640	-3 738 831	-3 882 973
Poistot	-143 500	-24 900		-123 920

Kriittinen menestystekijä

-elinkeinoelämän edellytysten parantaminen

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Yritystilojen saatavuuden turvaaminen	Keskustan rakentaminen jatkuu, uusia toimitiloja syntyy	kunnanjohtaja kaavoitusarkkitehti
Yritystonttien saatavuus	Kunnalla on kohtuullinen yritystonttivaranto	kehitys- ja elinkeinojohtaja kaavoitusarkkitehti
Yritystonttien myynti	Kallion alueella käynnissä useita toimitilahankkeita	kehitys- ja elinkeinojohtaja

Kriittinen menestystekijä

-talouden tasapainotus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Käyttötalouden ja verotulojen kehityksen tasapaino	Tasapainossa	talousjohtaja
Tulorahoituksen prosenttiosuus nettoinvestoineista	Vähintään 50 %	talousjohtaja
Vuosikate	350 euro/asukas (=10 milj. euroa)	talousjohtaja
Velkaantumisen hallinta	alle 2 000 euroa/asukas	talousjohtaja
Asuin- ja liikehuoneistojen vuokrien tarkistukset vuosittain	Käypä taso	talousjohtaja

Kriittinen menestystekijä

-maapolitiikassa onnistuminen

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Hankittu raakamaa, ha	40 ha, painopisteet Kortekangas ja Lamminrahka	Geodeetti
Luovutetut asuntotontit, asuntoja kpl	Omakotitontteja 45 as, rivitalotontteja 25 as. kerrostalotontteja 22 as.	Geodeetti ja maankäyttöinsinööri

Kriittinen menestystekijä

-omistajapolitiikan tehostaminen

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Omistaja poliittinen ohjelma	Periaatteet määritelty, kirjaus, tiedotus konsernihallintoon hoidettu	Hallintojohtaja
Talousarviossa vuodelle 2010 asetetut tavoitteet	Kunnan edustajien kouluttaminen ja ohjeistaminen mm. talousarviossa päätettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi	Hallintojohtaja

Kriittinen menestystekijä

-organisaation toimivuus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Kuntalaisten palvelutarpeiden tunnistaminen ja ennakointi	Kunnalla on hyvä valmius vastata palvelutarpeiden muutoksiin	Toimialajohtajat

Kriittinen menestystekijä

-prosessien toimivuus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Johtamisessa ohjausta siirretään prosessiohjauksen suuntaan	Toiminnallisten prosessien toteutus	Kunnanjohtaja, toimialajohtajat

Kriittinen menestystekijä

-uudet palvelutuotantotavat ja seutuyhteistyö

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Seutuyhteistyö nykytila-analyysi	Analyysi tehty ja raportoitu	Kehitys- ja elinkeinojohtaja
Seutuyhteistyön tavoitteet asetettu palvelukeskuksittain	Tavoitteet asetettu	Kehitys- ja elinkeinojohtaja
Seutuyhteistyön seuranta- ja raportointijärjestelmä	Järjestelmä käytössä	Kehitys- ja elinkeinojohtaja

Kriittinen menestystekijä
-onnistunut työnantajapolitiikka

Talousarviotavoite

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Vuorovaikutuksen ja yhteistoimintajärjestelmän kehittäminen	Uuden yhteistoimintajärjestelmän onnistunut käynnistäminen ja järjestelmän toimivuus Uuden työsuojeluorganisaation onnistunut käynnistäminen ja järjestelmän toimivuus	Palvelukeskusten johtajat, liiketoimintayksikön johtaja, henkilöstöjohtaja Henkilöstöjohtaja, työsuojelupäällikkö

Kriittinen menestystekijä
-työssä jaksaminen, osaava ja uudistuskykyinen henkilöstö

Talousarviotavoite

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Työssä jaksaminen ja työilmapiiri	Työssä jaksamisen tukeminen - sairauspoissaolojen seuranta, aktiivinen aikainen puuttuminen - työaikapankki-asian selvittäminen - henkilöstötutkimuksen toteuttaminen ja tulosten hyödyntäminen kehittämistyössä	Henkilöstöjohtaja, palvelukeskusten johtajat
Toimintaan soveltuvat ja työssä jaksamista tukevat työaikamuodot	Toimintaa tukevien työaikamuotojen sekä työaikapankin käyttöönoton selvittely	Henkilöstöjohtaja, palvelukeskusten johtajat
Sähköisten prosessien toimivuus	Populuksen HR-osioiden portaittaisen käyttöönoton suunnittelu ja käyttöönotto suunnitelman mukaisesti pilottikohteissa	Henkilöstöjohtaja yhteistyössä palvelukeskusten kanssa
Onnistunut henkilöstönsiirtoprosessi yhteistoimintalueen laajentumisen, palkkahallinnon yhteistyön ja kuntaliitoksen yhteydessä	Henkilöstönsiirtoprosessin suunnittelu ja toteutus onnistuneesti	Henkilöstöjohtaja yhteistyössä palvelukeskusten johtajien ja liiketoimintayksikön johtajan kanssa

Resurssimuutokset*(henkilöstöhallinto/Eija Tetri-Lähde)*

- Suunnitelman mukaan Kangasalan kunnassa on 1.1.2010 lähtien yksi päätoiminen työsuojeluvaltuutettu. Vuoteen 2008 saakka kunnassa on ollut kaksi sivutoimista työsuojeluvaltuutettua. Kangasalan seudun terveystieteiden kuntayhtymän purkautumisjärjestelyihin liittyen sovittiin, että vuoden 2009 siirtymäkauden ajan Kangasalan kunnassa on edellä todettujen työsuojeluvaltuutettujen lisäksi vuoden 2009 siirtymäkauden ajan 3 kuntayhtymästä siirtynyttä työsuojeluvaltuutettua ja kaksi työsuojeluasiamiestä.
- Työsuojeluvaltuutettujen palkkakustannukset ovat menneet ko. henkilön työyksikön kustannuksista. Nyt esitetään, että päätoimisen työsuojeluvaltuutetun palkkakustannukset otetaan strategisen johdon (työympäristötyö) talousarvioon.

Seudulliset elinkeinohankkeet ja muut projektit

Seudullisten elinkeinohankkeiden koordinoinnista ja rahoittamisesta vastaa Tampereen kaupunkiseudun elinkeino- ja kehitysyritys Tredea Oy. Kunta maksaa yhtiölle asukaslukuun sidotun summan vuosittain ja yritys järjestää palvelusopimuksessa sovitut toimenpiteet ja elinkeinopalvelut em. rahoituksen puitteissa.

Tredean kautta Kangasalan kunta rahoittaa mm. seuraavia hankkeita: osaamiskeskusohjelma, EU-toimisto Brysselissä, aloittavien yrittäjien neuvontapalvelut, Tampere Business Region –hanke sekä muut erikseen sovittavat seudulliset kehittämishankkeet ja –selvitykset.

Suoraan budjetista rahoitettavat seudulliset elinkeinohankkeet (39 000 euroa) ja muut projektit (81 000 euroa) ovat seuraavat:

Seudulliset elinkeinohankkeet

Aluekeskusohjelma

Määrärahavaraus 19 000 euroa. Ohjelman uudeksi nimeksi tulee Alueellinen kilpailukyky- ja koheesio-ohjelma (KOKO-Ohjelma) vuoden 2010 alusta. Ohjelma hallinnoidaan seututoimistossa.

Muut kehittämisselvit

Määrärahavaraus 20 000 euroa

Muut projektit

Seutukunnan atk-yhteistyö, määrärahavaraus 57 000 euroa (2 €/as).

Tampereen seudun kehyskuntien välinen yhteistyö tietotekniikan ja tietotekniikkaan perustuvien tukipalvelujen kehittämisessä.

EU:n Leader -ohjelman mukaiset kunnan alueella syntyvät kehittämisselvit, uusi ohjelmakausi 2007-2013, määrärahavaraus 24 000 euroa, joka pitää sisällään myös ohjelmaa hallinnoivan Kantri ry:n hallintokulut.

Lisäksi

Kangasalan ja Lempäälän yhteinen ”Namibia-projekti”

Vuoden 2007 aikana käynnistynyt ja Kuntaliiton operoima Pohjoisen ja etelän kuntien yhteistyöohjelman jatko vuosille 2008-2010 on Ulkoministeriön täysimääräisesti rahoittama. Projektin kokonaiskustannukset Kangasalan ja Keetmanshoopin kuntien osalta vuodelle 2010 ovat yhteensä 146 600 euroa.

Projekteihin ja hankkeisiin osallistumisen ratkaisee kunnanjohtaja alle 12 000 euron osalta ja kunnanhallitus tämän ylittävissä osissa.

5.3.1 Konsernitarkastelu

KUNTAKONSERNIIN KUULUVAT TYTÄRYHTEISÖT

Kuntakonsernia ja kunnallista liikelaitosta koskeva sääntely on muuttunut kuntalaissa 15.5.2007 alkaen. Kuntalain 13 §:ään on lisätty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Valtuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Kunnan konsernitilinpäätöksen tavoitteena on selvittää ne varat, velat ja vastuut, joihin kunnalla on omistajuuteen tai sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa, veloitteita ja vastuuta.

As Oy Kangasalan Lillianpuisto	100 % (ei toimintaa)
Kangasalan Lämpö Oy	100 %
Kangasalan Torikeskus Oy	100 %
Kangasalan Uimahalli Oy	100 %
Kiinteistö Oy Kangasalan Ostoskeskus	100 %
Kiinteistö Oy Rantakoivistontie 3	100 %
Kiinteistö Oy Taloherttua	100 %
Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy	88,0 %
Kiinteistö Oy Vatialan Kasarminportti	84,0 %
Kiinteistö Oy Sahalahden Yrittäjätalo	72,0 %
Kiinteistö Oy Harjusola	66,0 %
Kiinteistö Oy Kangasalan Säästökeskus	65,0 %
Kiinteistö Oy Kangasalan Terveysasema ja kirjastotalo	100,0 %

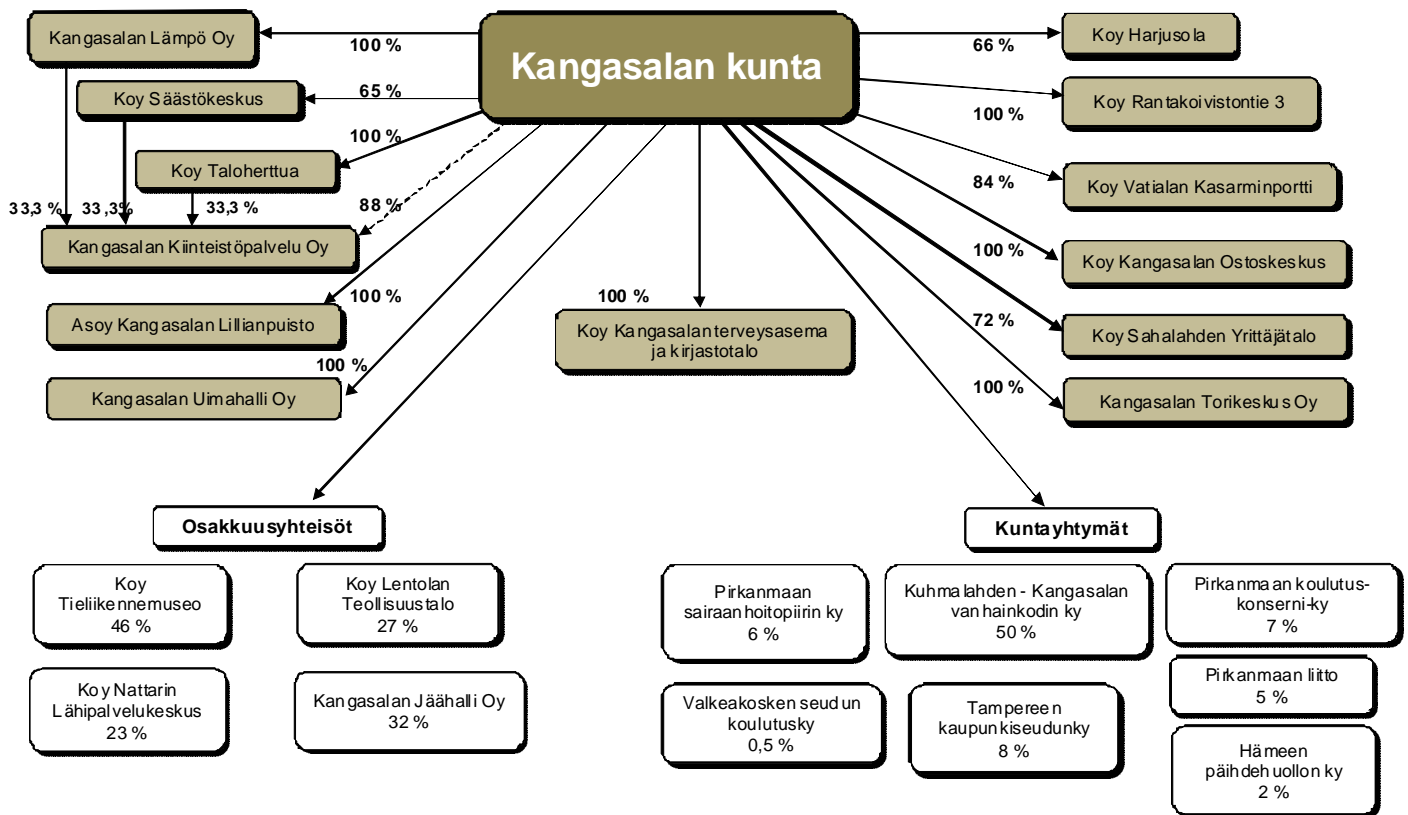
OSAKKUUSYHTEISÖT

Kiinteistö Oy Tieliikennemuseo	46 %
Kangasalan Jäähalli Oy	32 %
Kiinteistö Oy Lentolan Teollisuustalo	27 %
Kiinteistö Oy Nattarin Lähipalvelukeskus	23 %

KUNTAYHTYMÄT

Kuhmalahden - Kangasalan vanhainkodin ky	50 %
Tampereen kaupunkiseudun ky	8 %
Pirkanmaan koulutus konserni -ky	7 %
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	6 %
Pirkanmaan liitto	5 %
Hämeen päihdehuollon ky	2 %
Valkeakosken seudun koulutus ky	0,5 %

KONSERNIRAKENTEN KUVAAUS 2009

KANGASALAN LÄMPÖ OY

Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja Pekka Lehtonen, Tyrnimarjankuja 3, 36220 Kangasala, puh. (03) 377 3154, pekka.lehtonen@kangasalanlampo.fi

Toiminnan kuvaus

Kangasalan Lämpö Oy on Kangasalan kunnan alueella toimiva kaukolämpö- ja maakaasupalveluja tarjoava lämpöyhtiö. Yhtiö omistaa ja hallitsee maa-alueita, lämpökeskuksia, lämmönsiirtoverkostoja ja maakaasuputkistoja. Asiakkaille myytävä kaukolämpö tuotetaan pääasiassa maakaasulla. Maakaasuliiketoiminta pitää sisällään sekä maakaasun myynnin että siirron. Yhtiön liikevaihdosta Kangasalan kunnalle toimitetun energian osuus on noin 8 % ja muille kuntakonserniin kuuluville yhtiöille noin 10 %.

Kangasalan ydinkeskustan kaukolämmön toimitusvarmuuden parantamiseksi, ollaan Pikkonkankaan 12 MW lämpölaitoksen kapasiteettia lisäämässä hankkimalla 8 MW lämmityskattila. Laitoksen varapolttoaineeksi on suunniteltu kevyt polttoöljy ja sille on suunnitteilla rakentaa 100 m³ polttoainevarasto. Energiahuollon turvaamiseksi on myös suunnitteilla ostaa 60 MW maakaasuliittymä Gasum Oy:ltä, jonka tarkoituksena on rakentaa maakaasuputki Lempäälästä Sahalahdelle.

Talousarvion ja taloussuunnitelmakauden luvuista merkittävimmät epävarmuustekijä liittyvät energiaveroratkaisuihin ja polttoaineena käytettävän maakaasun hintakehitykseen. Maakaasun hinta on sidottu hintaindekseihin, joista suurin painoarvo (55 %) on raskaan polttoöljyn hinnalla. Energiaverotusta tullaan myös todennäköisesti lähitulevaisuudessa nostamaan. Nämä tulevat vaikuttamaan suoraan raaka-aineen hankintahintaan ja asiakailta perittäviin tariffeihin.

Osakepääoma ja osakeomistus

100.912,76 euroa.

Yhtiön koko osakekanta on Kangasalan kunnan omistuksessa.

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Liikevaihto	5 358 691	5 790 000	5 866 700	6 483 800	7 121 000
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 547 768	-4 541 600	-4 665 700	-5 429 800	-6 134 540
Henkilöstökulut	-145 395	-150 000	-170 000	-180 000	-190 000
Poistot ja arvonalentumiset	-345 351	-370 000	-420 000	-430 000	-440 000
Liiketoiminnan muut kulut	-195 358	-210 000	-220 000	-230 000	-240 000
Liikelylijäämä (-alijäämä)	124 819	518 400	391 000	214 000	116 460
Rahoitustuotot ja -kulut	30 024	-58 000	-25 000	-21 000	-18 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	154 843	460 400	366 000	193 000	98 460
Tilinpäätössiirot	110 545		30 000	30 000	30 000
Tuloverot	-67 320	-119 704	-102 960	-57 980	-33 400
Tilikauden voitto / tappio	198 068	340 696	293 040	165 020	95 060

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Taseen loppusumma	8 162 891	7 992 891	7 772 891	7 842 891	7 902 891
Lainojen lyhennys	33 638	93 637	60 000	60 000	60 000
Lainat emolta	0	0	0	0	0
Lainat pankeilta	1 233 637	1 140 000	1 080 000	1 020 000	960 000
Takaukset emolta	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Henkilöstömäärä	2	2	2	2	2
Yhtiön tunnusluvut					
Kaukolämmön myynti MWh/vuosi	64 000	67 900	68 000	68 500	69 000
Maakaasun myynti MWh/vuosi	54 000	56 000	53 000	53 500	54 000
Tehokkuus/taloudellisuus					
Kaukolämpötoiminnan hyötysuhde (myyty MWh / tuotettu MWh)	85,7 %	86,0 %	86,2 %	86,4 %	86,6 %
Kaukolämmön kokonaishinta €/MWh (kaukol.tuotot / myydyt MWh)	44,4 €	50,1 €	51,7 €	53,8 €	58,7 €
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti*	2,8 %	8,6 %	6,1 %	3,3 %	1,8 %
Velkaantumisasaste prosentti	28 %	24 %	22 %	20 %	18 %
Maksuvalmius, quick ratio*	1,7	2,7	2,4	1,9	1,7
Omavaraisuusaste*	53 %	58 %	64 %	65 %	66 %

*Tunnuslukuja tilinpäätöksestä laskettaessa käytetään Yritystutkimusneuvottelukunnan analysointisuositusta.

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Osinko omistajalle	100 000 euroa	talousjohtaja
Raportointivelvollisuus	½-vuosiraportin (20.8. mennessä) ja tilinpäätöksen yhteydessä	hallintojohtaja
Esitykset keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen suunnittelusta	Esitykset 30.7. mennessä	hallintojohtaja

KANGASALAN TORIKESKUS OY

Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja Jonna Sillman-Sola, PL 50, 36201 Kangasala,
puh. 050-364 6127, jonna.sillman-sola@kangasala.fi

Toiminnan kuvaus

Kiinteistö sijaitsee Kangasalan Ostoskeskus Oy:ltä vuokratulla tontilla Kangasalan keskustan keskuskorttelissa. Rakennuksen pinta-ala on 1632 m². Kangasalan Torikeskus Oy tarjoaa korkealaatuiset ja nykyaikaiset toimitilat Kangasalan kunnan pääkirjastolle.

Osakepääoma ja osakeomistus

Yhtiön osakepääoma on 2 500,00 €, osakkeita 250 kpl a` 10,00 euroa

Kangasalan kunta (100 %:n omistus)

Konserniyhtiön tunnusluvut	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Liikevaihto (kahvion vuokra)		21 400	21 400	21 400
(rahoitusvastike)		349 000	609 500	600 500
(kirjaston vuokra)		95 400	98 600	102 600
Toiminnan avustus emolta				
Materiaalit ja palvelut				
Henkilöstökulut				
Poistot				
Liiketoiminnan muut kulut		116 700	120 000	124 000
Liikelylijäämä (-alijäämä)		678 800	685 800	680 200
Rahoituskulut		349 000	609 500	600 500
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)				

Taseen loppusumma				
Lainojen lyhennys		479 480	479 480	479 480

Konserniyhtiön tunnusluvut	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Lainat emolta				
Takaukset emolta	100 %	100 %	100 %	100 %
Henkilöstömäärä				
Yhtiön tunnusluvut				
Tehokkuus/taloudellisuus				
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti				
Velkaantumisaste prosentti				
Maksuvalmius, quick ratio				
Omavaraisuusaste				

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Osinko omistajalle	ei osinkoa	
Raportointivelvollisuus	½-vuosiraportin (10.8. mennessä) ja tilinpäätöksen yhteydessä	
Esitykset keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen suunnittelusta	Esitykset 30.7. mennessä	
Yhtiölle asetettavat muut tavoitteet	kahviotila vuokrattu	kehitys- ja elinkeinojohtaja

KANGASALAN UIMAHALLI OY

Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja Heini Tolppa, Kirkkojärventie 4, 36200 Kangasala
puh. 0400 962 396, heini.tolppa@kangasalanuimahalli.fi

Toiminnan kuvaus

Kangasalan uimahalli Oy:n ydinosaamista on korkealaatuisten uimahallipalveluiden tuottaminen ja niihin läheisesti liittyvien oheispalveluiden tuottaminen ja järjestäminen. Yhtiön tavoitteena on olla johtava ja haluttu palveluntarjoaja toimialueellaan. Päätoimialueena pidetään Kangasalan lisäksi Pälkänettä, Kuhmalahtea ja Tampereen itäosia. Palvelut tuotetaan yhdessä luotettavien kumppaneiden kanssa.

Osakepääoma ja osakeomistus

820.000,00 €

Kangasalan kunta (100 % omistus)

Konserniyhtiön tunnusluvut	TA 2009 8 kk	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Liikevaihto	573 936	812 592	836 969	862 078
Toiminnan avustus emolta	400 000	1 000 000	900 000	800 000
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	48 426	97 600	102 792 (2v.suodattimia)	100 903
Palvelujen ostot	321 412	506 301	526 553	547 615
Henkilöstökulut	49 000	60 000	62 400	64 000
Poistot		447 147	336 634	233 562
Liiketoiminnan muut kulut	361 289	401 544	413 590	425 998
Liikelylijäämä (-alijäämä)	+193 809	+300 000	+295 000	+290 000
Rahoituskulut	306 590	300 000	295 000	290 000
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-112 781	+0	0	0

Taseen loppusumma	11 330 981	11 103 300	10 875 600	10 648 000
Lainojen lyhennys	227 659	227 659	227 659	227 659

Konserniyhtiön tunnusluvut	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Lainat emolta				
Takaukset emolta	100 %	100 %	100 %	100 %
Henkilöstömäärä	0,5	0,5		
Yhtiön tunnusluvut				
Kävijämäärä/ tavoite		200 000	200 000	200 000
Keskimääräinen lipunhintatavoite		3,70	4,00	4,20
Tehokkuus/taloudellisuus				
Käyttöaste/ tavoitekävijämäärä/päivä		625	625	625
Energiankulutustavoite/kävijä		1,36	1,40	1,44
Sijoitetun pääoman tuotto-%				
Velkaantumisaste-%	93,77 %			
Maksuvalmius, quick ratio	11,36			
Omavaraisuusaste	6			

Val 9.11.2009 1 000 000 euron avustuksen sijasta kirjataan 500 000 euron määräraha palvelujen ostoon

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Osinko omistajalle	ei osinkoa	
Raportointivelvollisuus	½-vuosiraportin (10.8. mennessä) ja tilinpäätöksen yhteydessä	hallintojohtaja
Esitykset keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen suunnittelusta	Esitykset 30.7. mennessä	hallintojohtaja

KIINTEISTÖ OY KANGASALAN OSTOSKESKUS

Vastuuhenkilö: Yhtiön hallituksen puheenjohtaja Hanna Vuojela, PL 50, 36201 Kangasala, puh. 040 754 6332, hanna.vuojela@kangasala.fi

Toiminnan kuvaus

Yhtiö omistaa 3 kiinteistöä, jotka on vuokrattu osittain Kangasalan Torikeskus Oy:lle pääkirjaston laajennusta varten. Yhtiöllä ei ole muuta toimintaa, eikä sen palveluksessa ole henkilökuntaa.

Osakepääoma

Yhtiön osakepääoma on 2 522,82 euroa.

Osakeomistus

Kangasalan kunta omistaa koko yhtiön osakekannan, 150 osaketta.

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Liikevaihto			3 359	3 359	3 359
Materiaalit ja palvelut			400	400	400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Palvelujen ostot			400	400	400
Henkilöstökulut			200	200	200
Palkat ja palkkiot			200	200	200
Poistot ja arvonalentumiset					
Liiketoiminnan muut kulut					
Liikelylijäämä (-alijäämä)			2 759	2 759	2 759
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korvaus peruspääomasta					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)			2 759	2 759	2 759
Taseen loppusumma			269 034	269 034	269 034

KIINTEISTÖ OY TALOHERTTUA

Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja Heikki Salmela, Ainontie 8, 36200 Kangasala, puh. (03) 357 5200, heikki.salmela@kangasalankiinteistopalvelu.fi

Toiminnan kuvaus

Kiinteistö Oy Taloherttua vastaa kunnan vuokrataloiminnasta (rakennuttaa ja hallinnoi).

Yhtiön rakennuskanta käsittää 971 asuinvuokrahuoneistoa 53 925,9 hm² ja 222 777 hm³. Lisäksi yhtiöllä on 5 kappaletta liikehuoneistoja: yksi Jokioistentie 8:ssa 154 hm² ja neljä Kangasalantie 1123:ssa 406 hm², yhteensä 560 hm³.

Vuokrataso pidetään seudullisesti kilpailukykyisenä.

Kiinteistöjen reaaliarvo säilytetään kiinteistöjä kunnostamalla.

Vuoden 2009 lopussa yhtiön lainoista on pankeilta 18.358,779 euroa ja Aralta 11.935,629 euroa.

Tulevien vuosien korkotasot on esitetty tämän hetkisillä korkoarvoilla. Mikäli korot muuttuvat, muuttuvat maksettavat korot.

Liiketoiminnan muiden kulujen arvioiminen vuosille 2011 ja 2012 on erittäin vaikeaa (energian, sähkön, veden ja kiinteistöveron muutokset ovat merkittäviä menoeriä, joita on mahdoton arvioida).

Osakepääoma ja osakeomistus

Osakepääoma 96.339,74. Osakkeita yhteensä 3682 kpl á 84,94 euroa.

Kangasalan kunta omistaa koko osakekannan.

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Liikevaihto	4 873 217	4 992 604	5 160 000	5 280 000	5 310 000
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Palvelujen ostot	-893 803	-890 000	-910 000	-910 000	-910 000
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-15 812	-19 000	-20 000	-20 000	-20 000
Henkilösivukulut					
Eläkekulut					
Muut henkilösivukulut	-1 280				
Poistot ja arvonalentumiset	-864 051	-1 136 004	-879 000	-965 700	-969 100
Liiketoiminnan muut kulut	-2 011 867	-1 953 200	-2 025 000	-2 100 000	-2 170 000
Varauksien purku	64 000	250 000			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 150 404	1 244 400	1 326 000	1 284 300	1 240 900
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 116 923	-1 244 400	-1 326 000	-1 284 300	-1 240 900
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	33 481	0	0	0	0
Taseen loppusumma	33 081 346	34 955 400	35 100 000	35 150 000	35 180 000
Lainojen lyhennys	914 806	5 133 915	1 041 430	1 084 043	1 126 656
Lainojen lisäys	2 241 405	7 008 000			

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Lainat emolta	-	-	-	-	-
Lainat pankeilta	14 702 673	18 358 779	17 741 827	17 082 262	16 380 084
Lainat Aralta	13 717 651	11 935 629	11 511 150	11 086 662	10 662 184
Takaukset emolta	20 085 698	20 085 698	20 085 698	20 085 698	20 085 698
Henkilöstömäärä	-	-	-	-	-
Yhtiön tunnusluvut					
Käyttöaste	97 %	97 %	97 %	97 %	
Tehokkuus/taloudellisuus					
Vuokrasaatavat max	3 %	3 %	3 %	3 %	
Sijoitetun pääoman tuotto- prosentti	4.67	4.60	4.60	4.60	4.60
Velkaantumisasaste prosentti	91	91	90	90	90
Maksuvalmius, quick ratio	0.074	0.074	0.075	0.075	0.075
Omavaraisuusaste	9.74	9.74	9.75	9.75	9.75

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Osinko omistajalle		
Raportointivelvollisuus	½-vuosiraportin (10.8. mennessä) ja tilinpäätöksen yhteydessä	hallintojohtaja
Esitykset keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen suunnittelusta	Esitykset 30.7. mennessä	hallintojohtaja
Yhtiölle asetettavat muut tavoitteet		

KANGASALAN KIINTEISTÖPALVELU OY

Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja Heikki Salmela, Ainontie 8, 36200 Kangasala, puh. (03) 357 5200, heikki.salmela@kangasalankiinteistopalvelu.fi

Toiminnan kuvaus

Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy:n ydinosaaaminen on palvelujen tuottamisessa isännöinnin, huollon, siivouksen ja rakennuttajapalveluiden osalta. Yhtiön tavoitteena on toimia johtavana isännöintitoimistona sekä laadukkaiden ylläpito- ja rakennuttajapalveluiden tuottajana toiminta-alueella. Toiminta-alueena pidetään lähikunta (Ylöjärvi, Lempäälä, Tampere, Pälkäne, Orivesi ja Kangasala). Edellytyksenä on kohteen taloudellinen tuotto.

Palveluista tuotetaan emolle 1.51 % suhteutettuna liikevaihtoon, erillisille yhtiöille 98,49 %.

Rakennuttajapalveluita pyritään lisäämään. Rakennuttajapalvelut tuotetaan joko omana toimintana tai yhdessä luotettavien yhteistyökumppanien kanssa. Palveluiden tuottaminen taataan laadukain työvälaineiden ja henkilöstön ammatillisesti laajan osaamisen kautta. Henkilöstön koulutuksesta pidetään huoli.

Yhtiölle määritellään vuosittain selvät tulostavoitteet ja päätetään osingonjaon periaatteista. Tilinpäätöksen jälkeen omistajat/hallitus/toimitusjohtaja pitävät yhteisneuvottelun, jossa linjataan seuraavan vuoden suuntaviivat.

Yhtiö rahoittaa tulorahoituksella kaikki yksittäiset hankinnat 50 000 euroon saakka.

Vuonna 2011 rakennetaan uusi konehalli yhtiön omistamalle tontille (Liisantie).

Osakepääoma ja osakeomistus

Yhtiön osakepääoma on 5 550,20 euroa.

Osakeomistus Kiinteistö Oy Taloherttua	33,33 %
Kiinteistö Oy Kangasalan Säästökeskus	33,33 %
Kangasalan Lämpö Oy	33,33 %

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Liikevaihto					
Materiaalit ja palvelut	3 015 972	3 052 500	3 120 000	3 180 000	3 250 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Palvelujen ostot	-89 635	-82 000	-85 000	-85 000	-85 000
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-1 867 894	-1 908 500	-1 946 500	-2 006 900	-2 057 100
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-330 021	-337 800	-342 800	-358 700	-369 400
Muut henkilösivukulut	-85 173	-90 200	-92 600	-95 700	-98 600
Poistot ja arvonalentumiset	-69 462	-49 290	-56 000	-58 000	-50 000
Liiketoiminnan muut kulut	-467 889	-478 900	-492 800	-480 000	-480 000
Liikeylijäämä (-alijäämä)	105 898	105 810	100 300	95 700	109 900
Rahoitustuotot ja -kulut	3 752			-8 000	-12 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	109 650	105 810	100 300	87 700	97 900
Taseen loppusumma	1 063 636	1 120 000	1 170 000	1 250 000	1 300 000
Lainojen lyhennys					35 000

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Lainat emolta					
Lainat pankeilta				350 000	315 000
Takaukset emolta					
Henkilöstömäärä	70	72	73	75	76
Yhtiön tunnusluvut					
Isännöinnissä olevat yhtiöt (kpl)	223	228	235	245	255
Huollossa olevat yhtiöt (kpl)	158	163	168	175	180
Siivouksessa olevat yhtiöt (kpl)	76	78	82	90	94
Tehokkuus/taloudellisuus					
Sijoitetun pääoman tuotto- prosentti	18	22	20	18	18
Velkaantumisaste prosentti	0	0	0	37,50	35,00
Maksuvalmius, quick ratio	1,35	1,35	1,35	1,35	1,35
Omavaraisuusaste	57	58	58	57	57

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Osinko omistajille	39.000 euroa	talousjohtaja
Raportointivelvollisuus	½-vuosiraportin (10.8. mennessä) ja tilinpäätöksen yhteydessä	hallintojohtaja
Esitykset keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen suunnittelusta	Yhtiön esitys: Perustetaan konsernipankki. Samalla annetaan talousjohtajalle riittävät valtuudet hoitaa konsernipankkia	hallintojohtaja
Yhtiölle asetettavat muut tavoitteet		

KIINTEISTÖ OY VATIALAN KASARMINPORTTI

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Pentti Oittinen, Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy, Ainontie 8, 36200 Kangasala, p. (03) 357 5200, pentti.oittinen@kangasalankiinteistopalvelu.fi

Toiminnan kuvaus

Kiinteistö sijaitsee omalla 4 406 m² tontilla osoitteessa Ilkontie 1.

Kiinteistöyhtiön tehtävä on ylläpitää kiinteistöä siten, että osakkeenomistajat voivat toimia siellä itse tai vuokrata hallitsemiaan tiloja.

Rakennusten huoneistojakauma on seuraava:

- tuotantohuoneistoja 6 kpl 1 392 m²

Osakepääoma ja osakeomistus

Yhtiön osakepääoma on 49 615,44 €, osakkeita 14 750 kpl, á n. 3,36 €

Osakkeenomistajat:

Jotemec Oy 2 358 osaketta
 Kangasalan kunta 1 242 osaketta
 - haltija Jonelec Oy
 Kangasalan kunta 2 358 osaketta
 - haltija Divacont Oy
 Kangasalan kunta 8 792 osaketta
 - haltija Jotel Oy

Kangasalan kunta ja Jotemec Oy ovat yhtiön perustajia.

Muut yritykset eli Jotel Oy, Divacont Oy ja Jonelec Oy lunastavat yritystilasopimuksen mukaisesti tuotantohuoneistonsa Kangasalan kunnalta.

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Liikevaihto	63 149	66 732	71 141	73 986	76 946
Materiaalit ja palvelut					
Henkilöstökulut					
Poistot ja arvonalentumiset					
Liiketoiminnan muut kulut, kiinteistön kulut	61 311	68 405	71 141	73 986	76 946
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 837	-1 673	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	1 655	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 493	-1 673	0	0	0

Taseen loppusumma	1 660 623	1 658 950	1 658 950	1 658 950	1 658 950
Lainojen lyhennys					

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Lainat emolta					
Lainat pankeilta					
Takaukset emolta					
Henkilöstömäärä					
Yhtiön tunnusluvut					
Huoneistoja	6	6	6	6	6
Käyttöaste	100	100	100	100	100
Tehokkuus/taloudellisuus					
Sijoitetun pääoman tuotto- prosentti	0,2	0	0	0	0
Velkaantumisaste	0	0	0	0	0
Maksuvalmius, quick ratio	32	30	30	30	30
Omavaraisuusaste	99	99	99	99	99

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Osinko omistajalle	Ei	
Raportointivelvollisuus	½-vuosiraportin (10.8. mennessä) ja tilinpäätöksen yhteydessä	hallintojohtaja
Esitykset keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen suunnittelusta	Esitykset 30.7. mennessä	hallintojohtaja
Yhtiölle asetettavat muut tavoitteet	Kiinteistön kunnossa pitäminen	

KIINTEISTÖ OY SAHALAHDEN YRITTÄJÄTALO

Sahalahdentie 1273, 36420 Sahalahti

Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja Eero Valkonen, Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy, Ainontie 8, 36200 Kangasala, p. 03-3575 200, eero.valkonen@kangasalankiinteistopalvelu.fi

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tarkoituksena on tuottaa Sahalahden alueen yrittäjille sopivia toimitiloja alueen palvelun täydentämiseksi.

Yhtiössä on ravintolatila, joka on yksityisessä omistuksessa. Hieronta- ja fysiologisia palveluja, 4 H-toimitila, kirjanpito toimisto, putkiliikkeen toimisto, kukkakauppa, parturi-kampaamo ja kahvila palvelevat kunnan omistamista huoneistoista alueen asukkaita.

Lisäksi yhtiön omistamassa tilassa on kuntalaisille tarkoitettu voimailusali, josta kunta maksaa yhtiölle vuokraa.

Tulevaisuuden haasteita on saada konsernin omistamien tilojen käyttöaste nostettua. Suurin korjaus tulee olemaan rakennuksen lämmitys- ja ilmanvaihdon uusiminen. Tiloisissa on suora sähkölämmitys, mutta ei ilmanvaihdon lämmityksen talteenottoa. Ilmanvaihdon uusiminen koskettaa molempia ilmanvaihtokojeita – ravintolassa on oma ja muut tilat yhteisen iv-kojeen perässä.

Osakepääoma ja osakeomistus

Yhtiön osakepääoma on € 10.548,00 ja osakelukumäärä 2637

Osakeomistus jakaantuu:

Kangasalan kunta 1893 osaketta
Tmi Jylhäniemi Matti Tuominen 744 osaketta

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Liikevaihto	33 369	33 732	35 081	38 590	40 520
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 148	-7 000	-7 043	-9 424	-10 470
Palvelujen ostot	-26 285	-26 132	-27 438	-28 536	-29 400
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-600	-600	-600	-630	-650
Henkilösivukulut	-21				
Eläkekulut					
Muut henkilösivukulut					
Poistot ja arvonalentumiset	-7 319				
Liiketoiminnan muut kulut					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-7 005	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	+7 016	+7 433	+7 543	+7 593	+7 693
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	+11	+6 444	+7 543	+7 593	+7 693

Taseen loppusumma	534 747				
Lainojen lyhennys	7 117	7 117	7 117	3 558	9 000

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Lainat emolta					
Lainat pankeilta	17 792	10 675	3 558	90 000	81 000
Takaukset emolta					
Henkilöstömäärä	0	0	0	0	0
Yhtiön tunnusluvut					
Tilojen koot	Liike hsto 1	25,0 m2	omistaja	Kangasalan	kunta
	2	25,0 m2		"	
	3	42,5 m2		"	
	4	338,5 m2		"	
	5	60,0 m2		"	
	6	32,0 m2		"	
	7	222,0 m2	omistaja	Tmi Jylhänniemi	
	voimailusali	100,00 m2	yhtiön	omistuksessa	
	kylmävar. tekninen tila	68,0 m2 15,0 m2	hstolle 4 hstolle 4	kuuluva kuuluva	
	kylmävar.	6,5 m2	hstolle 7	kuuluva	
	talon varastot yhteensä	15,0 m2	yhtiön	omistuksessa	
Tehokkuus/taloudellisuus	Huoneisto 4 Muut tilat	tilat vuokrattuna	vajaakäytössä		
Sijoitetun pääoman tuotto-prosentti	66.62				
Velkaantumisaste	2,05				
Maksuvalmius, quick ratio	3,23				
Omavaraisuusaste	95.97				

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Osinko omistajalle	euroa 0	
Raportointivelvollisuus	½-vuosiraportin (10.8. mennessä) ja tilinpäätöksen yhteydessä	hallintojohtaja
Esitykset keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen suunnittelusta	Esitykset 30.7. mennessä	hallintojohtaja
Yhtiölle asetettavat muut tavoitteet		

KIINTEISTÖ OY HARJUSOLA

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Pentti Oittinen, Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy, Ainontie 8, 36200 Kangasala, p. (03) 357 5200, pentti.oittinen@kangasala.fi

Toiminnan kuvaus

Kiinteistöt sijaitsevat Kangasalan keskustassa vuokratuilla alueilla.

Kiinteistöyhtiön tehtävä on ylläpitää kiinteistöä siten, että osakkeenomistajat voi toimia siellä itse tai vuokrata hallitsemiaan tiloja.

Yhtiön asuinrakennuksen osalta on laadittu kuntoarvio mutta sen toteutusta ei ole aloitettu.

Rakennusten huoneistojakauma on seuraava:

- asuinhuoneistoja	16 kpl	1 135 m ²
- liike- ja toimistohuoneistoja	34 kpl	3 298 m ²
- autotalleja	6 kpl	192 m ²

Osakepääoma ja osakeomistus

Yhtiön osakepääoma on 223 353,57 €, osakkeita 5 312 kpl, á n. 42,05 €

Osakkeenomistajat:

Kangasalan kunta	3 528 osaketta
Kangasalan seurakunta	1 784 osaketta

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Liikevaihto	210 432	224 182	264 199	274 766	285 757
Materiaalit ja palvelut					
Henkilöstökulut					
Poistot ja arvonalentumiset					
Liiketoiminnan muut kulut, kiinteistön kulut	244 267	251 419	264 199	274 766	285 757
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-33 835	-27 237	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	65 602	63 059	61 538	61 538	61 539
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	31 767	35 822	61 538	61 538	61 539

Taseen loppusumma	868 349	841 112	841 112	841 112	841 112
Lainojen lyhennys	61 538	61 538	61 538	61 538	61 539

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Lainat emolta					
Lainat pankeilta	246 153	184 615	123 077	61 539	0
Takaukset emolta	400 000	400 000	400 000	400 000	
Henkilöstömäärä					
Yhtiön tunnusluvut					
Huoneistoja	50	50	50	50	50
Käyttöaste	99	99	99	99	99
Tehokkuus/taloudellisuus					
Sijoitetun pääoman tuotto-prosentti	5	10	10	10	10
Velkaantumisasteprocentti	44	33	23	13	0
Maksuvalmius, quick ratio	22	24	24	24	24
Omavaraisuusaste	69	70	70	70	70

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Osinko omistajalle	ei osinkoa	
Raportointivelvollisuus	½-vuosiraportin (10.8. mennessä) ja tilinpäätöksen yhteydessä	hallintojohtaja
Esitykset keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen suunnittelusta	Esitykset 30.7. mennessä	hallintojohtaja
Yhtiölle asetettavat muut tavoitteet		

KIINTEISTÖ OY KANGASALAN SÄÄSTÖKESKUS

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Pentti Oittinen, Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy, Ainontie 8, 36200 Kangasala, p. (03) 357 5200, pentti.oittinen@kangasala.fi

Toiminnan kuvaus

Kiinteistö sijaitsee Kangasalan keskustassa vuokratulla alueella.

Kiinteistöyhtiön tehtävä on ylläpitää kiinteistöä siten, että osakkeenomistajat voi toimia siellä itse tai vuokrata hallitsemiaan tiloja.

Yhtiö on aloittanut peruskorjauksen vuonna 2009 ja se valmistuu kesällä 2010.

Yhtiö on tehnyt myös rajaseinäsopimuksen Kiinteistö Oy Kangasalan Torikeskuksen kanssa.

Rakennusten huoneistojakauma on seuraava:

- liike- ja toimistohuoneistoja 17 kpl 2 575,5 m²

Osakepääoma ja osakeomistus

Yhtiön osakepääoma on 35 379,17 €, osakkeita 210 355 kpl, á n. 16,82 €

Osakkeenomistajat:

Kangasalan kunta	135 893 osaketta
Kangasalan Optiikka	13 241 osaketta
Apis Homeopaattinen Rohdosliike	13 905 osaketta
Misce Oy	31 497 osaketta
Pirkanmaan Lähivakuutusyhdistys	10 992 osaketta
Annukka Lintulahti	4 827 osaketta

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Liikevaihto	97 191	102 042	113 542	118 083	122 807
Materiaalit ja palvelut					
Henkilöstökulut					
Poistot ja arvonalentumiset	19 828	14 164			
Liiketoiminnan muut kulut, kiinteistön kulut	89 421	99 378	113542	118 083	122 807
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-12 058	-11 500	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	12 063	11 500	60 426	152 426	152 426
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	45	0	0	92 000	92 000

Taseen loppusumma	1 179 445	1 900 000	2 900 000	2 900 000	2 900 000
Lainojen lyhennys		68 000		92 000	92 000

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Lainat emolta	68 000				
Lainat pankeilta		3 404 000	3 404 000	3 312 000	3 220 000
Takaukset emolta		3 404 000	3 404 000	3 404 000	3 404 000
Henkilöstömäärä					
Yhtiön tunnusluvut					
Huoneistoja	17	17	17	17	17
Käyttöaste	100	100	100	100	100
Tehokkuus/taloudellisuus					
Sijoitetun pääoman tuotto-prosentti	0	0	0	0	0
Velkaantumisasteprocentti	14	33	33	33	33
Maksuvalmius, quick ratio	13	0	0	0	0
Omavaraisuusaste	87	54	35	35	35

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Osinko omistajalle	Ei	
Raportointivelvollisuus	½-vuosiraportin (10.8. mennessä) ja tilinpäätöksen yhteydessä	hallintojohtaja
Esitykset keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen suunnittelusta	Esitykset 30.7. mennessä	hallintojohtaja
Yhtiölle asetettavat muut tavoitteet	Kiinteistön kunnossa pitäminen	

KIINTEISTÖ OY KANGASALAN TERVEYSASEMA JA KIRJASTOTALO

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Pentti Oittinen, Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy, Ainontie 8, 36200 Kangasala, p. (03) 357 5200, pentti.oittinen@kangasala.fi

Toiminnan kuvaus

Kiinteistö sijaitsee Suoraman koulutontista vuokratulla alueella.
Kiinteistöyhtiön tehtävä on ylläpitää kiinteistöä siten, että omistaja voi toimia siellä.

Rakennuksen huoneistojakauma on seuraava:

- kirjastotilat 297,0 m²
- terveysasematilat 279,5 m²
- väestönsuojatilat 184,5 m²
- sosiaali-, neuvottelu ym. tilat 136,5 m²

Osakepääoma ja osakeomistus

Yhtiön osakepääoma on 328 134,64 €, osakkeita 19 510 kpl, á n. 16,82 €

Osakkeenomistaja 01.01.2009 alkaen Kangasalan kunta (100 % omistus)

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Liikevaihto	40 029	40 809	42 441	44 138	45 903
Materiaalit ja palvelut					
Henkilöstökulut					
Poistot ja arvonalentumiset					
Liiketoiminnan muut kulut kiinteistön kulut	34 016	42 073	42 441	44 138	45 903
Liikelylijäämä (-alijäämä)	6 012	-1 264	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	6 012	-1 264	0	0	0

Taseen loppusumma	1 167 286	1 166 022	1 166 022	1 166 022	1 166 022
Lainojen lyhennys					

Konserniyhtiön tunnusluvut	TP 2008	TA 2009	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Lainat emolta					
Lainat pankeilta					
Takaukset emolta					
Henkilöstömäärä					
Yhtiön tunnusluvut					
Huoneistoja	4	4	4	4	4
Käyttöaste	100	100	100	100	100
Tehokkuus/taloudellisuus					
Sijoitetun pääoman tuottoprosentti	5	-1	0	0	0
Velkaantumisaste	0	0	0	0	0
Maksuvalmius, quick ratio	18	15	16	16	16
Omavaraisuusaste	99	99	99	99	99

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Osinko omistajalle	Ei	
Raportointivelvollisuus	½-vuosiraportin (10.8. mennessä) ja tilinpäätöksen yhteydessä	hallintojohtaja
Esitykset keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen suunnittelusta	Esitykset 30.7. mennessä	hallintojohtaja
Yhtiölle asetettavat muut tavoitteet	Kiinteistön kunnossa pitäminen	

5.4 Liiketoimintayksikkö OKSA

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja Jonna Sillman-Sola

Toiminnan kuvaus

Liiketoimintayksikkö Oksa toimii kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö, joka tuottaa kunnan peruspalvelujen tukipalvelut tavoitteena asiakaslähtöisyys, toiminnan joustavuus ja tehokkuus, kustannustietoisuus, kilpailukykyisyys sekä markkinalähtöisyys.

Toiminta on organisoitu kolmeksi palvelualueeksi:

- talous-, toimisto- ja atk-palvelut,
- tilapalvelut,
- ateria- ja siivouspalvelut.

Näiden lisäksi Oksa tuottaa lakimiespalveluita, logistiikkapalveluita ja omistajaohjauksen asiantuntijapalveluita.

Oksan toimintaan on yhdistetty terveyskeskuskuntayhtymän tukipalvelut, jotka tuottavat toiminnot henkilöstöineen.

Oksan toimintaa on tuotteistettu vuoden 2009 aikana. Vuoden 2010 talousarviossa liiketoimintayksikön toiminnot ja niistä aiheutuneet kustannukset on jaettu palvelukeskuksille seuraavien periaatteiden mukaisesti.

Toiminto	Jakoperuste
Palkat	Palkansaajien lukumäärä
Kirjanpito	Kulujen suhteessa
Toimisto	Toimistosuhteiden määrä
ATK	Koneiden määrä
Joukkoliikenne	Henkilömäärä
Oksa yhteiset	Henkilömäärä
Tilapalvelut	Sisäinen vuokra (sis. siivous)
Asiantuntijapalvelut	Tuntiveloitus
Ateriapalvelut	Tehdyt ateriat

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	3 699 029	18 660 079	11 630 459	23 374 799
ulkoiset	43 149	948 130	879 060	998 620
sisäiset	3 655 880	17 711 949	10 751 399	22 376 179
Valmistus omaan käyttöön	865	331 000	381 000	381 000
Toimintakulut	-3 775 864	-18 220 729	-18 982 647	-18 977 527
ulkoiset	-3 462 015	-17 407 939	-18 076 927	-18 073 807
sisäiset	-313 849	-812 790	-905 720	-903 720
Toimintakate	-75 970	770 350	-6 971 188	4 778 272
Poistot	-27 520	-2 850 872	-3 200 700	-3 517 080

Kriittinen menestystekijä
-hyvinvointipalvelujen riittävyys

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Toimitilojen optimointi	Tilatarveselvitysten päivittäminen ja yhteensovittaminen erityisesti päivähoidon ja kouluverkoston osalta	Rakennuspäällikkö Hallintojohtaja
	Toimitilojen keskittäminen	Hallintojohtaja

Kriittinen menestystekijä
-elinkeinoelämän edellytysten parantaminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Yhteistyön sujuvuus ostopalveluissa	Laadukkaat ostopalvelusopimukset ja liikehuoneistojen vuokrasopimukset	Hallintojohtaja Esikunta Yksiköiden vastuhenkilöt

Kriittinen menestystekijä
-vapaa-ajan palvelutarjonnan riittävyys ja laatu

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Vapaa-ajan palvelutilojen käytön toimivuus	Pelissäntöjen käyttöönotto vapaa-ajan palvelutilojen käytön käytännön järjestelyille ja hinnoittelulle (vuokrat, avaimet yms.)	Hallintojohtaja Tekninen isännöitsijä Talousjohtaja

Kriittinen menestystekijä
-talouden tasapainotus

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Energiatehokkuus rakentamisessa ja palveluratkaisuissa	Toimipisteiden keskittäminen	Hallintojohtaja Rakennuspäällikkö
	Energiatehokkuussopimukseen liittyvän toimenpideohjelman laatiminen	Rakennuspäällikkö Talotekniikkateknikko
	Kustannustietoisuuden lisääminen Oksassa	Hallintojohtaja Laskentapäällikkö

Kriittinen menestystekijä
-maapolitiikassa onnistuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Palveluverkkorakenteen toimivuus ja taloudellisuus	Toimipisteiden keskittäminen seudullisen rakennemallin mukaisesti yhdyskuntarakennetta tiivistäen ja ottaen huomioon erityisesti joukkoliikenneyhteydet	Hallintojohtaja Esikunta Yksiköiden vastuuhenkilöt

Kriittinen menestystekijä
-omistajapolitiikan tehostaminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Kunnan omistusten tarpeellisuus	Kiinteistöjen luopumishojelman toteuttaminen	Hallintojohtaja Talousjohtaja

Kriittinen menestystekijä
-organisaation toimivuus

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Asiakkaan palvelutarpeen tunnistaminen ja kohdentaminen oikein	Palvelukuvausten luonti	Laskentapäällikkö Yksiköiden vastuuhenkilöt
	Palvelusopimusten laatiminen palvelukeskusten kanssa	Hallintojohtaja Esikunta Yksiköiden vastuuhenkilöt
	Tuotteiden hinnoittelun läpinäkyvyyden lisääminen	Laskentapäällikkö

Kriittinen menestystekijä
-prosessien toimivuus

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Oksan prosessien toimivuus	Oksan prosessien mallinnus käynnistetty ja prosessien rajapinnat pääosin tunnistettu	Hallintojohtaja Laskentapäällikkö
	Koko Oksan henkilökunnan osaaminen ja ammattitaito hyödynnetään prosessityössä	Hallintojohtaja Esikunta Yksiköiden vastuuhenkilöt

Kriittinen menestystekijä

-uudet palvelutuotantotavat ja seutuyhteistyö

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Suunnitelmallinen ja ennakoiva seutuyhteistyö	Seutuyhteistyön painopisteiden määrittäminen (itään vai länteen?)	Hallintojohtaja Kehitys- ja elinkeinojohtaja
Monipuoliset palvelutuotantotavat	Palvelutuotantotapojen objektiivinen arviointi tilannekohtaisesti	Hallintojohtaja Yksiköiden vastuuhenkilöt

Kriittinen menestystekijä

-onnistunut työnantajapolitiikka sekä osaava ja uudistuskykyinen henkilöstö

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Oksan henkilöstö on työssään ammattitaitoista, motivoitunutta ja kehittämismyönteistä	Työssäoppiminen ja -ohjaus sekä ammatillinen osaaminen ajantasoisista	Hallintojohtaja Yksiköiden vastuuhenkilöt
	Valmius toimia useissa työtehtävissä ja/tai palvelupisteissä	Hallintojohtaja Yksiköiden vastuuhenkilöt

Val 9.11.2009 Liiketoimintayksikkö Oksan toimintakulut, kokonaisvähennys 92 650 euroa (netto).

5.4.1 Liiketoimintayksikkö Oksan hallinto

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja Jonna Sillman-Sola

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Liiketoimintayksikkö Oksan asema ja tehtävät on määritelty kunnan hallintosäännössä. Oksan johtoryhmän muodostavat hallintojohtaja, lakimies, liikennesuunnittelija, rakennuspäällikkö ja laskentapäällikkö.

Oksan johtoryhmä vastaa talousarviotavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnan ohjaamisesta liiketoimintasuunnitelman mukaisesti.

Lakimiespalvelut

Vastuuhenkilö: lakimies Hanna Vuojela

Laadukkaiden, monipuolisten ja riittävien oikeudellisten asiantuntijapalveluiden antaminen.

Joukkoliikenne

Vastuuhenkilö: liikennesuunnittelija Tuomas Kähkönen

Kaikkia henkilöryhmiä palvelevan perusliikenneverkon luomista jatketaan koko kunnan alueella yhdistämällä eri hallintokuntien kuljetuksia. Aikataulujen ja reittien suunnittelulla pyritään saamaan aikaan taloudellisesti järkevä ja tarkoituksenmukainen liikennöintijärjestelmä.

Joukkoliikenteen matkustajamäärää pyritään kasvattamaan n. 10-20 % seutulippuhankkeiden avulla, mikä mahdollistaa myös palvelutason nostamisen. Henkilöliikennesuunnitelman päivitys on valmistunut ja siinä on asetettu uudet palvelutasotavoitteet, joiden pohjalta joukkoliikennettä tullaan kehittämään.

Uusi joukkoliikennelaki tulee voimaan 3.12.2009. Joukkoliikennelain luonnosvaiheessa on todettu, että toimivaltaiset viranomaiset ovat velvollisia määrittämään toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason. Kangasalan osalta mahdollisia toimivaltaisia viranomaisia ovat muodostettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) tai Tampereen kaupunkiseudun kuntien perustama yhteinen joukkoliikenneviranomainen. Tampereen kaupunkiseudun seutuhallitus on käynnistänyt selvitystyön seudullisen joukkoliikenteen järjestämisen vaihtoehtoista Tampereen kaupunkiseudulla.

Val 9.11.2009 vähennys palkkakustannuksista 18 354 euroa

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot				309 500
ulkoiset				
sisäiset				309 500
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut		-269 808	-249 823	-231 469
ulkoiset		-269 808	-249 823	-231 469
sisäiset				
Toimintakate		-269 808	-249 823	78 031
Poistot				

5.4.2 Talous, toimisto ja atk- palvelut

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja Jonna Sillman-Sola

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Talouspalvelut

Vastuuhenkilö: laskentapäällikkö Ilkka Manninen

Talouspalveluun kuuluvat talous- ja palkkahallinnon ammattilaiset, jotka tuottavat taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut.

Taloushallinnon palvelut sisältää mm. talousarvio ja budjetointi, kirjanpito ja tilinpäätökset, kustannuslaskenta, tunnuslukuraportit ja tilinpäätösanalyysit, laskutus ja perintä, ostolaskujen käsittely, reskontranhoito ja maksuliikenne. Taloushallinnon tavoitteina vuodelle 2010 on saada kirjanpitojärjestelmän ominaisuudet tehokkaasti käyttöön ja saada kirjanpito valmiiksi jokaisen kuun 20. päivä.

Palkanlaskentaan kuuluvat mm. palkanlaskenta, henkilötietojen ja -rekistereiden ylläpito, matkalaskujen käsittely ja maksatus, asiakaspalvelu sekä palkkaprosessin kokonaisvaltainen kehittäminen. Palkkalaskennan tavoitteina vuodelle 2010 on saada palkanlaskentajärjestelmän ominaisuudet tehokkaasti käyttöön ja kehittää palkanlaskentajärjestelmän käyttöä koko organisaatiossa ohjeistuksen avulla.

Keväällä 2009 kehyskunnat yhdessä alkoivat selvittää palkanlaskennan yhteistyömahdollisuuksia. Selvityksen perusteella ehdotukseksi annettiin seudullinen palkkalaskentatoimisto isäntäkunta mallilla. Liiketoimintajaosto päättää esittää kunnanhallitukselle, että Kangasalan kunta toimii seudullisen palkanlaskentatoimiston isäntäkuntana. Selvityksen tavoiteaikatauluna on siirtyä yhteiseen palkanlaskentatoimistoon vuoden 2011 alusta. Kehyskunnat ilmaisevat halukkuutensa yhteiselle palkkalaskentatoimistolle lokakuun loppuun mennessä. Seudullista palkkalaskentatoimisto projektia vetämään palkataan projektipäällikkö, jonka kulut jaetaan mukaan tuleville kunnille.

Toimistopalvelut

Vastuuhenkilö: toimistopäällikkö Tarja Lamminen

Yksikköön kuuluvat kunnan toimistotyön ammattilaiset. Yksikön tavoitteena on tuottaa tehokkaasti laadukkaita palveluita kilpailukykyiseen hintaan. Toimistopalvelut tuottaa toimisto-, hallinto- ja asiantuntijapalveluita asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Palvelukokonaisuuksia ovat mm. hallinnon, taloushallinnon- ja henkilöstöhallinnon toimistotehtävät, asiakaspalvelu, tavaroiden hankinta ja varastointi, keskitetyt kopiointipalvelut, puhelinvaihdtepalvelut, arkistotoimen asiantuntijapalvelut sekä päätöksenteon valmisteluun liittyvät palvelut.

Toimistopalveluiden tavoitteina vuodelle 2010 on mm. koulutuksen avulla lisätä henkilöiden moniosaamista ja täten mahdollistaa siirtymisen toiseen työpisteeseen tarvittaessa, siirtyminen yhteen puhelinjärjestelmään, kiinnittää erityistä huomiota lehti-ilmoitusten kokoon ja määrään sekä sähköisen kokouskäytännön avulla vähentää lähettipalvelujen tarvetta.

Val 9.11.2009 vähennys toimintakuluista 24 000 euroa.

Atk-palvelut

Vastuuhenkilö: atk-päällikkö Hannu Sipola

Yksikköön kuuluvat kunnan tietohallinnon ammattilaiset. Atk-palvelut tuottaa tietotekniikan suunnittelu-, hankinta- ja ylläpitopalveluita vastaten yhteisten tietojärjestelmien omistajuudesta ja rahoituksesta. Atk-palvelut toimii keskitettyjen ostopalveluiden tilaajana ja hallinnoijana sekä koordinoi tietohallinnon seudullista yhteistyötä.

Terveyskeskuksen talous-, toimisto- ja atk-palvelut henkilöstöineen siirtyivät tälle palvelualueelle tilikaudella 2009.

Val 9.11.2009 vähennys toimintakuluista 5 000 euroa

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot		872 729	6 910	3 991 310
ulkoiset		32 010	6 910	57 990
sisäiset		840 719		3 933 320
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut		-3 849 772	-3 788 137	-3 824 400
ulkoiset		-3 849 772	-3 788 137	-3 824 400
sisäiset				
Toimintakate		-2 977 043	-3 781 227	166 910
Poistot		-71 200		-78 950

Informatiiviset tunnusluvut:**Talouspalvelut**

-Palkkalaskelmien lukumäärä	2008: 39 530 kpl
-Tositteiden lukumäärä	2008: 79 730 kpl, joista
ostolaskuja	27 864 kpl
myyntilaskuja	45 824 kpl

Toimistopalvelut:

-Toimipaikkojen lukumäärä 19 kpl.

Atk-palvelut:

-Työasemien määrä 1490 kpl.

Tietokoneet	Vuokratut	Kertarahoitteiset	Yhteensä
Oksa	98	27	125
Strateginen johto	16		16
Sike ilman oppilastyöasemia	129	35	164
Sike oppilastyöasemat	358	325	683
Teke + Vesi	59	24	83
Soke	85	19	104
Terveyspalvelut	259	56	315
			1490

Resurssimuutokset**Talouspalvelut:**

- 1 määräaikainen projektipäällikkö vetämään seudullista palkkalaskentatoimistoprojektia 1.1.-31.12.2010, lisäys toimintakuluihin -56 590 euroa (sis. sivukulut)
- 1 toimistosihteerin kustannuksista 50 % osuuden siirto toimistopalveluista talouspalveluihin, koska kyseinen henkilö 50 % palkkalaskennan käytössä.
- 2009 eläköityneen kirjanpitäjän työsuhdetta ei täytetä

Toimisto- ja atk-palvelut:

- Teknologiavahtimestarin määräaikaisen toimen määrärahat siirtyvät sivistyskeskuksesta liiketoimintayksikön atk-palveluihin atk-tukihenkilön vakanssin vakinaista täyttämistä varten. Yksi vakituinen atk-tukihenkilö siirtyy toimistosihteerin perustettavalle vakanssille. Edelleen yksi toimistosihteerin virka (aikuissosiaalityön etuuskäsittelijä) siirretään liiketoimintayksikön toimistopalveluista sosiaali- ja terveyskeskuksen sosiaalipalveluihin.
- 2009 eläköityneen toimistosihteerin työsuhdetta ei täytetä

5.4.3 Ateria- ja siivouspalvelut

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja Jonna Sillman-Sola

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Palvelualue tuottaa peruspalvelutoiminnalle ateria- ja siivouspalvelut asiakkaan tarpeiden mukaisesti.

Ateriapalvelut

Vastuuhenkilö: ruokapalvelupäällikkö Päivi Lehti

Palvelu tuottaa peruspalvelutoiminnalle ateria- ja siivouspalvelut asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Ateriapalvelupalvelu tuottaa yhtenäiset, laadukkaat ja asetuksen mukaiset ateriapalvelut. Perusvalikoimaan kuuluvat myös ruokapalvelun tarjoamat juhlapalvelut, ravitsemusohjaus, erityisruokavaliointeuvonta ym. alan asiantuntijapalvelut. Ateriapalvelun asiakasmäärä kasvaa jatkuvasti päivähoiton kohteiden lisääntyessä. Ateriahintaan elintarvikkeiden alv-hinnan lasku ei vaikuta, koska hinnat käsitellään aina ilman arvonlisäveroa. Elintarvikehankintarengas kilpailuttaa KUHA:n johdolla elintarvikehankintoja ja uudet sopimukset astuvat voimaan maaliskuun alussa 2010. Ateria- ja siivouspalvelu käynnistää alan moniosaajien koulutuksen toiminnan tehostamiseksi ja palvelutoiminnan kehittämiseksi.

Val 9.11.2009 vähennys ateriapalvelun hallinnon koneista ja kalustosta 15 000 euroa.

Siivouspalvelut

Vastuuhenkilö: siivouspäällikkö Merja Järvinen

Siivouspalvelut tuottaa ylläpito-/perussiivousten lisäksi siivoustyönohjausta ja -mitoitusta sekä vastaa osaltaan toiminnallaan kiinteistöjen kunnan säilymisestä.

Siivoustyön mitoitus on päivitetty virastoilla, kouluilla ja päiväkodeilla vuonna 2009. Terveyskeskus sivupisteineen vuorossa 2010, samoin muut mahdolliset liitoskohteet. Hinnoitellut tuotteet/palvelut.

Siivouspalvelu huomioi omantoimintansa kehittämisessä myös alueellisten tiimien mahdollisuudet oman työn kehittämisessä. Esimerkiksi lähekkäin olevat kiinteistöt koulut ja päiväkodit voidaan pitää siistinä edullisemmin kuin pienet kaukana toisistaan olevat kohteet (matkat, sijaisuudet ym.).

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	3 699 029	8 099 330	1 589 990	8 971 950
ulkoiset	43 149	68 600	4 530	4 530
sisäiset	3 655 880	8 030 730	1 585 460	8 967 420
Valmistus omaan käyttöön	865			
Toimintakulut	-3 775 864	-8 049 247	-8 635 771	-8 672 741
ulkoiset	-3 462 015	-7 688 097	-8 239 411	-8 276 381
sisäiset	-313 849	-361 150	-396 360	-396 360
Toimintakate	-75 970	50 083	-7 045 781	299 209
Poistot	-27 520	-39 000		-57 230

Informatiiviset tunnusluvut**Ateriapalvelut**

- henkilö palvelee 25 as./tunti n. 180 – 200 asiakasta/päivä
- suoritteita n. 1 630 000
- elintarvikeosuus kouluateriasta n. 0,69 euroa, vanhusateriasta 0,92 euroa

Siivouspalvelut

Siivouskohde	Pinta-ala	Tunnit/ vuosi
Terveyskeskus sivupisteineen	10 228 m ²	47 900
Koulut 14 kpl	36 480 m ²	38 836
Kirjastot 4 kpl	2061 m ²	3 825
Virastot 5 kpl	4650 m ²	3 570
Vanhainkoti 2 kpl	5374 m ²	16 790
Päiväkodit	12670 m ²	36 136

Resurssimuutokset**Ateriapalvelut**

- yksi suurtalouskokki Harjunsalon päiväkodin keittiöön, -24 026 euroa (-1922 euroa/kuukausi)

Siivouspalvelut

- 2 siivojaa/laitoshuoltajaa Harjunsalon päiväkotiin, -48 240 €

5.4.4 Tilapalvelut

Vastuuhenkilö: rakennuspäällikkö Arja Lehto

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Tilapalvelu vastaa kunnan talonrakennuskohteiden rakennuttamisesta ja tuottaa tilaresursseja palvelutoimintaan. Tilapalvelu isännöi ja ylläpitää kiinteistöjä palvelukokonaisuudella, johon kuuluvat kiinteistöjen talonmies- ja huoltopalvelut sekä vuosittaiset kunnossapitokorjaukset.

Tilapalvelun palveluyksiköt ovat rakennuttaminen ja tekninen isännöinti, kiinteistöjen huolto ja vuosikorjaukset.

Tilapalvelu vastaa omistajapolitiikan mukaisesti kunnan peruspalvelujen käytössä olevan tilaomaisuuden pääomasta ja turvaa pääoman arvon säilymistä. Toimintaympäristön muutokset 2010 kohdentuvat lähinnä uusien toimitilojen lisääntymiseen ja käyttöönottoon.

Rakennuttaminen ja tekninen isännöinti

Vastuuhenkilö: rakennuspäällikkö Arja Lehto

Rakennuttaminen

Vastuuhenkilö: rakennuspäällikkö Arja Lehto

Rakennuttamisen päätoimintoja ovat tarve- ja hankesuunnittelu, rakennussuunnittelu, rakentaminen ja tilojen käyttöönotto.

Rakennuttamiskohteet (pääkohteet) 2010 ovat Harjunsalon päiväkotia, Pikkolan koulun laajennus, Suoraman koulun muutos-, peruskorjaus- ja laajennus, Sahalahden palvelutalo, Laureeninkallion päiväkotia ja uusi lukio. Hankkeet ovat ajallisesti rakennuttamisprosessin eri vaiheissa.

Tavoitteina talousarviovuodelle ovat valtuuston hyväksymän investointiohjelman toteuttaminen suunnitellusti, edullisen rakentamisen hintasuhdanteen hyödyntäminen, päivähoito- ja kouluverkon tilatarveselitysten päivittäminen ja yhteensovittaminen sekä energiatehokkuusasioiden huomioiminen rakennusten suunnittelussa. Aktiivinen toiminta toimipisteiden keskittämisessä seudullisen rakennemallin mukaisesti yhdyskuntarakennetta tiivistettäessä.

Tekninen isännöinti

Vastuuhenkilö: tekninen isännöitsijä Reino Hopeela

Teknisen isännöinnin päätoiminnot ovat kiinteistötietojen dokumentointi ja ylläpito, rakennuskohtaisten käyttäjerekisterien ylläpito ja menojen budjetointi sekä jyvitys käyttäjille, vuokrasopimukset, vuokralaskutus ja kunnan edunvalvonta kunnan omistajapolitiikan mukaisesti.

Sisäisiä vuokrasopimuksia on noin 260.

Tavoitteina talousarviovuodelle ovat sisäinen vuokran määrittäminen Haahtela-kiinteistönpito -ohjelmiston kautta (seudullinen tavoite) ja vuokralaskutuksen keskitäminen, ulkoisen vuokraustoiminnan (asunnot ja liikehuoneistot) eriyttäminen omaksi

budjettikonaisuudeksi sekä resurssien keskittäminen kiinteistötiedon tietopankin yläpitoon (terveyskeskusrakennukset, uudet tilat tietopankkiin).

Kiinteistön hoito

Vastuuhenkilö: talotekniikkateknikko Ismo Simola

Kiinteistönhoidon päätoimintoja ovat kiinteistöjen päivittäiset talonmiestyöt (ulko- ja sisätyöt kiinteistöillä), kiinteistövalvomon käyttö, pienkorjaukset, huoltosopimusten ja ostopalvelujen valvonta ja käyttäjäpalvelut.

Päivittäisen talonmiestyön piiriin kuuluvat pääkiinteistöt; 27 koulurakennusta, 26 päiväkotirakennusta, 8 vapaa-aikarakennusta, 5 toimistorakennusta, vanhainkoti, terveyskeskus, 7 terveysasemaa, paloasema-varikot. Kaikki kunnan pääkiinteistöt ovat pääsääntöisesti liitetty kiinteistövalvomoiden piiriin. Valvomoita on 3.

Käyttäjäpalveluita tehdään resurssien riittävyyden mukaan.

Energiakustannusten nousua on arvioitu seuraavasti

- vesi- ja jätevesi 5 %
- lämmitys 0 %
- sähkö 7 %

Uudet toimitilat; Tursolan korttelikoulu (6 kk lisää vuoteen 2009), pääkirjaston laajennus, Harjunsalon päiväkotikoti, Laureenin päiväkotikoti, Latoniityn päiväkotikoti, Kaarinan Kodit ja KVIII:n toimistotilat.

Tavoitteina talousarviovuodelle ovat sisäinen koulutus ja ohjaus kiinteistöjen energiataloudellisesta käytöstä kiinteistöhoitotyössä työskenteleville (talonmiehet, kiinteistöhoitajat, ammattimiehet, sähkömiehet) ja kiinteistöjen käyttäjille vrt energiatehokkuussopimus sekä palvelukuvausten laadinta tavoitteena palvelutyytyväisyys sekä työntekijän että asiakkaan näkökulmasta

Vuosikorjaukset

Vastuuhenkilö: kunnossapitoinsinööri Jari Ahonen

Kiinteistöjen kunnossapidon (vuosikorjaukset) päätoimintoja ovat kunnossapidon suunnittelu, peruskunnostusohjelmassa olevien kohteiden rakennuttaminen, omana työnä toteutettavat kunnossapitotyöt ja asiantuntijapalvelut. Kaikki kunnan kiinteistöt kuuluvat vuosittaisen kunnossapidon piiriin.

Käyttäjäpalveluita tehdään kiinteistöillä resurssien riittävyyden mukaan. Henkilöstöresurssien vähentäminen lisää ostopalveluita.

Tavoitteina talousarviovuodelle ovat palvelukuvausten laadinta, tiedotuksen lisääminen käyttäjille sekä käyttäjäpalveluiden laskutus käyttöön

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot		9 688 020	10 033 559	10 102 039
ulkoiset		847 520	867 620	936 100
sisäiset		8 840 500	9 165 939	9 165 939
Valmistus omaan käyttöön		331 000	381 000	381 000
Toimintakulut		-6 051 902	-6 308 916	-6 248 917
ulkoiset		-5 600 262	-5 799 556	-5 741 557
sisäiset		-451 640	-509 360	-507 360
Toimintakate		3 967 118	4 105 643	4 234 122
Poistot		-2 740 672	-3 200 700	-3 380 900

Resurssimuutokset

Rakennuttaminen: Määräaikaisen toimistoinsinöörin työsuhdetta ei jatketa. Tarvittaessa rakennuttamispalveluja ostetaan ulkoa.

Tekninen isännöinti: Esitetään siirrettäväksi Oksan palveluksessa oleva tekniseksi avustajaksi kouluttautunut työntekijä.

Kiinteistöjen hoito: Talousarvioesitys sisältää yhden kiinteistöhoitajan/talomiehen lisäyksen kiinteistökannan kasvun vuoksi 1.1.2010 alkaen, 29 000 euroa.

Vuosikorjaukset: 2009 eläköityneen rakennusmiehen työsuhdetta ei täytetä.

Val 9.11.2009 ulosvuokrattujen asuntojen ja muiden rakennusten vuokrien korotus 8 %, lisäys toimintatuloihin 68 480 euroa.

5.5. SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Raija Harju

Toiminnan kuvaus

Sosiaali- ja terveyskeskuksen palvelualueita ovat sosiaalityön palvelut, psykososiaaliset palvelut, terveyspalvelut, koti- ja laitoshoitopalvelut, työterveyshuolto ja ympäristöterveydenhuolto. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut on tuotettu yhdistetyssä organisaatiossa vuoden 2009 alusta lukien.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toiminnan tarkoituksena on tukea ja edistää alueen asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä sosiaalista turvallisuutta ja itsenäistä selviytymistä, ehkäistä sairauksia ja sosiaalisten ongelmien syntyä ja poistaa haittoja, jotka rajoittavat kuntalaisten toimintamahdollisuuksia ja osallistumista. Sosiaali- ja terveyskeskuksen tarkoituksena on lisäksi turvata asukkaille terveellinen elinympäristö ja turvalliset elintarvikkeet sekä huolehtia eläinlääkintähuoltoon liittyvistä tehtävistä.

Kunta- ja palvelurakennemuutokseen liittyen muodostettiin 1.1.2009 alkaen yhteistoiminta-alue, jossa Kangasala toimii isäntäkuntana perusterveydenhuollon ja siihen kiinteästi liittyvien sosiaalitoimen tehtävien hoitamiseksi. Kangasala hoitaa yhteistoiminta-alueen ensimmäisessä vaiheessa vuosin 2009-2010 isäntäkuntana perusterveydenhuollon palvelut myös Pälkäneen ja Kuhmalahden asukkaille ja näiden kuntien lisäksi kehitysvammahuollon avopalvelut myös Oriveden ja Juupajoen asukkaille. Sosiaali- ja terveyskeskus (sosiaali- ja terveyslautakunta) toimii näiden palvelujen tuottajaorganisaationa. Palvelujen tilaamisesta vastaa yhteistoiminta-alueen kuntien edustajista koostuva yhteislautakunta.

PARAS-hankkeeseen liittyvän yhteistoiminta-alueen laajentamisen valmistelu perusterveydenhuollon osalta Oriveden kaupunkiin ja Juupajoen kuntaan on talousarviovuoden keskeisiä tehtäviä. Uudistukset näkyvät kaikilla sosiaali- ja terveystoimen palvelualueilla ja organisaatiota ja toimivaltajakoja joudutaan osin miettimään uudelleen. Yhteislautakunnan ja sosiaali- ja terveyslautakunnan rooleja palvelujen tilaajana ja tuottajana selkeytetään edelleen ja lautakuntien välinen palvelutilaus-/sopimuskäytäntö valmistellaan talousarviovuonna. Viiden kunnan yhteistoiminta-alueen on tarkoitus aloittaa täydessä laajuudessaan 1.1.2011.

Kasvavassa ja muuttovoittoisessa kunnassa sosiaali- ja terveyspalvelujen tarve kasvaa kaikissa ikäluokissa ja palveluissa. Samaan aikaan tapahtuva väestön ikääntyminen lisää erityisesti vanhustalouden palvelujen tarvetta. Sosiaali- ja terveystoimen ja laajemmin koko hyvinvointipalvelujen toimialan palveluja on tarve tarkastella ja sovitella yhteen jatkossa entistä tiiviimmin. Kasvaviin erikoissairaanhoidon kustannuksiin pyritään vaikuttamaan mm. vanhushuollon oikeaa hoidonpöytäkirjasta kehittämällä yhteistyössä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja vanhustalouden palvelujen kesken. Vuonna 2009 valmistuneet Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja Vanhustalouden palvelujen kehittämissuunnitelma ja toimenpideohjelma antavat hyvän työkalun palvelujen tehokkaalle yhteiselle kehittämiselle.

Työllisyystilanteen voimakkaan heikkenemisen johdosta työllisyyspalveluissa jatketaan kunnan omia aktiivisia työllistämistoimia ja niiden kehittämistä. Työllisyyspalveluissa ja aikuissosiaalityössä panostetaan erityisesti nuorten 17-25-vuotiaiden syrjäytymisen ehkäisyyn.

Vuonna 2008 aloitettu muutosvaihe jatkuu sosiaali- ja terveystoimessa talousarviovuonna yhteistoiminta-alueen toisen vaiheen valmistelun myötä. Tämä edellyttää huomion

kiinnittämistä työhyvinvointiin, henkilöstön jaksamiseen, ammattitaidon ylläpitämiseen ja parantamiseen sekä työyhteisöjen toimivuuteen. Henkilöstön ikääntyminen ja uuden henkilöstön saatavuus sekä työhön perehdyttäminen ovat isoja haasteita sosiaali- ja terveysaloilla.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	2 249 490	12 759 800	13 861 700	13 961 700
ulkoiset	2 242 342	12 530 500	13 687 600	13 787 600
sisäiset	7 148	229 300	174 100	174 100
Valmistus omaan käyttöön	6 518		6 700	6 700
Toimintakulut	-34 210 751	-74 665 439	-76 415 048	-77 410 141
ulkoiset	-33 427 961	-69 528 621	-71 586 088	-71 453 641
sisäiset	-782 790	-5 136 818	-4 828 960	-5 956 500
Toimintakate	-31 954 743	-61 905 639	-62 546 648	-63 441 741
Poistot	-75 969	-232 400	-239 100	-265 860

Kriittinen menestystekijä

- hyvinvointipalvelujen riittävyys

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Subjekttiivisten oikeuksien toteutuminen: - hoitoon pääsyn turvaaminen terveyspalveluissa - lain edellyttämien määräaikojen toteutuminen sosiaalipalveluissa	Hoitoon pääsy terveyspalveluissa toteutuu lainsäädännön mukaisesti Lastensuojelun, toimeentulotuen, vammaispalvelun ja kotihoidon määräajat palvelujen arvioinnista ja järjestämisestä toteutuvat lainsäädännön mukaisesti	sosiaali- ja terveysjohtaja johtava ylilääkäri
Lasten ja nuorten varhainen tukeminen	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan toteuttaminen: Avoimen varhaiskasvatustoiminnan kehittäminen eri puolella kuntaa yhteistyössä sivistyskeskuksen kanssa. Oppilashuollon strategian laatiminen sivistyskeskuksen ja sosiaali- ja terveyskeskuksen yhteisessä oppilashuollon kehittämissuunnitelmassa	sosiaalitoimen johtaja johtava ylihoitaja
	Terveyden edistämisen ja ehkäisevän toiminnan kohdistaminen uuden ehkäisevästä terveydenhuollosta annetun asetuksen mukaisesti	
Nuorten syrjäytymisen ehkäisy	Alle 25-vuotiaiden työttömien nuorten työmarkkinatukiharjoittelupaikkojen määrä on kunnassa lisääntynyt	sosiaalitoimen johtaja

Vanhushuollon oikea hoidonporrastus	Tarpeenmukainen säännöllinen kotihoito tarjolla 14 %:lle 75 vuotta täyttäneistä Tehostettua palveluasumista ja laitoshoidoa yhteensä 10 %:lle 75 vuotta täyttäneistä	johtava ylilääkäri sosiaalihoitaja
Toimivat vammaispalvelut	Vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua tarjolla eri muodoissaan Kehitysvammaisten asumispalvelujen tarveselvitys ja kehittämissuunnitelma laadittu	sosiaalihoitaja

Kriittinen menestystekijä

- talouden tasapainotus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen oman palvelukeskuksen osalta	Suunnitelma psykiatristen potilaiden ja päihdekuntoutujien asumispalvelujen vaihtoehtoisista järjestämistavoista laadittu Suunnitelma avoterveydenhuollon toiminnan tiivistämisestä laadittu Rekola-kodon dementiaosasto muutettu tehostetun asumisen yksiköksi Hammashoidossa vähennetty yksi toimintayksikkö (Kirkkoharjun koulu)	sosiaali- ja terveysjohtaja hyvinvointipalvelujen talousjohtaja

Kriittinen menestystekijä - organisaation toimivuus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Hyvinvointipalvelujen toimialan palvelukeskusten yhteistoiminta	Yhteisiin kehittämishankkeisiin osallistuminen ja tarpeenmukaisten yhteisten koulutuksen toteuttaminen	sosiaali- ja terveysjohtaja
Vuonna 2009 rakennetun uuden organisaation toimivuus	Toimivaltuudet ja vastuut tuttuja sosiaali- ja terveyskeskuksen henkilöstölle Laajan yhteistoiminta-alueen edellyttämät muutokset sosiaali- ja terveystoimen organisaatioon valmiit	sosiaali- ja terveysjohtaja
Tilaaaja-tuottajamallin toimivuus	Laajan yhteistoiminta-alueen palvelutilaus/-sopimusjärjestelmä valmistunut ja käytössä vuoden 2011 talousarviovalmistelussa	sosiaali- ja terveysjohtaja hyvinvointipalvelujen talousjohtaja
Kotihoidon toimivuus	Yhdistetyn kotihoidon toimintamalli ja uudet työnjaot käytössä koko kunnan alueella Kotiuttamistoiminnan tehostaminen näkyy terveyskeskussairaalan hoitoaikojen lyhenemisenä ja tarkoituksenmukaisena hoidonporrastuksena	sosiaalijohtaja kotihoidon johtaja

Kriittinen menestystekijä - prosessien toimivuus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja vanhushuollon kehittämissuunnitelman jalkauttaminen	Henkilöstö tuntee suunnitelmien sisällön ja toimii saumattomasti yhteen myös eri palvelukeskusten välillä	sosiaali- ja terveysjohtaja sosiaalijohtaja sosiaalityön johtaja johtava ylilääkäri
Terveydenhuollon ja vanhustenhuollon hoitoketjujen toimivuus	Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvu taittuu	sosiaali- ja terveysjohtaja johtava ylilääkäri

Kriittinen menestystekijä

- uudet palveluntuotantotavat ja seutuyhteistyö

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Seudullinen palvelutuotanto	Viiden kunnan yhteistoiminta-alue toimintavalmiudessa Toimiva päivystysyhteistyö Oriveden ja Juupajoen kanssa Tiivis seutuyhteistyö yhteistoiminta-alueen kuntien ja Tampereen kehyskuntien kanssa erikoissairaanhoidon tilaamisessa	sosiaali- ja terveysjohtaja johtava ylilääkäri
Seudulliset kehittämishankkeet	Osallistuttu oman palvelutuotannon kehittämistä tukeviin hankkeisiin: -palvelusetelihanke (vanhuspalvelut) -erityishoivan hanke (dementoituneiden hoidon kehittäminen) -KASTE-hanke nuorten intensiivisen tuki avohoidossa	sosiaali- ja terveysjohtaja johtava ylilääkäri sosiaalityön johtaja

Kriittinen menestystekijä

- onnistunut työnantajapolitiikka

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Uuden yt-organisaation toimivuus sosiaali- ja terveyskeskuksessa	Palvelukeskuksen oma yt-ryhmä toimii aktiivisesti	sosiaali- ja terveysjohtaja

Kriittinen menestystekijä

- osaava ja uudistuskykyinen henkilöstö

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Työhyvinvointi	Henkilöstön aktiivinen mukanaolo palvelujen kehittämistyössä Työn vaatavuuden arviointi aloitettu Johtamisen ja esimiestyön kehittäminen järjestämällä säännöllisesti kehittämis- ja koulutuspäiviä	sosiaali- ja terveysjohtaja johtava ylilääkäri
Henkilöstön saatavuus	Vakinaiset palvelussuhteet ja pitkäaikaiset sijaisuudet täytetty pätevilla henkilöillä Rekrytointi aktiivista ja käytössä uusia rekrytointikeinoja ja kanavia	sosiaali- ja terveysjohtaja johtava ylilääkäri
Henkilöstökoulutus	Tarkoituksenmukaista ammatillista täydennyskoulutusta järjestetty	sosiaali- ja terveysjohtaja johtava ylilääkäri

Val 9.11.2009 Sosiaali- ja Terveyskeskuksen toimintakulut, kokonaisvähennys n. 413 000 euroa (netto)

5.5.1 Hallinto ja talous

Vastuuhenkilö: hyvinvointipalveluiden talousjohtaja Toni Haapala

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Hallinnon ja talouden yksiköitä ovat yleishallinto, terveystoimisto, yhteislautakunta ja sosiaali- ja terveyslautakunta. Näistä yhteistoiminta-alueelle kohdistuu kaikki muut toiminnot paitsi sosiaali- ja terveyslautakunta, joka toimii yhteistoiminta-alueen palveluiden tuottajana.

Yleishallinto sisältää sosiaali- ja terveystoiminnan ja talousjohtajan työpanoksen. Muita keskeisiä kustannustekijöitä ovat mm. sosiaaliasiamiehen ostopalvelut, Kangasalan veteraanien kuntoutusvaraus sekä eläkemenoperusteiset- ja varhemaksut tky:n purusta ja kehitysvammahuollon avopalveluista. Uutena hankkeena on alueellinen koordinaatiohanke tietojärjestelmien yhteensovittamisesta. Hanketta hallinnoi Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ja Kangasalan kustannusosuudeksi on arvioitu 6 000 euroa.

Terveystoimisto sisältää johtavan ylilääkärin, ylilääkärin, johtavan ylihoitajan, osastonhoitajan ja atk-suunnittelijan työpanoksen. Muita keskeisiä kustannustekijöitä on potilastietojärjestelmän ylläpito ja poistot.

Yhteislautakunnan rooli on toimia yhteistoiminta-alueen palveluiden tilaajana. Yhteislautakunta sisältää kokousmenettelyyn liittyviä kustannustekijöitä.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan rooli on toimia yhteistoiminta-alueen palveluiden tuottajana. Sosiaali- ja terveyslautakunta sisältää mm. yhteistyö- ja jäsenkunnilta palveluiden järjestämisestä saatavat maksusuudet.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot		5 655 650	5 783 200	5 783 200
ulkoiset		5 655 650	5 783 200	5 783 200
sisäiset				
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut		-768 273	-820 879	-814 033
ulkoiset		-767 273	-819 379	-807 943
sisäiset		-1 000	-1 500	-6 090
Toimintakate		4 887 377	4 962 321	4 969 167
Poistot				

Resurssimuutokset

Val 9.11.2009 tilapäisen projektihenkilöstön määrärahavaraus pois kokonaan +12 300 euroa

5.5.2 Koti- ja laitoshoitopalvelut

Vastuuhenkilö: sosiaalijohtaja Anna-Liisa Ojala

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Koti- ja laitoshoitopalvelut koostuvat kotona annettavista palveluista, pitkäaikaishoidosta ja vammaispalvelusta, joka sisältää myös yhteistoiminta-alueen kehitysvammahuollon.

Uuden vanhuspalvelujen kehittämissuunnitelman ja toimenpideohjelman toteuttaminen aloitetaan talousarviovuonna. Vanhuspalvelujen tarve kasvaa voimakkaasti lähivuosina, mutta vuosille 2010 ja 2011 ei ole esitetty isoja, taloudellisia resursseja vaativia palvelujen lisäyksiä kunnan taloudellisesta tilanteesta johtuen.

Kotipalvelu ja kotisairaanhoido yhdistetään vuoden 2010 alusta kotihoidoksi. Kotiutushoitaja aloitti tehtävässään toukokuussa 2009. Hän toimii terveyskeskuksesta käsin. Työn tavoitteena on entistä nopeampi ja organisoidumpi asiakkaan kotiuttaminen ja hoidon oikeanlainen porrastus. Kotihoidon johtajan määräaikaiseen virkaan siirretyn terveyskeskuksen avopalvelujen osastonhoitajan tehtävänä on kehittää kotihoitoa vastaamaan entistä paremmin kasvavan vanhusväestön tarpeisiin heidän kotioloissaan.

Kotihoidossa tullaan vuoden 2010 aikana selvittämään tarve yöpävyykselle ja mahdollisuus sen tuottamiselle aluksi ostopalveluna. Lisäksi apteekkien kanssa neuvotellaan mahdollisuudesta tehdä yhteistyötä asiakkaiden lääkejaon suhteen.

Vuoden 2010 tavoitteena on saada kuntaorganisaation sisällä laaja-alaisesti käyttöön avo- ja laitoshoitoon RAI -toimintakykymittaristo. Tämä tulee helpottamaan kotihoidon asiakkuusarviointia sekä auttaa palvelutarpeen oikeanlaisessa porrastuksessa. Ohjelmisto on tällä hetkellä käytössä useassa seutukunnan kunnassa.

Tehostetun palveluasumisen paikkoja lisätään suunnitellusti ja tavoitellaan sosiaali- ja terveysministeriön antaman Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen asettamia suosituksia. Yhteistyötä tehdään seutukunnan kuntien ja paikkakunnan yksityisten palveluntuottajien kanssa. Tehostetulla palveluasumisella tarkoitetaan asumismuotoa, joka sijoittuu hoidon porrastuksessa kodin ja laitoshoidon välimaastoon. Asukkaiden toimintakyky on alentunut niin, että eivät enää pärjää kotona kotihoidon turvin ja tarvitsevat turvallisen asumisympäristön, jossa on ympärivuorokautinen valvonta. Elokuussa 2009 tehostetussa palveluasumisessa asui 82 kangasalalaista.

Vanhusten pitkäaikaisen laitoshoidon osuus Kangasalla on yli kaksinkertainen valtakunnallisiin suosituksiin nähden. Vanhusten laitoshoidon osuutta tullaankin vähentämään vuonna 2010. Tämä sisältyy myös talouden tasapainotusohjelmaan. Rekola-kodon Hopealampi muutetaan tehostetun palveluasumisen yksiköksi (20 paikkaa). Yksikköön jätetään 2–4 tilapäispaikkaa. Yksikön toiminta tulee vastaamaan Rikun ryhmäkodin toimintaa, mutta on suunnattu muistihäiriöistä kärsiville henkilöille. Muutos ei aiheuta hoidon tason heikkenemistä, henkilöstömäärä pysyy edelleen samalla tasolla kuin tälläkin hetkellä ja asukasmuutoksilta pyritään välttymään.

Vammaispalvelulain muutos astuu voimaan 1.9.2009 alkaen. Uusi laki antaa subjektiivisen oikeuden vammaiselle henkilölle saada henkilökohtaista apua. Palvelu voidaan järjestää myös muuten kuin henkilökohtaisen avustajan avulla. Lakimuutoksen myötä myös vammaispalvelun puolelle tulee velvoitteet ja määrääjat palvelutarpeen selvittämiseksi, palvelusuunnitelman laatimiseksi ja päätöksenteolle. Lain muutoksen aiheuttamia kustannuksia tulevalle vuodelle on erittäin vaikea arvioida, mutta kustannukset tulevat nousemaan runsaasti.

Vaikeasti kehitysvammaisten lasten vanhemmat tarvitsevat tukea jaksamiseen. Tukea on järjestetty mm. tilapäishoidon avulla. Paine tilapäishoidon tarpeeseen on kasvava. Tällä hetkellä tilapäishoitoa järjestetään yhteistoiminta-alueen omissa yksiköissä, Ylisen kuntoutumiskeskuksessa, Tulppaanikodilla, perhehoidossa ja perheisiin annettavan hoitajan avulla.

Kangasalla sijaitsevassa kehitysvammaisten asumisyksikössä Kaarinankodeilla järjestetty tilapäishoito vaikeasti kehitysvammaisten osalta on vaatinut lisähenkilöstöjärjestelyjä. Myös vakinaisten asukkaiden kunto on heikentynyt. Henkilöstömitoitusta vahvistamalla voidaan Kaarinankodeilla hoitaa myös vaikeimmin kehitysvammaisia ja näin tukea kehitysvammahuollon palvelurakennemuutosta, jonka tavoitteena on vähentää laitoshoidon. Tämä tavoite sisältyy myös talouden tasapainottamisohjelmaan.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	1 001 578	2 121 300	3 078 400	3 133 400
ulkoiset	1 001 578	2 121 300	3 078 400	3 133 400
sisäiset				
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	-5 873 082	-20 352 962	-20 826 390	-21 387 040
ulkoiset	-5 094 515	-18 492 684	-19 209 190	-19 081 790
sisäiset	-778 567	-1 860 278	-1 617 200	-2 305 250
Toimintakate	-4 871 504	-18 231 662	-17 747 990	-18 253 640
Poistot	-68 708	-85 400	-82 400	-104 500

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2008	TA 2009	Ltk 2010	TA 2011	2012
<i>Kodinhuoltoapu, kotitaloudet</i>	410	480	490	500	500
Nettomenot/kotitalous/vuosi, euroa	5362	4752	5887		
<i>Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien yli 75-vuotiaiden määrä 31.12 %</i>	325	350	350	350	350
<i>Tukipalveluasiakkaat</i>	496	500	500	500	500
Nettomenot/asiakas/vuosi, euroa	752	896	798		
<i>Omaishoidon tukea saavien osuus yli 75-vuotiaasta väestöstä %</i>	4	4	4	4	4
<i>Omaishoidon tuki, asiakkaat</i>	111	130	130	135	145
Nettomenot/tuensaaja/vuosi, euroa	3472	2155	2156		
<i>Vammaisten avohuolto;</i>					
<i>Kuljetuspalveluasiakkaat</i>	465	470	470	470	470
Nettomeno/asiakas/vuosi, euroa	1126				
<i>Päiväkeskustoiminta, asiakkaat / vuosi</i>					
Rekola-koto	60	75	75	75	75
Pentorinne	13	18	18	18	18
Jalmarin Koto	25	17	25	25	25
Maijolan palvelukeskus/viriketoiminta	36	10	36	36	36
<i>Asumispalvelu, vanhukset</i>					
Hoitokodit, asumispalvelupaikat	62	71	82	102	102
<i>Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä %</i>	7	7	6	5	5
<i>Tehostetussa palveluasumisessa olevien yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä %</i>	3	4	5	6	6

Resurssimuutokset**Vanhushuolto:**

Jalmarin Kodon lisäykset yhteensä – 124 000 euroa.

Val 9.11.2009 Osastopalvelumäärärahaa vähennetään +34 000 euroa

Rekola-kodon Hopealammen muuttaminen tehostetuksi palveluasumiseksi
+ 250 000 euroa.

Kolme uutta tehostetun palveluasumisen paikkaa -86 000 euroa.

Val 9.11.2009 Ei uusia tehostetun asumisen paikkoja +86 000 euroa

RAI:n käyttöönotto: koulutukset -15 000 euroa, kotihoitoon ylläpitomaksu -2 700 euroa,
laitoshoitoon ja tehostettuun palveluasumiseen ylläpitomaksu -4 700 euroa.

Val 9.11.2009 RAI-toimintakykymittaristoa ei oteta käyttöön +17 000 euroa

Val 9.11.2009 kotihoidon asiakasmaksutuottojen arviota tarkistettu +55 000 euroa

Maijalan palvelukeskuksen siivouspalvelu – 15 000 euroa

Vammaispalvelu:

Vammaispalvelulain mukaiset etuudet – 348 600 euroa

Val 9.11.2009 vähennystä vammaisetuuksista +50 000 euroa

Kehitysvammaisten tilapäishoito -25 000 euroa.

Siniwillaan ohjaajan työsuhde lisärahoitus 1.2.2010 -3 540 euroa.

Kaarinankotiin hoitajan työsuhde 1.1.2010 -24 000 euroa.

5.5.3 Terveyspalvelut

Vastuuhenkilö: johtava ylilääkäri Tuuli Löfgren

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

PARAS-hankkeen toteuttamisen suunnittelu etenee ja valmistelussa paneudutaan yhteistoimintaan ja integraatioon palveluja suunniteltaessa. Potilaskertomusjärjestelmän ja laboratoriopalveluiden toteutus ratkaistaan vuoden 2010 aikana. Palveluiden tuottamista tilaaja-tuottajamallilla harjoitellaan toteuttamaan. Terveyspalvelut tuotetaan Pälkäneen ja Kuhmalahden kunnille yhteistoiminta-alueella isäntäkuntamallilla ja valmistaudutaan työryhmissä vuoden 2011 organisaatiouudistukseen, jossa Orivesi ja Juupajoki liittyvät yhteistoiminta-alueeseen. Päivystyspalvelut, yksityisten erikoislääkäripalvelujen ostot ja tilaajarengas yhdistävät jo toimintaa suunnitteluvaiheessa.

Toiminnan suunnittelussa sitoudutaan talouden tasapainotus-ohjelmaan, mutta samalla pyritään löytämään uusia ratkaisuja palvelujen tehostamiseksi.

Kotihoidon uudistaminen ja kotiutushoitajatoiminta tehostavat avohoidon vanhuspalveluja.

Ensihoitoa on tarkoitus organisoida uudelleen saamalla sairaanhoitajan resurssi kaikkiin päivystysvuoroihin sujuvamman hoidon tarpeen arvioinnin, valmistelun, työnjaon ja läpimenoaikojen nopeuttamiseksi. Omia päivystyspalveluja tuotetaan myös Juupajoen kunnalle ja Oriveden kaupungille. Mahdollisesti lääkäripalvelujen myymistä Juupajoelle jatketaan.

Ravitsemusterapeutin ostopalveluja hieman lisätään ja perustetaan jalkojenhoitajan vakanssi korvaamaan aiempaa ostopalvelutoimintaa.

Lastenneuvoloissa osallistutaan KTL:n pneumokokkrokotetutkimuksen toteuttamiseen. KASTE-hankkeista osallistutaan nuorisopsykiatriseen osioon. Lasten- ja nuorten sekä vanhusten palveluja suunnitellaan yhdessä sosiaali- ja sivistystoimen kanssa hyvinvointisuunnitelmien ja kuntastrategian tasolla. Lasten ja nuorten ehkäisevän terveydenhuollon asetus viitoittaa palveluvaatimuksia.

Sikainfluenssa ja sen rokotuksen toteuttaminen voi olla ajankohtaista alkuvuodesta.

Päivystyspalvelut jatkuvat toistaiseksi yöaikaan Valkeakosken yhteispäivystysrenkaassa ja tulevat arvioitaviksi vuonna 2010, jos yhteispäivystyksikkö Acuta tarjoaa päivystyspalveluja.

Erikoissairaanhoidon tilaajarenkaassa ja Tampereen seutukunnassa tehdään yhteistyötä. Erikoissairaanhoidon toimenpideohjelman toteuttamista jatketaan ja pyritään edelleen hallitsemaan onnistuneesti laskuun kääntyneitä kustannuksia.

Perusterveydenhuolto

Väestövastuu ja terveyden edistäminen

Väestöalueita päivitetään ja tasoitetaan ajanvaraus- ja hoitotakuuseurannasta saatavan palautteen mukaan. Hoidon tarpeen arviointiin pyritään käyttämään riittävästi koulutettua henkilöstöä.

Laatumittarina on palveluiden saatavuus, hoitotakuun toteutuminen kontaktin saamisessa ja hoidontarpeen arviointiin ja hoitoon pääsemisessä. Syksyllä 2009 loka-kuussa toteutettavan Sisä-Suomen asiakaskyselyn tulokset ovat alkuvuodesta analysoitavana.

Lasten ja nuorten ehkäisevään terveydenhuoltoon annettu asetus 1.7.2009 valmistaudutaan toteuttamaan 1.1.2011 mennessä lakisääteisesti. Asetus sisältää neuvolatoiminnan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon ja lasten nuorten ehkäisevän suun terveydenhuollon palvelutason vaatimukset toteutettavaksi.

Muistisairauksien ehkäisyhankkeeseen osallistumiseen 2010 -2011 on ilmaistu halukkuus.

Äitiysneuvolatoiminta

Sikiöseulonta on toteutettu jo vuoden 2009 alusta lähtien ostopalvelutoimintana nykyisen lainsäädännön mukaisesti. Uusi asetus edellyttää, että vuonna 2011 mennessä lasta odottavalle perheelle järjestetään vähintään yksi laaja terveystarkastus ja vähintään yksi suun terveydentilan ja hoidontarpeen arvio.

Lastenneuvolatoiminta

Määräaikaiset terveystarkastukset siirrytään toteuttamaan kohti uutta asetusta: 1. ikävuoden aikana vähintään 9 tarkastusta, joihin sisältyvät vähintään kaksi lääkärin-tarkastusta 4-6 viikon ja 8 kk iässä sekä laaja terveystarkastus 4 kk iässä. 1-6 - vuotiaille toteutetaan vähintään 6 terveystarkastusta, johon kuuluu laaja terveystarkastus 18 kk ja 4 vuoden iässä sekä arvio suun terveydentilasta. Tarveharkintaisesti konsultoidaan myös erityistyöntekijöitä kuten perheneuvolaa, puheterapeuttia, psykologia ja fysioterapeuttia sekä tarvittaessa ohjataan erikoissairaanhoidon.

Rota-virus rokottaminen käynnistyy syksyllä 2009. Valtakunnallista rokotusohjelman uudistusta täydennetään osallistumalla KTL:n pneumokokkrokotetutkimukseen vuosina 2009–2011. Pikkulasten influenssarokotukset kuuluvat myös pysyvään rokotusohjelmaan.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Toiminnalle ja palveluille velvoitteita asettavat STM:n kouluterveydenhuollon laatusuosituksien ja 1.7.2007 voimaan tullut asetus koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta, joka koskee lukioita ja 2. asteen oppilaitoksia.

Uuden asetuksen mukaisesti tulee palvelut järjestää 1.1.2011 mennessä: 1., 5. ja 8.vuosiluokalla laajoina ja vuosittain ainakin terveystarkastus. Ammatinvalintaa ja opiskelua koskevat tarpeet on arvioitava 8. vuosiluokalla. Opiskelijalle tarkastus toteutetaan 1. ja 2. opiskeluvuonna, erityisopetuksessa lääkärin-tarkastus jo 1. opiskeluvuonna.

Opiskeluterveydenhuolto sisältää myös erityistason hoidontarpeen arvion ja tutkimukset. Nuorten Audit -kyselylomake on käytössä päihdeinterventiona. Nuorisopsykiatrisen palvelutarve on osoittautunut perusterveydenhuollossa perustelluksi.

Laatumittarina voidaan käyttää kouluterveydenhuollon käyntimäärien toteumaa. Syrjäytymistä kuvaavia lukuja kuten koulunsa keskeyttäneiden määrää, nuorisoriikollisuutta ja nuorten huostaanottoja seurataan, sekä myös raskauden keskeytyksiä.

Aikuisväestön terveystarkastukset

Kutsuntatarkastukset suoritetaan pääsääntöisesti väestövastuualueittain, tarvittaessa myös kouluterveydenhuollon yhteydessä. Puolustusvoimat korvaavat nyt kunnille kutsuntatarkastuksista aiheutuvat kulut.

40-vuotiaiden naisten ja miesten ns. perusterveystarkastukset toteutetaan tavoitellen ennaltaehkäisyyn vaikuttamista. 45-vuotiaille miehille suoritetaan vielä uusintatarkastus, joka painottuu 40-vuotistarkastuksessa todettuihin riskitekijöihin.

Terveystarkastajien toimesta toteutetaan naisten kohdunkaulansyövän seulontatutkimukset ikäluokittain 5 vuoden välein.

Mammografiaseulonnat toteutetaan kansanterveysasetuksen velvoittamille ikäluokille lisäten valtakunnallisen suosituksen mukaisesti yli 60-vuotiaiden ikäluokkia asteittain. Mammografiatutkimuksissa jatketaan 50- 63-vuotiaiden naisten seulontatutkimuksia 2 vuoden välein Kangasalan alueella.

Laatumittarina käytetään terveystarkastuksiin osallistuvien osallistumisprosentteja sekä löydöksiä, syöpätapausten ilmaantuvuutta alueella seurataan.

Ennaltaehkäisevä terveystarkastustyö

Terveystarkastustyö on mukana kaikessa toiminnassa ja osana kunnan prosesseissa.

Ravitsemusterapeutin työpäiviä ostetaan erikoissairaanhoidon tilauksen yhteydessä perusterveydenhuoltoon. Jalkojenhoitajan vakanssi toteutetaan 2010, mikä on diabeetikoiden palvelujen kannalta tärkeää.

Laatumittarina on seurattavissa Kelan valtakunnallisia tilastoja sairastavuudesta etenkin sydän- ja verisuonitautien ja diabeteksen sekä kuolleisuuden suhteen.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon tavoitteena on edistää väestön suun ja hampaiston terveyttä. Tarpeen mukaista ennalta ehkäisevää hoitoa, perus- ja erikoishammashoitoa sekä kaikille ensiapu-luonteista hammashoitoa järjestetään lakien ja asetusten mukaisesti kustannustehokkuutta parantaen. Terveystarkastustyöllä ja yhteistyöllä sosiaali- ja terveysalan toimijoiden kanssa pyritään vaikuttavuuteen ja tulevien kustannusten hallintaan. Kiireellinen hammashoidon päivystys järjestetään arkipäivisin. Viikonlopun päivystys järjestetään seudullisena yhteis-päivystyksenä sairaanhoitopiirin tiloissa. Hammashoitoon pääsyä ja odotusaikoja kiireettömään hoitoon seurataan. Aikuisväestön osuutta hammashoitoa saavista pyritään lisäämään tehtäväsiirtoin, kehittämällä työnjakoa ja toimintatapoja. Lasten ja nuorten suun terveyden tarkastuksia tehdään yksilöllisesti määritellyn tarpeen mukaisesti.

Vanhushuollon palveluihin liittyen laaditaan vanhusten suun terveydenhuollon suunnitelma.

Yhteistoiminta-alueen palvelujen organisointia valmistellaan ja suun terveydenhuollon potilaskertomuksen yhtenäistämiseen valmistaudutaan loppuvuodesta.

Laatumittareina käytetään väestön suun terveydentilaa kuvaavia mittareita (esim. DMF-indeksi), palvelujen peittävyttä väestössä (alle ja yli 18-vuotiaat). Jonotilanne hoitotakuussa raportoidaan säännöllisesti.

Sairasvastaanottotoiminta

Hoidontarpeen arvioinnin suorittaa ensisijassa hoitoalan koulutuksen saanut työntekijä lääkärin vastaanottoajan kiireellisyyden arvioiden antaen samalla hoidollista neuvontaa.

Vastaanottotoimintaa tukevat hyvät tutkimusmahdollisuudet erityisesti omana toimintana, mutta myös yksityisiä erikoislääkäripalveluja konsultaatioina ja toimenpiteitä ostetaan asiakkaalle tarveharkintaisesti joustavien palvelujen järjestämiseksi erikoissairaanhoidon korvaavana. Omana toimintana suoritetaan sekä radiologin tekemiä ultraäänitutkimuksia, kliinisiä rasituskokeita, mahasuolikanavan täyhystyksiä, prick -allergiatestejä, muistitutkimuksia sekä lisäksi gynekologisia ja muita ultraäänitutkimuksia sekä omana että ostopalvelutoimintana. Lastenlääkärikonsultaatioita jatketaan ja ortopedistä aluesairaalan jalkautettua vastaanottotoimintaa kokeillaan hoidon tarpeen arvion nopeuttamiseksi. Sisäisistä erikoissairaanhoidon korvaavista tutkimuksista ja yksityisistä erikoislääkäripalveluista peritään asiakkaalta sairaalan poliklinikkakäyntiä vastaava omavastuuosuus.

Laatumittarina käytetään hoitotakuun toteutumisen seurantaan, jonotusajat ja aikojen saatavuus raportoidaan. Asiakastytyväisyyttä mitataan alueellisesti totutettavalla asiakaskyselyllä, jonka palautteesta on suoritettavissa vertailua yhteistoiminta-alueella ja muihin kuntiin. Lisäksi mittareina seurattavia ovat toteutuneet käyntimäärät, yksikköhinnat, omana toimintana suoritettavat tutkimusten toteutumismäärät ja vastaavasti erikoissairaanhoidon lähetemäärät. Jonotusajat ja aikojen saatavuus raportoidaan.

Päivystysvastaanottotoiminta

Päivystävän lääkärin palvelut tuotetaan omana toimintana keskitetysti Kangasalla keskusterveysasemalla joka päivä klo 9-21 välisenä aikana. Ensihoitotoimintaa järjestellään uudelleen ja pyritään päivystyksessä käyttämään sairaanhoitajaa asiakkaiden esikatsomiseen, lajitteluun ja läpimenoaikojen nopeuttamiseen, jota varten on esitetty ensihoitoon sairaanhoitajan uutta toimea päivystyspalvelujen myynnin turvaamiseksi. Orivedelle ja Juupajoelle päivystyspalvelujen myyminen parantaa myös tuottavuutta ja tuo asiakasmaksutuloja. Ensihoidossa on vastuulääkäri.

Yöpäivystys klo 22–8 ostetaan Valkeakosken aluesairaalaan, jossa toimii edelleen kustannustehokas perusterveydenhuollon yhteispäivystysrengas. Vuonna 2010 tutkitaan mahdollisuutta käyttää perusterveydenhuollon Acutan palveluja yöpäivystyksen vaihtoehtona, jos Acuta tekee palvelutarjouksen.

Laboratorio

Laboratorioselvitys käsitellään sosiaali- ja terveyslautakunnassa ja yhteislautakunnassa syksyllä 2009 ja tehdään päätökset vuoden 2010 palvelutuotannosta. Kustannustaso ei tule huomattavasti muuttumaan.

Yhteistoiminta-alueen suunnittelussa tukipalveluiden yhtenäistämisen ja integrointiin on tarvetta.

Röntgen

Digitaalinen kuvantaminen mahdollistaa kuvien katselun toimipisteistä riippumatta ja myös tulevilla yhteistoiminta-alueella. Kuvantamisen ostopalveluja on kilpailutettu yhdessä kehuskuntien kanssa.

Ostopalvelutoimintana käyvät erikoislääkärit lausumassa kuvia, suorittamassa sekä nivel- että gynekologisia ultraäänitutkimuksia terveyskeskuksen laitteistolla. Tutki-

muksista peritään erikoissairaanhoidon poliklinikkakäyntiä vastaava omavastuumaksu.

Röntgenillä on laatukäsikirja ja seuraava auditointi tulee suorittaa 2010. Kuvantamisen käyntimäärät raportoidaan, lähetekäytäntöä valvotaan ja noudatetaan säteilyturvalainsäädäntöä.

Laadunvalvonta- ja fyysikkopalvelut ostetaan sairaanhoitopiiriltä. Arkistointipalvelut ostetaan PSHP:n AKU-kuvantamisyksiköltä.

Kuntoutus

Kuntoutusosasto tuottaa fysioterapia- ja toimintaterapiapalveluja ja antaa kuntoutukseen liittyvää ohjausta ja neuvontaa läheteperusteisena. Omana toimintana tuotetaan lisäksi konsultaatioita, ryhmiä ja lääkinnällistä kuntoutusta.

Kuntoutusosasto vastaa terveyskeskuksen apuvälinepalvelun toteutuksesta ja ylläpidosta, apuvälineet on seudullisesti kilpailutettu 2009.

Laatumittarina kuntoutusosastolla tehdään säännöllisesti itsearviointia TE-menetelmällä. Valtakunnallisen ja sairaanhoitopiirin apuvälineiden laatusuosituksia noudattaen toimintaa kehitetään. Hoidon toteutumisesta annetaan palaute. Vuodeosasto 2:lla on käytössä kuntoutuksen vaikuttavuuden arviointimittaristo (FIM). Aktiivisella ja ennaltaehkäisevällä kuntoutuksella voidaan säästää etenkin erikoissairaanhoidon ja tuki- ja liikuntaelinsairauksien kustannuksia.

Sairaankuljetus

Sairaankuljetuspalveluista on kahden palveluntuottajan kanssa sopimukset kuntayhtymän alueella sairaankuljetuksen turvaamiseksi riittävällä valmiudella. Kangasalla on 2 sairaankuljetusyksikköä ja Luopioissa 1 sairaankuljetusyksikkö, näistä kaksi on hoitotasoisia. Lisäksi on voimassa varavalmiussopimus vastavuoroisena Tampereen aluepelastuslaitoksen kanssa.

Mittareina seurataan tuetettujen ajojen määrää, peittävyyttä alueella, ensivasteen käyttötarvetta sekä naapurikuntien sairaankuljetuksen laskutustarvetta.

Terveyskeskussairaala

Valtakunnallisessa vanhushuollon laatusuosituksessa terveyskeskussairaalan rooli määritellään aktiiviseksi jatkohoitoon ja kuntoutukseen keskittyväksi sairaalatoiminnaksi. Terveyskeskussairaalaapaikat riittävät, jos niistä pitkäaikaispäätokeksellä olevien asiakkaiden osuus on mahdollisimman pieni ja mieluummin yli 80 % paikoista on käytettävissä potilasvaihtoon.

Toimintaluvuissa seurataan tuotettujen hoitopäivien lisäksi potilasvaihtoa, hoitajaksoja ja kuormituslukuja. Henkilöstömitoitus on 0,6 tasolla, potilaiden hoitoisuus kirjataan. Terveyskeskussairaalan perushoitajan vuodelta 2009 siirtyvä vakanssi yövuoromitoitukseen siirtyy vuodelle 2010 ja osastonlääkäripohjaista virkaa ehdotetaan uutena osastolle 2.

Kotiutushoitajamallia jatketaan molemmilla osastoilla 2010. Erikoissairaanhoidosta pyritään aktiivisesti hakemaan omia potilaita perusterveydenhuoltoon ja kotihoitoon

Vanhuspalvelujen suunnitelman linjauksia lähdetään toteuttamaan ja panostetaan avohoitopalvelujen riittävään tarjontaan. Tarvitaan yhtenäiset kriteerit pitkäaikaissai-

raiden sijoittamiseksi oikeille hoitopaikoille. RAI-toimintakykymittaristoa valmistellaan. Potilasvaihdon turvaamiseksi voidaan käyttää myös tilapäistä ostopalvelua siirtoviivemaksujen välttämiseksi.

Laatumittarina voidaan pitää potilasvaihtoa ja toimivuutta, kykyä ottaa päivystyspotilaita vastaan sekä omasta ensihoidosta että sairaaloista. Erikoissairaanhoidon hoitopäivien toteuma erityisesti aluesairaalassa toimii terveyskeskussairaalan toiminnan peilimittarina. Pitkäaikaispäätöksellä olevien osuutta ja hoitojaksoja seurataan. Siirtoviivemaksuja vältetään.

1. Erikoissairaanhoito

Sopimusohjaus ja PSHP

Palvelut ostetaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä ja tilaajarengas on toiminut viiden kunnan laajennettuna renkaana jo 2009 alkaen ja sen väestöpohja on 48 200 asukasta. Vuodesta 2009 lähtien on myös kehitysvammahuolto kuulunut sopimusohjaukseen. Kunnat vastaavat omista erikoissairaanhoidon kustannuksistaan ja nimeävät yhteistoiminta-alueen pääneuvottelijan.

Toimenpideohjelman toteutus on tuottanut toivottua tulosta vuoden 2009 toteumaa hilliten. Lähetekäytäntöjä on tiukennettu etenkin kiireettömän hoidon osalta. Hoitotaakun toteutuminen edellyttää jonojen hallintaa ja riittävää tilaamista

Sairaanhoitopiirin tarjous vuodelle 2010 on rakennettu keskimäärin 6,5 % nousulla vuoden 2008 toteumaan nähden. Tilaajarenkaalle tarjous on 4,6 % suurempi kuin vuoden 2009 tilaus, mutta Kangasalle tarjousnousu on 7,1 % , vaikka toteumaluvut jäävät selvästi nyt alle tilauksen. Psykiatrisia hoitopäiviä ja Kaivannon sairaalan käyttöä on tietoisesti vähennetty etenkin pitkäaikaispotilaiden osalta. Myös sisätautien hoitopäiviä aluesairaalassa voidaan pienentää terveyskeskussairaalan potilasvaihdon parannuttua. Lisäksi yksityisten erikoislääkäripalvelujen kilpailuttaminen yhdessä kehyskuntien kanssa vähentää aluesairaalan tilausta.

Vuonna 2010 jäsenkunnilta peritään erityisvelvoitemaksua 10,20 euroa/asukas. Sillä katetaan Pirkanmaan terveyskeskusten ja sosiaalihuollon laitosten osuus potilasvahinkovakuutusmaksusta, HYKS:n myrkytystietokeskuksen laskutus, sairaalahygienia, apuvälineiden hankintakustannukset ja apuvälineyksikön muut toimintakulut, suuronnettomuusvalmius ja ensihoidon ohjaus, yleislääketieteen yksikön toimintakulut ja terveyden edistäminen. Potilashoidon kalliinhoidon tasausraja on 60 000 euroa, jonka ylittävästä osuudesta jäsenkuntaa ei laskuteta. Ylittävä osuus rahoitetaan kalliinhoidon tasausmaksulla, joka on noin 40 euroon/ asukas. Siten asukaskohtaiset maksut ovat yhteensä 50,20 euroa/asukas. Näistä aiheutuu tilaajarenkaassa 2,4 milj. € asukasperusteinen kustannus varsinaisen tuotetilauksen lisäksi.

Vuoden tilaus perustuu kuluvan vuoden alittuvaan toteumaan etenkin aluesairaalassa ja huomioi myös edellisten vuosien käytön sekä yksityiset palveluostot. Erikoissairaanhoidon tuotekohtainen tilaus tilaajarenkaalle vuonna 2010 on noin 41 228 t € ja yhteensä noin 43 503 t €.

Kangasalan tuotekohtainen tilaus sairaanhoitopiiriltä on noin 23 314 t € ja kehitysvammahuollon kanssa noin 24 677 t €. Lisäksi kalliinhoidon tasauksen ja erityisvelvoitemaksun kustannus on väestöperusteisesti 1 426 t €.

Tilaaajarengas 1000 €	tilaus 2009	tilaus 2010	tarjous 2010	09-10 muutos%	tilaus/tarjous muutos%
Juupajoki	2 364	2 410	2 279	1,97	5,75
Kangasala	24 891	24 677	26 665	-0,86	-7,46
Kuhmalahti	909	935	990	2,76	-5,57
Orivesi	8 663	8 618	8 672	-0,52	-0,62
Pälkäne	6 974	6 864	7 082	-1,58	-3,09
YHTEENSÄ	43 801	43 504	45 688	-0,68	-4,78
erikoissairaanhoido	41 524	41 068	43 417		

Kehitystavoite

Kustannuksiin vaikuttamismahdollisuuksiin panostamista jatketaan, yksityisten palvelujen osuutta kasvatetaan maltillisesti ja harkiten. Toimivilla perusterveydenhuollon palveluilla, lähetekäytännöllä ja terveyskeskussairaalan toiminnalla pyritään vaikuttamaan kustannusten hillintään. Sisätautien ja psykiatrian sairaalahoitopäivät pyritään pitämään kurissa oman toiminnan rakennemuutoksilla. Vanhuspalveluiden riittävä porrastus ja avohoidon tarjonta on olennaista.

Erikoissairaanhoidon kustannuksiin tulee aktiivisesti pyrkiä vaikuttamaan tilaaajarengas ja yhdessä seutuyhteistyön voimin omistajaohjauksella.

Yksityiset erikoislääkäripalvelujen ostot

Terveyskeskuksen talousarvioon on varattu joustavien palvelujen turvaamiseksi määrärahaa yksityisiä erikoislääkäripalveluja ja toimenpiteitä varten. Kiintiön osuus on 0,45 milj. euroa eli alle 2 % vuoden 2008 erikoissairaanhoidon kustannuksista ja sitä tulisi kasvattaa suhteessa sairaanhoitopiiriltä ostettaviin erikoissairaanhoidon palveluihin myös kustannustaloudellisista ja hoitotakuun toteutumista varmistavista syistä.

Seutukunnallinen yksityisten ostopalveluiden kilpailuttamiseen osallistutaan kehyskuntien kanssa. Terveyskeskuksen käytössä tulee olla yksityisiä erikoislääkäripalveluja tarvittaessa nopeiden ja joustavien kustannustehokkaiden palvelujen järjestämiseksi hoitotakuun huomioiden. Tavoitteena on osaltaan näin vähentää erikoissairaanhoidon tilaustarvetta ja kustannuksia.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot		2 549 800	2 537 800	2 582 800
ulkoiset		2 330 100	2 373 300	2 418 300
sisäiset		219 700	164 500	164 500
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	-24 271 411	-44 482 875	-44 680 979	-44 976 068
ulkoiset	-24 271 411	-41 706 375	-41 985 919	-42 047 318
sisäiset		-2 776 500	-2 695 060	-2 928 750
Toimintakate	-24 271 411	-41 933 075	-42 143 179	-42 393 268
Poistot		-120 900	-123 800	-123 800

Informatiiviset tunnusluvut

Perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido 1 481 euroa/asukas

Toimintakäynnit	TP 2008	TA 2009	TA 2010
Terveysneuvonta*	21 800	21 200	21 200
siitä Kangasala	16 350	16 250	16 300
Avosairaanhoido*	33 600	32 000	32 000
siitä Kangasala	25 200	25 000	25 000
Lääkärin vastaanotto*	66 280	66 000	66 000
siitä Kangasala	49 700	49 500	49 500
Kouluterveydenhuolto*	17 900	19 000	19 400
siitä Kangasala	13 800	14 000	14 200
Hammashuolto*	43 100	45 000	45 500
siitä Kangasala	33 709	34 000	34 200
Laboratorio*	67 900	66 000	64 000
siitä Kangasala	42 100	41 800	41 000
Röntgen*	9 800	9 600	9 600
siitä Kangasala	6 140	6 100	6 100
Fysioterapiakäynnit*	17 900	18 000	18 200
siitä Kangasala	13 700	13 800	13 900
Hoitopäivät			
Terveyskeskussairaala*	29 700	29 200	29 200
siitä Kangasala	22 215	22 000	22 000

*sis. Kangasalan, Kuhmalahden ja Pälkäneen

Resurssimuutokset

Perushoitajan työsuhde terveyskeskussairaalan yöhoitoon (vuodelta 2009 siirtyvä),
- 17 000 euroa (Kangasalan osuus)

Val 9.11.2009 vakanssin rahoitus terveystalvelujen sisältä, +17 000 euroa (Kangasalan osuus)

Sairaanhoidajan työsuhde ensihoitoon (vuodelta 2009 siirtyvä), - 33 000 euroa

Sairaanhoidajan työsuhde (terveyskeskusavustajan tilalle) Luopioisten terveysasemalle, - 2 500 euroa

Osastonlääkärin virkasuhde terveyskeskussairaalaan (pätevyys- ja vakanssimuutos),
kustannusvaikutus, - 25 000 euroa

Jalkojen hoitajan työsuhde avosairaanhoido (vuodelta 2009 siirtyvä), - 12 000 euroa

Erikoissairaanhoidon palvelutilauksen pieneneminen + 247 000 euroa

Val 9.11.2009 suun terveystalveluiden asiakasmaksutuottojen arviota tarkistettu, +30 000 euroa

Val 9.11.2009 terveyskeskussairaalan potilasmaksutuottojen arviota tarkistettu, +15 000 euroa

Val 9.11.2009 suun terveystalveluissa lopetetaan koululaisten taksikuljetukset hammastarkastuksiin +5 000 euroa

Val 9.11.2009 diabeteksen ilmaisjakelu, sokeriliuskoista syntyvä säästö +10 000 euroa (Laboratoriokeskukseen siirtyminen)

Val 9.11.2009 sairaankuljetuksen ensivasteajot, vastemuutoksesta syntyvä säästö +10 000 euroa.

Val 9.11.2009 vuokratyövoiman käyttöön varattu määräraha pois +30 000 euroa

5.5.4 Psykososiaaliset palvelut

Vastuhenkilö: ylilääkäri

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Mielenterveystoimisto

Mielenterveystoimisto tuottaa mielenterveyslaissa tarkoitettuja mielenterveyspalveluja jäsenkuntalaisille toimien yhteistyössä terveyskeskuksen ja kuntien sosiaalitoimien ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Tavoitteena on parantaa hoidon saatavuutta ja varata mahdollisuus nopeahkoon hoidon tarpeen arvioon, kolmen kuukauden säännön toteutumisesta pyritään huolehtimaan.

Mielenterveysongelmien hoidossa pyritään ennaltaehkäisevään työhön ja varhaiseen puuttumiseen sekä monipuolistamaan palveluja. Mielenterveystoimiston toimintoihin kuuluvat myös Kodikas työryhmä ja ryhmätoiminnot.

Perheneuvolatoiminta

Perheneuvola pyrkii antamaan kasvatus- ja perheneuvontaa, suorittamaan lasten kasvuun ja kehitykseen liittyviä tutkimuksia ja kuntoutusta sekä antamaan hoitoa. Lisäksi voidaan auttaa perheasioiden sovittelussa ja antaa pari- sekä perhesuhteiden hoitoa, selvittää oppimisvaikeuksien taustaa. Lisäksi perheneuvolassa toimii nuoriso-psykiatrisen yksikkö.

Perheneuvolan toimintaa pyritään kehittämään alueellisen mielenterveysstrategian mukaisesti varhaisen puuttumisen mahdollisuuksiin panostamalla.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot		16 700	49 000	49 000
ulkoiset		16 700	49 000	49 000
sisäiset				
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut		-2 076 408	-2 357 904	-2 416 024
ulkoiset		-1 807 008	-2 144 204	-2 110 904
sisäiset		-269 400	-213 700	-305 120
Toimintakate		-2 059 708	-2 308 904	-2 367 024
Poistot				

Informatiiviset tunnusluvut

Toimintakäynnit	TP 2007	TP 2008	TA 2009	TA 2010
Mielenterveystoimisto	10 546	11 000	11 000	11 500
Perheneuvola	3 165	3 200	3 700	4 540

Resurssimuutokset

Vuodelle 2010 ehdotetaan perustettavaksi mielenterveystoimistoon nuorisopsykiatrin virka. Kustannusvaikutus - 25 000 euroa, osa määrärahasta on sisällynyt aikaisemmin erikoissairaanhoidon ostopalvelurahoihin.

Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen ostopalveluihin lisäys -150 000 euroa.

Val 9.11.2009 asumispalvelujen ostopalveluiden määrärahaa pienennetään +33 300 euroa

5.5.5 Työterveyshuolto

Vastuuhenkilö: ylilääkäri Pirjo Mäkelä

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Työterveyshuollon tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työ, työympäristö ja työyhteisö, työhön liittyvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisy samoin kuin työntekijän terveyden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen, edistäminen ja seuranta työuran eri vaiheissa (VnA 1484/01 § 2).

Työterveyshuolto tuottaa työterveyshuoltolain tarkoittamassa laajuudessa lakisääteisiä työterveyshuoltopalveluita ja yritysten sairaanhoitosopimusten mukaisella tavalla sairaanhoitopalveluita resurssien sallimissa rajoissa.

Lääkäreiden vakansseja on yhteensä neljä. Yhtä vakanssia hoitaa työterveyshuollon erikoislääkäri, jolla on myös erikoislääkärikouluttajan oikeudet. Kaikki vakanssit ovat täytettyinä joko vakituisesti tai sijaisilla.

Työterveyshoitajia on viisi, työfysioterapeutteja kaksi ja työterveysavustajia kaksi. Vuoden 2009 alusta on ollut vakinaisesti täytettynä myös työpsykologin osa-aikainen toimi.

Vuosilomien aikana ei ole ollut ulkopuolisia sijaisia.

Vuodesta 2005 alkaen työterveyshuolto on toiminut keskusterveysasemalla uusissa tiloissa. Tarvittaessa terveystarkastuksia tehdään myös muilla terveysasemilla.

Työterveyshuollon käytössä on ollut 1.4.2008 alkaen oma potilaskertomusjärjestelmä TT2000+.

Kehitystavoite

Työterveyshuollon rakennetta ja taloutta on eriytetty itsenäiseksi taseyksiköksi.

Yhteistoiminta-aluesuunnitelman mukaisesti Kangasalan ja Oriveden terveyskeskusten työterveyshuollot yhdistyvät v. 2011. Tämän johdosta henkilöstöresurssointia on tarkasteltava uudelleen ja todennäköisesti tarvitsemme Orivedelle toisen lääkärin viran ja Kangasalle lisäksi erikoistuvan lääkärin koulutustoimen.

Psykologin työpanosta tarvitaan myös lisää ainakin puolen vakanssin verran.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot		957 800	1 006 000	1 006 000
ulkoiset		957 800	1 006 000	1 006 000
sisäiset				
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut		-940 945	-982 499	-1 006 489
ulkoiset		-801 045	-811 899	-811 899
sisäiset		-139 900	-170 600	-194 590
Toimintakate		16 855	23 501	-489
Poistot		-16 200	-16 000	-16 000

Informatiiviset tunnusluvut

Toimintakäynnit	TP 2007	TP 2008	TA 2009	TA 2010
Työterveyshuolto	12 962	10 900	11 000	11 000

5.5.6 Ympäristöterveydenhuolto

Vastuuhenkilö: terveysvalvonnan johtaja Anne Woivalin

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Ympäristöterveydenhuolto on ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa, jonka tavoitteena on elinympäristön, elintarvikkeiden ja veden terveellisyyden ylläpitäminen ja edistäminen. Ympäristöterveydenhuollolla tarkoitetaan kuntien terveydensuojelu-, elintarvike-, eläinlääkintähuolto-, eläinsuojelu-, tuoteturvallisuus-, kemikaali- ja tupakkalain nojalla tekemää valvontaa, tarkastusta, näytteiden ottoa, mittausta ja tutkimusta. Ympäristöterveydenhuollolla on sopimus yhteistoiminnasta Oriveden seudun kanssa.

Ympäristöterveydenhuollon osalta kunta- ja palvelurakenneuudistuksen toimeenpanon vaatimus valvontayksikön 10 henkilöstövuoden minimikoosta täyttyy suunnitellulla yhteistoiminta-alueella kun yksikön työjohto saadaan kokopäivätoimiseksi. Ympäristöterveydenhuolto tullaan toteuttamaan yhteistoiminta-alueella lainsäädännön vaatimusten mukaisesti.

1. Yleinen terveysvalvonta

Yleisen terveysvalvonnan tehtävänä on ihmisen elinympäristössä esiintyvien terveydellisten haittojen ennaltaehkäisy ja minimointi sekä elintarvikevalvonta.

Elintarvikevalvonta kohdistuu alkutuotantoon, elintarvikevalmistukseen ja myyntiketjun olosuhdevalvonnan lisäksi tuotteista annettavan tietojen oikeellisuuteen.

Terveydensuojelu- ja tuoteturvallisuusvalvonnalla varmistetaan kuluttajien terveydellistä ja taloudellista turvaa.

Osa-aikainen hygieenikkoeläinlääkärin virka on ollut v. 2007 lähtien kuntayhtymän alueella ja osaamista myydään myös Orivedelle.

2. Eläinlääkintähuolto

Eläinlääkintähuollon tehtävänä on tuottaa alueen tuotanto- ja lemmikkieläimille peruseläinlääkäripalvelut päiväaikaan ja kiireellisissä tapauksissa myös päivystysaikaan. Eläinlääkintähuollon vastuulla ovat myös eläintauti- ja eläinsuojelulakien valvonta ja toiminta. Alkutuotannon valvonnassa eläinlääkärit toimivat jääviyssääntöjen edellyttämällä tavalla. Hoitava eläinlääkäri ei voi samalla valvoa asiakkaidensa toimintaa.

Eläinlääkäripäivystys hoidetaan yhteistyössä Oriveden ja Mäntän kanssa. Päivystysyhteistyötä selvitetään myös Tampereen seutukunnan kanssa.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot		26 200	43 500	43 500
ulkoiset		26 200	43 500	43 500
sisäiset				
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut		-464 244	-535 656	-553 900
ulkoiset		-387 244	-418 056	-436 880
sisäiset		-77 000	-117 600	-117 020
Toimintakate		-438 044	-492 156	-510 400
Poistot				

Resurssimuutokset

Terveysvalvonnan johtajan viran työpanoksen lisäys 50 % -> 80 %, nettokustannusvaikutus -7 500 euroa.

5.5.7 Sosiaalityön palvelut

Vastuhenkilö: sosiaalityön johtaja Kirsti Anttila

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Sosiaalityön palvelualueeseen kuuluu aikuissosiaalityö, lapsiperheiden sosiaalityö, perhetyö, työllisyyspalvelut ja velkaneuvonta.

Aikuissosiaalityössä ja Työllisyyspalveluissa panostetaan erityisesti nuorten 17- 25 – vuotiaiden syrjäytymisen ehkäisyyn. Jatketaan syksyllä 2008 alkanutta ”Etsivä nuorisotyö työpajoilla” hanketta ja haetaan valtionavustusta myös vuodelle 2010 käytettäväksi kahden yksilöohjaajan palkkaamiseen. Yksilöohjaajat toimivat Kangasalan, Pälkäneen, Kuhmalahden, Oriveden ja Juupajoen alueella siten, että Kangasala hallinnoi hanketta. Alle 25-vuotiaiden työttömien nuorten työmarkkinatukiharjoittelua lisätään kunnan eri toimipisteissä. Tulottomien toimeentulotukiasiakkaiden aktivointia työllistämistoimenpiteisiin ja kuntoutukseen tehostetaan.

Poikkihallinnollinen Lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä seuraa ja koordinoi valtuuston vuonna 2009 hyväksymän Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2009 -2012 sisältämien toimenpide-ehdotusten toteuttamisesta. Vuoden 2010 kehittämisen painopisteenä on avoimen varhaiskasvatustoiminnan ja oppilashuollon kehittämisessä, joissa perhetyö ja lapsiperheiden sosiaalityö on mukana yhteistyössä sivistyskeskuksen kanssa.

Lastensuojelussa kehitetään avohuollon tukitoimia yhteistyössä perhetyön ja perheneuvolan nuorisopsykiatrisen tiimin kanssa osallistumalla seudulliseen Kaste-hankkeeseen ”Nuorten intensiivinen tuki avohoidossa” tavoitteena vähentää nuorten sijoituksia laitoshuoltoon.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	1 247 912	1 432 350	1 363 800	1 363 800
ulkoiset	1 240 764	1 422 750	1 354 200	1 354 200
sisäiset	7 148	9 600	9 600	9 600
Valmistus omaan käyttöön	6 518		6 700	6 700
Toimintakulut	-4 066 258	-5 579 732	-6 210 740	-6 256 587
ulkoiset	-4 062 035	-5 566 992	-6 197 440	-6 156 907
sisäiset	-4 223	-12 740	-13 300	-99 680
Toimintakate	-2 811 828	-4 147 382	-4 840 240	-4 886 087
Poistot	-7 261	-9 900	-16 900	-21 560

Informatiiviset tunnusluvut**Lapsiperheiden sosiaalityö ja perhetyö**

	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	2011	2012
Lastensuojelu					
- avoimuuden tukitoimet, asiakkaat vuodessa	330	300	340	340	340
- perhehoito, asiakkaat vuodessa	25	20	22	22	22
- nettomenot vuodessa, euroa/asiakas	8 465	9 780	9 272		
- laitoshuolto, asiakkaat vuodessa	36	22	33	33	33
- nettomenot vuodessa, euroa/asiakas	34 073	31 330	33 030		
Perhetyö					
-lastensuojeluperheitä	47	60	60	60	60
-muuta lapsiperheitä	65	80	80	80	80

Aikuissosiaalityö, työllisyyspalvelut ja velkaneuvonta

	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	2011	2012
Toimeentulotuki					
Kotitaloutta vuodessa	781	755	830	800	800
Bruttomenot/kotitalous/vuosi/	2 235	2 023	2 169		
Nettomenot/kotitalous/vuosi	879				
Päihdehuolto					
Laitoskuntoutuksessa asiakkaita	27	30	30	30	30
Työllisyyspalvelut					
Työllistettyjä keskim./kk	16	20	25	30	30
Työmarkkinatukiharjoittelussa	25	27	40	40	40
Työvoiman palvelukeskus/asiakkaita	105	100	100	100	100
Kuntouttava työtoiminta					
Aktivointisuunnitelmia	25	40	40	40	40
Asiakkaita	6	9	10	10	10
Velkaneuvonta					
Asiakkaita	245	250	250	250	250

Resurssimuutokset**Lapsiperheiden sosiaalityö:**

- Lastensuojelun sijaishuolto: lisäys toimintakuluihin yht. – 459 000 (laitoshuoltomenot, – 400 700 euroa, perhehoitomenot, – 58 300 euroa),

Val 9.11.2009 perustetaan kaksi uutta perhetyöntekijän vakanssia -60 000 euroa ja samalla vähennetään lastensuojelun sijaishuollosta +100 000 euroa, kustannusvaikutus yhteensä +40 000 euroa

- Sosiaalipäivystys Paussi ja sijaishuollon asiakasohjaus Luotsi, lisäys toimintakuluihin yhteensä – 10 000 euroa

Aikuissosiaalityö:

Toimeentulotuki, lisäys toimintakuluihin -363 500 euroa

Valtion korvaus perustoimeentulotuesta, lisäys toimintatuottoihin + 95 000 euroa ja toimeentulotuen takaisinperintä, lisäys toimintatuottoihin + 10 000 euroa

Toimeentulotuen etuuskäsittelyä hoitavan toimistosihteerin vakanssin siirto Oksasta Sosiaalityön palvelujen alle ja nimikkeen muutos etuuskäsittelijäksi, palkkakustannusten siirto Oksasta – 27 180 euroa

Päihdehuolto: laitoskuntoutus ja asumispalvelut, lisäys toimintakuluihin – 11 330 euroa ja seudullinen selviämishoitoasema, siirto terveyskeskuksesta – 16 200 euroa

Työllisyyspalvelut:

Etsivä nuorisotyö työpajoilla -hanke: Opetusministeriöltä haettava valtionavustus + 50 000 euroa, muiden hankekuntien kuntaosuus, lisäys toimintatuottoihin + 12 990; Kangasalan kuntaosuus, lisäys toimintakuluihin - 8 270 euroa

Työmarkkinatuen kuntaosuus, vähennys toimintamenoihin + 30 000 euroa
Palkkatuki, vähennys toimintatuottoihin – 80 000 euroa

5.6 SIVISTYSKESKUS

Vastuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Leena Pajukoski

Toiminnan kuvaus

Sivistyskeskuksen toimintoihin kuuluvat varhaiskasvatus, kasvatus ja opetus, kirjasto- ja kulttuuripalvelut, vapaa-aikapalvelut ja Kangasala-Opisto.

Varhaiskasvatuksen palvelualue sisältää päiväkotij- ja perhepäivähoidon, päivähoidon antaman esiopetuksen, avoimen varhaiskasvatustoiminnan, ostopalvelun muilta kunnilta ja yksityisiltä palvelun tuottajilta sekä lasten lakisääteiset kotihoidon ja yksityisen hoidon tuet sekä kotihoidon ja yksityisen hoidon tukien kuntalisät.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelualue sisältää opetustoimen järjestämän esiopetuksen, perusopetuksen, koululaisten iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen palvelualue sisältää kirjastopalvelut, taiteen perusopetuksen, muut kulttuuripalvelut ja Salonkimusiikkitapahtuman.

Vapaa-aikapalvelujen palvelualue sisältää vapaa-ajan koordinoinnin sekä liikunta- ja nuorisopalvelut.

Kangasala-Opisto on kunnallinen kansalaisopisto, joka tarjoaa paikallisista sivistystarpeista lähteviä mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	2 758 141	3 075 590	3 152 050	3 147 110
ulkoiset	2 676 201	2 966 090	3 034 550	3 029 610
sisäiset	81 940	109 500	117 500	117 500
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	-41 945 627	-48 742 740	-50 261 802	-53 186 036
ulkoiset	-32 870 639	-38 399 657	-39 996 272	-39 841 566
sisäiset	-9 074 988	-10 343 083	-10 265 530	-13 344 470
Toimintakate	-39 187 486	-45 667 150	-47 109 752	-50 038 926
Poistot	-348 743	-483 700	-362 400	-622 470

Kriittiset menestystekijät

- hyvinvointipalvelujen riittävyys
- vapaa-ajan palvelutarjonnan riittävyys ja laatu
- talouden tasapainotus
- organisaation toimivuus
- prosessien toimivuus
- uudet palvelutuotantotavat ja seutuyhteistyö
- onnistunut työnantajapolitiikka
- osaava ja uudistuskykyinen henkilöstö

Kriittiset menestystekijät

- hyvinvointipalvelujen riittävyys

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Subjekttiivisten oikeuksien toteutuminen	Päivähoitopaikka pystytään järjestämään kahden viikon tai neljän kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä	varhaiskasvatuksen johtaja
Tilojen riittävyys	Päivähoidon tilatarveselvitys	varhaiskasvatuksen johtaja
	Harjunsalon päiväkodin laajennusosan valmistuminen	varhaiskasvatuksen johtaja
	Suoraman koulun esi- ja perusopetuksen tilojen peruskorjauksen ja laajennuksen suunnittelu ja käynnistyminen	sivistystoimenjohtaja
	Pikkolan koulun laajennuksen käynnistyminen	sivistystoimenjohtaja
	Uusien lukiotilojen suunnittelu käynnistyy	sivistystoimenjohtaja
Lasten ja nuorten varhainen tukeminen	Avoimen varhaiskasvatustoiminnan kehittäminen eri puolella kuntaa.	varhaiskasvatuksen johtaja
	Koulujen kerhotoiminnan kehittäminen ja laajentaminen	sivistystoimenjohtaja
	Jatko-opintoedellytysten turvaaminen	sivistystoimenjohtaja
	Oppilashuollon strategian laatiminen	sivistystoimenjohtaja
	Erityisopetuksen kuntasuunnitelman tarkistaminen uuden valtakunnallisen erityisopetuksen strategian mukaiseksi	sivistystoimenjohtaja
	Viihtyisät ja turvalliset nuorisotilat ja erityis- sekä harrastuskerhotoiminnan laajentaminen 3-9 lk:iin	vapaa-aikakoordinaattori

Kriittinen menestystekijä

- vapaa-ajan palvelutarjonnan riittävyys ja laatu

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Kirjaston uudistuneen organisaation toimivuus ja palvelujen laatu	Kirjastopalvelujen strategiatyö: palveluprosessien kuvaaminen ja toimintatapojen kehittäminen pääkirjaston uusissa toimitiloissa	kulttuurijohtaja

Nuoriso- ja liikuntatilat ja niiden ajanmukaisuus	Kunnassa on tarjolla kuntalaisille riittävät ja ajanmukaiset tilat ja olosuhteet harrastustoimintaan	vapaa-aikakoordinaattori
Urheiluseurojen ja nuorisoyhdistysten tuottamat palvelut	Urheiluseuroilla ja nuorisoyhdistyksillä on riittävät puitteet monipuoliseen palveluiden tuottamiseen ja niitä tuetaan riittävästi	vapaa-aikakoordinaattori
Aikuisten omaehtoinen opiskelu mahdollista lähietäisyydellä	Kangasala-opistolla yli 25 opetuspistettä	Kangasala-opiston rehtori

Kriittinen menestystekijä

- talouden tasapainotus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen oman palvelukeskuksen osalta	Investointien toteutuminen aikataulussa, jotta vältetään tilapäis-tilojen käyttöönotolta	sivistystoimenjohtaja
	Pienten päivähoitoyksiköiden lopettaminen	varhaiskasvatuksen johtaja
	Koulukuljetuskustannusten vähentäminen	sivistystoimenjohtaja, liikennesuunnittelija

Kriittiset menestystekijät

- organisaation toimivuus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Varhaiskasvatuksen sekä kasvatuksen ja opetuksen organisaatioiden yhteensovittaminen	Päiväkodinjohtajien ja rehtoreiden yhteistoiminnan kehittäminen	sivistystoimenjohtaja, varhaiskasvatuksen johtaja
Vuonna 2009 rakennetun uuden varhaiskasvatuksen organisaatiokenteen juurruttaminen	Uusien tehtäväkuvien laatiminen	varhaiskasvatuksen johtaja

Kriittinen menestystekijä

-prosessien toimivuus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman jalkauttaminen henkilöstölle	Henkilöstö tuntee suunnitelman sisällön ja toimii saumattomasti yhteen	sivistystoimenjohtaja, varhaiskasvatuksen johtaja
Esiopetuksen yhtenäistäminen varhaiskasvatuksen ja koulun puolella	Päivitetty esiopetussuunnitelma ja kokonaissuunnitelma esiopetuksen järjestämisestä	varhaiskasvatuksen johtaja varhaiskasvatuksen suunnittelija

Erityispäivähoidon uusien rakenteiden jalkauttaminen päivähoitoalueille	Uusien toimintatapojen luominen ja käyttöönotto	varhaiskasvatuksen johtaja erityispäivähoidon koordinaattori
Varhaiskasvatuksen palvelumuotojen monipuolisuus	Sähköisen asioinnin lisääminen	varhaiskasvatuksen johtaja, toimistosihteerit
Vapaa-aika- ja liikuntatilojen tilava- rauskäytäntöjen toimivuus ja sähköiset lomakkeet	Toimintoihin soveltuvan sähköisen tilavarauksjärjestelmän myötä tilojen varauskäytäntö helpottuu sekä sähköiset haku- ja avustuslomakkeet parantavat palvelua	vapaa-aikakoordinaattori
Kangasala-opiston ilmoittautumis- ja maksukäytäntöjen toimivuus	Sähköinen ilmoittautuminen ja kurssimaksujen suorittaminen verkko-ostoksena lisääntyy	Kangasala-opiston rehtori

Kriittinen menestystekijä

- uudet palvelutuotantotavat ja seutuyhteistyö

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Seudulliset palvelusopimukset ja yksityinen palvelutuotanto	Uusien sopimusten luominen raja-alueille. Yksityisen palvelutuotannon lisääminen	varhaiskasvatuksen johtaja
Kehittämishankkeiden määrä	Seudullisen opetussuunnitelman laatiminen	sivistystoimenjohtaja
	Selvitys erityisopetuksen seudullisista yhteistyötarpeista	sivistystoimenjohtaja
	Selvitys lukiopalveluiden ja toisen asteen muiden koulutuspalveluiden kokonaisuuden parhaasta järjestämistavasta	sivistystoimenjohtaja
	Kansainvälisen opetuksen seudullinen järjestäminen	sivistystoimenjohtaja
	Perusopetuksen henkilöstön rekrytoinnin ja täydennyskoulutuksen suunnittelu seudullisesti	sivistystoimenjohtaja
	Selvitys koulukuljetusten logistiikkayhteistyön mahdollisuuksista	sivistystoimenjohtaja
	Kansalaisopistojen yhteistyön tiivistäminen. Seudullisen selvityksen jatkotyöstäminen.	sivistystoimenjohtaja, Kangasala-Opiston rehtori
	PIKI-verkkokirjaston palvelujen kehittäminen seudullisesti	kulttuurijohtaja

Kriittinen menestystekijä

- onnistunut työnantajapolitiikka

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Uuden yt-organisaation toimivuus sivistyskeskuksessa	Sivistyskeskuksen oma yt-ryhmä toimii aktiivisesti	sivistystoimenjohtaja

Kriittinen menestystekijä

- osaava ja uudistuskykyinen henkilöstö

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Strategiatyön jalkauttaminen henkilöstölle varhaiskasvatuksessa	Kasvatushenkilöstön tietoisuus strategiasta	varhaiskasvatuksen johtaja ja aluejohtajat
Varhaiskasvatussuunnitelman ja laatukäsikirjan yhtenäistäminen	Yhtenäinen asiakirja	varhaiskasvatuksen johtaja ja varhaiskasvatuksen suunnittelija

Val 9.11.2009 vähennys toimintakuluista 231 810 euroa (netto)

5.6.1 Sivistyskeskuksen yhteispalvelut

Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Leena Pajukoski

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Sivistyskeskuksen yhteispalveluissa on sivistystoimenjohtajan ja sivistyskeskuksen hallintopäällikön palkkakulut, kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kokouspalkkiot sekä liiketoimintayksikkö Oksalta ostetut sivistyskeskuksen yhteispalveluiden toimistosihteeripalvelut.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot				
ulkoiset				
sisäiset				
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut		-221 183	-231 273	-236 843
ulkoiset		-220 183	-230 273	-230 273
sisäiset		-1 000	-1 000	-6 570
Toimintakate		-221 183	-231 273	-236 843
Poistot				

Resurssimuutokset

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kokouspalkkiot siirretty Sivistyskeskuksen yhteispalveluihin kustannuspaikalta 5200 Vapaa-ajan koordinointi -4 700 €

5.6.2 Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuksen johtaja Anni Aalto-Ropo

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Varhaiskasvatuksen palvelualue sisältää päiväkotij- ja perhepäivähoidon, päivähoidon antaman esiopetuksen, avoimen varhaiskasvatustoiminnan, ostopalvelun muilta kunnilta ja yksityisiltä palvelun tuottajilta sekä lasten lakisääteiset kotihoidon ja yksityisen hoidon tuet sekä kotihoidon ja yksityisen hoidon tukien kuntalisät.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on 0-6-vuotiaista lapsista noin 53,7 %, yksityisessä päivähoidossa 6,5 % ja kotihoidon tuen piirissä noin 28,2 %. Loput lapsista ovat kotona ja esim. seurakunnan kerhoihin osallistuvia, jotka eivät ole varsinaisten päivähoitolain mukaisten tukien tai palvelujen piiriin kuuluvia.

Kunnan väkiluvun kasvun myötä päivähoidossa olevien lasten määrä kasvaa jatkuvasti. Vuoden aikana päivähoidossa olevien lasten määrä on kasvanut hiukan alle sadalla lapsella. Perhepäivähoitopaikat vähenevät hoitajien ikääntyessä ja päiväkotipaikkoja on jatkuvasti lisättävä, jotta voidaan täyttää subjektiivinen päivähoito-oikeus. Myös lasten hoidon tukia käyttävien määrät kasvavat mutta ei niin suuressa määrin kuin päivähoidon tarve. Ostopalvelupäivähoidon määrä kasvoi runsaasti vuoden 2009 aikana, johtuen uudesta seutusopimuksesta ja Kangasalan päivähoitotilanteesta alkuvuonna 2009. Palvelutarvetta arvioidaan säännöllisesti.

Varhaiskasvatuksen tulee myös muuttuvissa olosuhteissa turvata päivähoidossa oleville lapsille hyvän kasvun edellytykset. Kunnan järjestämiä varhaiskasvatuspalveluita toteutetaan, ohjataan ja kehitetään Kangasalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelmassa ja Kangasalan kunnan esiopetussuunnitelmassa määriteltujen arvojen ja tavoitteiden pohjalta. Varhaiskasvatuksen toteutumista arvioidaan jatkuvasti päivähoiton laatukäsikirjan suuntaamien kriteereiden pohjalta. Kattavien asiakaspalautteiden perusteella kehittämistarpeita nostetaan tavoitteiksi ja työn alle mm. kasvatussuunnitelmissa, koulutusohjelmissa sekä tilojen että ympäristöjen kunnostussuunnitelmissa. Päivähoitoon valmistui oma Turvallisuussuunnitelma vuonna 2009.

Erityispäivähoidon kehittämistä jatketaan jatkuvasti kasvavan tuen tarpeen vuoksi. Pyritään löytämään uusia toimintamalleja laaja-alaiseen ennaltaehkäisevään varhaiseen puuttumiseen.

Uusien kustannustehokkaiden ja monipuolisten päivähoitopalveluiden kehittämistä jatketaan. Pyritään löytämään perheiden ja lasten elämäntilanteisiin sopivia päivähoitopalveluja sekä oikein mitoitettua ja kohdennettua henkilöstöä. Avoimen varhaiskasvatustoiminnan kysyntä on kasvanut viime aikoina. Kustannuksia seurataan jatkuvasti yhteistyössä Tampereen seutukuntien kanssa. Seutukuntien vertailukelpoisia vuosikustannuksia on saatavissa vuoden 2008 tilinpäätöksen pohjalta.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	2 345 831	2 599 490	2 667 510	2 647 510
ulkoiset	2 322 246	2 579 990	2 648 010	2 628 010
sisäiset	23 585	19 500	19 500	19 500
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	-15 004 208	-19 964 069	-19 944 671	-21 768 903
ulkoiset	-12 299 120	-16 333 246	-17 018 331	-16 884 003
sisäiset	-2 705 088	-3 630 823	-2 926 340	-4 884 900
Toimintakate	-12 658 377	-17 364 579	-17 277 161	-19 121 393
Poistot	-93 140	-121 300		-167 130

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2008	2009	2010	2011	2012
Päivähoito					
Lapsia päiväkotihoidossa	985	1145	1230	1302	1370
euroa/ lapsi / vuosi	10 036	10 036			
Lapsia perhepäivähoitossa	145	145	134	130	122
euroa/ lapsi /vuosi	7 378	7 378			
Lapsia ryhmäperhepäivähoitossa	80	80	72	72	60
euroa/ lapsi / vuosi	11 986	11 986			
Lapsia virikehoitossa	26	26	45	50	62
Lapsia pelkässä esiopetuksessa	43	43	24	-	-
Ostopalvelupäivähoito	17	17	30	35	40
euroa / lapsi / vuosi	4 055	4 055			
Lapsia yhteensä	1296	1456	1535	1589	1714
Lasten kotihoidon tuki					
Lapsia tuen piirissä	790	817	840	800	800
euroa/ lapsi/vuosi	4884	4288	4 288		
Yksityisen hoidon tuki					
Lapsia tuen piirissä	170	180	185	195	200
euroa/ lapsi/ vuosi	2 438	2 438	2 500		

Resurssimuutokset

Harjunsalon päiväkodin käyttöönotto 1.3.2010 alkaen

- 3 päiväkodinopettajaa 1.3.2010 alkaen, -88 950 € (sis. sivukust.)

- 2 päivähoitajaa 1.3.2010 alkaen, -46 670 €, 4 päivähoitajaa 1.8.2010 -93 340 € (sis. sivukust.)

Lasten kotihoidon tuen kuntalisän asteittainen lakkauttaminen, muutos vuoteen 2009 verrattuna +300 000 €

Val 9.11.2009 vähennys toimintakuluista 105 800 euroa

5.6.3 Kasvatus ja opetus

Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Leena Pajukoski

Sivistyskeskuksen yhteispalvelut

Esi- ja perusopetus ja lukio

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Perusopetusta annetaan kaikille oppivelvollisuusikäisille oppilaille. Opetuksen sisällöstä määrätään valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa ja tuntijaossa, joita täydentävät kuntakohtaiset ja koulukohtaiset opetussuunnitelmat. Perusopetusta kehitetään monipuolisia, yleissivistäviä opintomahdollisuuksia tarjoavana oppivelvollisuuskouluna, johon jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus. Sen tehtävänä on edistää oppilaidensa persoonallisuuden kaikinpuolista kehittymistä, luoda edellytyksiä suotuisalle sosiaaliselle kasvulle ja yhteistyössä toimimiselle ottamalla huomioon oppilaiden yksilölliset erot sekä tukea jatko-opintojen ja ammatinvalinnan kannalta tarpeellisten valmiuksien saavuttamista.

Perusopetuksen valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteet uusiutuvat vuonna 2010.

Tursolan korttelikoulu aloitti toimintansa syyslukukauden 2009 alussa. Oppilaat ovat 1-2 luokkien oppilaita, jotka tulevat Suoraman ja Kirkkoharjun oppilasalueilta. Lisäksi koulussa on tilat esiopetukselle, iltapäivätoiminnalle ja kokopäivähoitoa tarvitseville esiopetusikäisille lapsille. Sariolan koulun lukukausi käynnistyi uudistetuissa ja laajennetuissa tiloissa. Tilat tarjoavat hyvät edellytykset yhtenäiskoulun kehittämiseksi. Suoraman koulun laajennuksen suunnittelu käynnistyy syksyllä 2009. Pikkolan koulun taito- ja taideaineiden tilojen rakentaminen käynnistyy 2010.

Erityisopetuksen tavoitteena on auttaa ja tukea oppilasta siten, että hänellä on tasaveritaiset mahdollisuudet suorittaa oppivelvollisuus edellytystensä mukaisesti yhdessä ikätovereidensa kanssa. Erityisopetuksen tehtävänä on turvata oppijalle hänen oppimisedellytystensä mukaiset suotuisat opetusjärjestelyt, tarvittaessa siirtää hänet erityisopetukseen ja laatia henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), jossa määritellään yksilölliset tavoitteet ja niiden saavuttamista turvaavat toimenpiteet. Erityisopetus käyttää oppimisedellytysten mukaisia oppimista edistäviä strategioita ja yksilöpedagogisia menetelmiä.

Erityistukea tarvitsevien oppilaiden määrä näyttää edelleen kasvavan. Koulutyön sujuvuutta hankaloittavat suuret oppilasryhmät, eikä koulunkäyntiavustajapalveluita voida osoittaa toivotulla tavalla.

Erityisopetuksen uusi valtakunnallinen strategia otetaan käyttöön 2010.

Kangasala on yhdessä muiden kehyskuntien (Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Ylöjärvi) kanssa tehnyt sopimuksen lukioiden yhteisestä erityisopettajasta. Sopimuksen isäntäkuntana toimii Pirkkalan kunta. Sopimuksen mukaisesti Kangasala sitoutuu antamaan viranhaltijalle opetusvelvollisuuteen kuuluvia tunteja 5 viikkotuntia. Kustannukset jaetaan kuntien kesken annettujen opetustuntien suhteessa.

Varhaiskasvatus siirtyi sivistyskeskukseen 1.1.2009 alkaen. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa ja kouluissa. Jokaisella lapsella on oikeus esiopetukseen vuotta ennen oppivelvollisuusiän alkua. Päiväkodeissa järjestetään esiopetusta niille lapsille, joilla on

myös päivähoidon tarve. Tursolan koulun yhteydessä olevissa esiopetusryhmissä on sekä pelkkää esiopetusta että esiopetusta ja päivähoitoa tarvitsevia lapsia. Muissa koulujen esiopetusryhmissä on pelkkää esiopetusta tarvitsevat lapset. Esiopetuksen kokonaisuutta suunnittelee jatkossa varhaiskasvatuksen suunnittelija.

Maahanmuuttajaoppilaille pyritään antamaan puolen vuoden ajan alkuvaiheen valmentavaa opetusta ennen omaan kouluun siirtymistä. Opetus toteutetaan yhteistyössä Tampereen kanssa.

Koululaisten iltapäivätoiminta on 1.–2.-luokkalaisille lapsille suunnattu toimintaa, jota kunta voi järjestää tai hankkia. Palvelun järjestäminen on siten vapaaehtoista. Kunta vastaa toiminnan kokonaisuudesta. Kunta voi järjestää toiminnan itse tai hankkia palveluja erilaisilta julkisilta tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Tammikuussa 2009 iltapäivätoiminnassa oli lapsia 311. Syyslukukauden alussa 2009 toiminnassa oli mukana 341 lasta. Kunnan omia ryhmiä on kuusi (Haviseva, Huutijärvi, Kirkkoharju, Lahdenkulma, Tursola ja Vatiala). Kunnan omien ryhmien lisäksi lukuvuonna 2009-2010 iltapäivätoiminnan järjestämisestä vastaavat Kangasalan seurakunta, Suoraman Koulun Vanhempainyhdistys ry ja Kangasalan seudun 4H-yhdistys ry. Kunta avustaa ulkopuolisia palvelun järjestäjiä. Iltapäivätoimintaa tarjotaan koulupäivinä neljä tuntia päivässä. Vanhemmilta iltapäivätoiminnasta perittävät maksut ovat 80 euroa/kk (osallistuminen yli 10 kertaa/kk) ja 40 euroa/kk (osallistuminen 10 kertaa tai vähemmän/kk).

Oppilaita kuluvana lukuvuonna on päivähoidon esiopetuksessa 294. Koulujen esiopetuksessa oppilaita on 86, vuosiluokilla 1–6 on 2 127 oppilasta ja vammaisopetuksessa 35 (luokat 0-9). Vuosiluokilla 7–9 oppilaita on 1 160. Perusopetuksessa oppilaita on siten yhteensä 3 408.

Lukio on yleissivistävä, jatko-opintoihin valmentava oppilaitos, joka jatkaa perusopetuksen kasvatustehtävää. Ylläpitäjä päättää aloituspaikkojen määrän. Syksyllä 2009 Kangasalla lukion aloitti 113 opiskelijaa ja keskiarvoraja oli 7,5. Syksyllä 2008 aloittaneita oli 121. Toisen asteen koulutuksessa opiskelijalla on vapaa hakeutumisoikeus haluamaansa oppilaitokseen. Kangasalan lukio tarjoaa opiskelijoille monipuolisen kurssitarjonnan. Lukio on mukana seudullisessa verkko-opetuksen kehittämishankkeessa.

Seutuyhteistyö on lisääntynyt ja monipuolistunut voimakkaasti seutuhallinnon ja Paras-hankkeen myötä myös sivistystoimen alueella. Vuosina 2007 ja 2008 laadituissa PARAS-kaupunkiseutusunnitelmassa ja hyvinvointipalvelujen palveluverkkoselvityksessä sivistyspalvelujen keskeisimmiksi seudullisiksi kehittämistavoitteiksi on nostettu mm. seudullisen opetussuunnitelman laatiminen, selvitys erityisopetuksen seudullisista yhteistyötarpeista, selvitys lukiopalveluiden ja toisen asteen muiden koulutuspalveluiden kokonaisuuden parhaasta järjestämistavasta sekä kansainvälisen opetuksen seudullinen järjestäminen.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	247 324	198 500	189 000	189 000
ulkoiset	190 501	108 500	99 000	99 000
sisäiset	56 823	90 000	90 000	90 000
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	-24 878 193	-25 271 979	-26 478 337	-27 460 327
ulkoiset	-18 928 090	-19 027 269	-19 749 127	-19 749 127
sisäiset	-5 950 103	-6 244 710	-6 729 210	-7 711 200
Toimintakate	-24 630 869	-25 073 479	-26 289 337	-27 271 327
Poistot	-219 937	-286 800	-286 800	-283 340

Informatiiviset tunnusluvut

Perusopetus	2004 TP	2005 TP	2006 TP	2007 TP	2008 TP	2009 TA	2010 LTK
Käyttömenot/oppilas	4 982	5 561	5 954	6 510	6 864	6 899	7 122
	03-04	04-05	05-06	06-07	07-08	08-09	09-10
Opetustunnit/oppilas							
Vuosiluokat 1–6	1,3	1,3	1,4	1,3	1,4	1,4	1,3
Vuosiluokat 7–9	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6
Luokkamuotoinen erityisopetus	4,40	4,48	4,00	4,70			
Vammaisopetus					5,7	4,1	4,0
Erityisopetustunnit/oppilas					0,20	0,21	0,21
Erityisopetussiirtojen määrä					211	215	
Osa-aikaista erityisopetusta saavien määrä					807	815	
Oppilasmäärät							
Esiopetus	25	31	29	35	57	80	86
Vuosiluokat 1–6	1 945	2 073	2 100	2 109	2 073	2 089	2 127
Vuosiluokat 7–9	905	1 070	1 102	1 125	1 149	1 150	1 160
Luokkamuotoinen erityisopetus	64	81	74	44			
Vammaisopetus					31	34	35
Oppilasmäärät yhteensä	2 939	3 255	3 305	3 302	3 310	3 353	3 408

Lukio	2004 TP	2005 TP	2006 TP	2007 TP	2008 TP	2009 TA	2010 LTK
Käyttömenot/oppilas	4 237	4 097	4 569	4 909	5 244	5 118	5 439
	03-04	04-05	05-06	06-07	07-08	08-09	09-10
Opetustunnit/oppilas	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,1	1,1
Oppilasmäärä	395	402	363	371	364	379	371

Resurssimuutokset

Erityisopettajan virka 1.8.2010 alkaen. Erityisopetuksen kuntasuunnitelmaan 2006-2010 perustuvaa virkaa esitettiin vuodelle 2009, mutta talousarvion karsinnassa määräraha poistettiin. Sivistystoimenlautakunnan päätöksen 17.9.2008 § 56 virkaa esitetään vuodelle 2010, -16 000 € (ilman sivukust.), -20 800 € (sis. sivukust.)

Kolmen määräaikaisen koulunkäyntiavustajan työsuhteen vakinaistaminen 1.1.2010 alkaen, kustannusvaikutus kesäajan palkka -12 800 (ilman sivukust.), -16 640 € (sis. sivukust.)

1.8.2009 alkaen iltapäivätoiminnan ohjaajille kelpoisuusvaatimus, jonka vuoksi osalle palveluntuottajista tukea toiminnan jatkamiseen, tuen jatkaminen koko vuodelle, asiakaspalvelujen ostoon -33 900 €

Vuodelle 2009 esitetty Opetushallituksen ohjetta toteuttavaan Tieto- ja viestintätekniikan suunnitelmaan 2007-2011 perustuva 51 900 €n määräraha poistettiin talousarvion karsinnassa, joten vuonna 2009 ei hankita uusia oppilaskoneita. Vuodelle 2010 esitettävä määräraha koulujen työasemien leasing-kuluihin (uudet vuokrattavat). - 25 950 €

Koulukuljetuskustannukset ovat nousseet erittäin voimakkaasti. Kustannusten pysyttäminen vuoden 2008 tilinpäätöksen tasossa säästötoimenpiteet huomioiden. Liikennesuunnittelijan tekemän laskelman mukainen määrärahan lisäys -349 000€

5.6.4 Kirjasto ja kulttuuripalvelut

Vastuuhenkilö: kulttuurijohtaja Taina Sahlander

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Kirjasto on tietoa, virikkeitä ja kulttuurielämyksiä tarjoava kaikkien kuntalaisten yhteinen kohtaamispaikka. Kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen.

Kulttuuripalvelut tukevat taideharrastustoimintaa ja kotiseututyötä sekä tuottavat kulttuuripalveluita yhdessä järjestöjen ja harrastajaryhmien kanssa. Lapsille ja nuorille tarjotaan mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä ohjattuihin taideharrastuksiin. Kunnan kulttuuriohjelma valmistui v. 2009 ja sitä toteutetaan vaiheittain.

Pääkirjaston laajennusosa valmistuu vuoden 2009 loppuun mennessä ja vanhan osan saneeraus käynnistyy vuoden 2010 alussa. Kokonaisuus on valmis vuoden 2010 loppupuolella. Kirjastoautotallin suunnittelu ja rakentaminen toteutetaan vuonna 2010.

PIKI-kirjastojen seutuyhteistyötä kehitetään PIKI-toimintaohjelman 2009–2014 mukaisesti keskeisinä kohteina virtuaaliset, uudistuvaan PIKI-verkkokirjastoon tuotettavat palvelut sekä fyysisen kirjaston palvelut, erityisesti kokoelmayhteistyö (hankinta, logistiikka, varastointi).

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	76 132	71 100	75 040	71 100
ulkoiset	76 132	71 100	75 040	71 100
sisäiset				
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	-1 365 667	-1 571 203	-1 746 767	-1 843 965
ulkoiset	-1 164 677	-1 364 023	-1 441 767	-1 465 515
sisäiset	-200 990	-207 180	-305 000	-378 450
Toimintakate	-1 289 535	-1 500 103	-1 671 727	-1 772 865
Poistot	-29 750	-73 600	-73 600	-168 000

Informatiiviset tunnusluvut

	2008	2009	Ltk 2010
Lainat	529 208	550 000	500 000
Lainat/asukas	19,32	19,37	17,54
Vuotuinen kävijämäärä	290 584	310 000	290 000
Käynnit/asukas	10,48	10,92	10,18
Kirjastonkäytön opetus	40	25	25
Kustannukset/lainausta	2,36	2,41	2,7
Kokonaiskustannus €/asukas	45,54	47,1	51,0
Aineistomääräraha/asukas	5,93	5,55	6,5

Resurssimuutokset**Kirjastopalvelut**

Atk-palvelut: PIKI-yhteistyön ohjelmistokuluja

- uusi verkkokirjasto-ohjelma ja tukimaksut -11 500 €
- uusi virkailijaohjelma Pallas21 -6 500 €
- uuden pääkirjaston laitehankintoja -18 000 €

Aineistomäärärahan tasokorotus 0,64 €/asukas -18 000 €. Kangasalan kirjaston aineistomääräraha 5,93 €/asukas (v. 2008), PIKI-kirjastoilla keskimäärin 7,35 €/asukas.

Leasingvuokrat: uudet hallinnon koneet, asiakasmikrot, ajanvarausjärjestelmä, citrix-päätteet, kopiokoneet -26 000 €. Laitekannan kasvu pääkirjaston laajennuksen myötä.

Val 9.11.2009 vähennys toimintakuluista 20 000 euroa

Taiteen perusopetus

Val 9.11.2009 Asiakaspalveluiden ostot muilta, Pirkanmaan musiikkiopiston oppilaspaikat 960 €/oppilas, - 10 paikkaa, vähennys toimintakuluista 9 600 euroa

Muut kulttuuripalvelut

Val 9.11.2009 salonkimusiikkijuhlien peruutus, vähennys toimintakuluista, yhteensä 19 110 euroa

Val 9.11.2009 muut kulttuuripalvelut, vähennys toimintakuluista, yhteensä 17 000 euroa

5.6.5 Vapaa-aikapalvelut

Vastuuhenkilö: vapaa-aikakoordinaattori Asko Koskinen

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Vapaa-aikapalvelut palvelevat kuntalaisia kaikissa nuorisotyöhön ja liikuntaharrastuksiin liittyvissä asioissa. Toimintoja luodaan ja ylläpidetään yhteistyössä liikuntaseurojen ja nuorisojärjestöjen kanssa, joita tuetaan vuosiavustuksin.

Liikunta

Vapaa-aikapalvelut organisoivat kunnan liikuntasalien ja ulkokenttien käyttövuorot vakiovuorojen, pelien ja kilpailutapahtumien osalta. Liikuntasaleihin on käytössä talvikaudelle vuosittain n. 600 h/vko käyttövuoroja, mikä ei vastaa tarvetta, varsinkaan ison kenttätilan ja kaikkien lajien osalta. Myöskään eri liikuntaryhmille tarkoitettua päiväkäyttötilaa ei ole. Ulkokentille jaetaan kesäkaudelle käyttövuoroja n. 300 h/vko, joista nurmikenttävuoroja on noin puolet.

Ulkokentistä ja niiden huoltorakennuksista valmistui kesällä 2007 raportti, jossa kartoitettiin kenttien ja niiden yhteydessä olevien huoltorakennusten kunto. Raportin johtopäätöksiä tullaan huomioimaan liikuntapaikkojen peruskunnostuksen suunnittelussa. Kunnan jatkuva kasvu luo paineita liikuntapaikkojen hoitoon ja lisärakentamiseen. Ulkoliikuntapaikkojen hoidosta vastaa kunnan teknisen keskuksen yhdyskuntatekniikka.

Erityisryhmien liikuntatoiminta on syyskaudesta 2009 siirtynyt pääasiassa Kangasalan uuteen uimahalliin. Toimintaa uimahallin ulkopuolella ja lisäryhmien perustamista rajoittaa eniten päiväkäyttötilojen puute.

Rantauimakoulujen tarve ei juuri muuttunut ensimmäisen yhteisen kesän jälkeen uimahallin kanssa. Kesän 2009 rantauimakoulut olivat täynnä, joten toimintaa jatketaan lähes entisessä laajuudessaan myös kesäkaudella 2010.

Vuonna 2008 syksyllä on valmistunut kunnan liikuntapoliittinen ohjelma vuosille 2009–2013. Ohjelmassa on määritelty liikunnan tulevaisuuden painopistealueet ja kehittämissuunnat. Ohjelma on ollut kunnanhallituksen käsittelyssä kesäkuussa 2009, mistä se on palautettu takaisin valmisteluun tietojen päivittämistä varten. Liikuntapoliittinen ohjelma on tarkoitus saada kunnanhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi vielä syksyn 2009 aikana.

Nuorisotyö

Vapaa-aikapalvelut organisoivat ja valvovat nuorisotilojen sekä muiden vapaa-aikatilojen käyttöä. Lisäksi omaa ohjattua nuorisotilatoimintaa on noin 60 h/ vko. Nuorisotyötä tehdään myös järjestämällä leirejä, retkiä ja tapahtumia lapsille sekä nuorisolle.

Vuosille 2009–2010 on Länsi-Suomen lääninhallitus myöntänyt valtion avustusta kunnan vapaa-aikapalveluille 3-9 – luokkalaisten iltapäiväkerhotoiminnan järjestämiseen ja kehittämiseen nuorisotiloilla.

Nuorisotyö on elänyt jo muutaman vuoden selkeää murroskautta ja perinteisen nuorisotyön rinnalle on pysyvästi tullut laajempia kokonaisuuksia, joilla tuetaan nuorten kasvua ja elämänhallintaa niin vapaa-aikana kuin koulutyön yhteydessäkin. Nuorisotyön vaatavuustaso on kasvanut, mikä korostaa entisestään työntekijöiltä vaadittavaa ammattitaitoa. Opetushallituksen tukeman osallisuushankkeen päätyminen vuonna 2007 jätti ison aukon palvelutarjontaan. Hankkeen luomia hyviä toimintamalleja on pyritty kuitenkin yl-

läpittämään vapaa-aikahenkilöstön sekä syksyllä 2008 alkaneen etsivänuorisotyö työpaikoilla – hankkeen avulla, jota kunnan sosiaalikeskus hallinnoi valtion tukemana. Pääpainotus on ollut niissä nuorissa, jotka ovat ilman opiskelupaikkaa tai keskeyttäneet tai keskeyttämässä koulunsa.

Ostopalveluna Kangasalan seurakunnalta ostetut erityisnuorisotyön palvelut eli 50 % erityisnuorisotyöntekijän työpanoksesta siirtyivät vapaa-aikapalveluiden alaisuuteen vuoden 2009 alusta.

Vapaa-aikapalvelut ovat tiiviisti mukana seudullisessa nuorisotyökentässä, mikä näkyy mm. yhteisenä tapahtuma- ja leiripalvelutarjontana.

Koululaisten iltapäiväkerhotoiminta

Vapaa-aikapalvelut koordinoivat koululaisten iltapäiväkerhotoimintaa. Tehtävää hoitaa vapaa-aikaohjaaja. Toimintaa järjestetään yhdessä kunnan, seurakunnan ja eri yhdistysten kanssa. Kunnan omia ryhmiä on kuusi ja koko toiminnan piirissä on 341 oppilasta 1-2 lk:lta. Toiminnan jatkuvasti kasvaessa, sen ylläpitämiseksi tarvittavan henkilökunnan määrä lisääntyy, mikä lisää myös vapaa-aikapalveluiden työpanoksen määrää.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	88 854	78 500	87 500	96 500
ulkoiset	87 321	78 500	87 500	96 500
sisäiset	1 533			
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	-697 559	-1 241 689	-1 383 535	-1 372 265
ulkoiset	-478 752	-996 279	-1 096 455	-1 065 155
sisäiset	-218 807	-245 410	-287 080	-307 110
Toimintakate	-608 705	-1 163 189	-1 296 035	-1 275 765
Poistot	-5 916	-2 000	-2 000	-4 000

Informatiiviset tunnusluvut

	2008	2009	2010*
Avustukset €/asukas, nuorisotyö	0.79	0.79	0.77
Nuorisojärjestöt: kpl/avust./jäseniä yht.	18/14/3194	18/15/3400	
Nuorisotilat/kerhokerrat/v/osallistujat v.	6/668/14000	6/700/14.400	
Nuorisotapaht./leirit ja matkat /osallist. v.	8/10/450	8/7/750	
Avustukset €/asukas, liikunta	3.36	3.36	3.30
Urheiluseurat: kpl/avust./jäseniä yht.	36/20/8356	36/21/8500	
Erityisryhmät: kpl/osallistujat vuosi	13/4100	13/4150	
Uimakoulut: kpl/osallistujat	13/195	16/192	
Liikuntatapahtumat: kpl/osallistujat	3/1200	3/1400	

*v. 2010 asukasluku 28 500

Resurssimuutokset

Vapaa-ajan koordinointi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kokouspalkkiot siirretty kustannuspaikalle 4201
Sivistyskeskuksen yhteispalvelut +4 700 €

Liikuntaharrastus

Kangasalan Uimahallilta ostettavat palvelut, asiakaspalvelujen ostoon, lisäys vuoden
2009 talousarvioon varattuun määrärahaan -100 000 €

Kangasalan urheiluseurojen toiminta on koko ajan kasvanut ja niiden kuntalaisille tar-
joamat liikunnalliset palvelut lisääntyneet, myös uusia seuroja on tullut kunnan vuo-
siavustuksen piiriin. Vuosiavustusmäärärahan lisäys -1 000 €

Nuorisotyö

Kangasala-Zülpich nuorten ystävyyskuntaleirin järjestäminen Kangasalla 2010.

Leirin organisoii Kangasalan Suomi-Saksa – seura ja järjestämisvastuu on molemmilla
kunnilla vuorovuosin. Vuonna 2009 toiminnassa pidettiin välivuosi. Asiakaspalveluiden
osto -3 000 €

Kangasalan nuorisoyhdistysten toiminta on vuosien myötä kasvanut ja palvelutarjonta
laajentunut, uusia yhdistyksiä on tullut kunnan vuosiavustuksen piiriin. Vuosiavustus-
määrärahan lisäys -500 €

Val 9.11.2009 Vapaa-aikapalvelut toimintamenojen vähennys yhteensä 50 300 euroa,

- vapaa-ajan koordinointi, toimintakulujen vähennys 5 600 euroa.

- liikuntaharrastus, toimintakulujen vähennys 31 700 euroa.

- nuorisotyö, toimintakulujen vähennys 13 000 euroa

5.6.6 Kangasala-Opisto

Vastuhenkilö: Kangasala-Opiston rehtori Kirsi-Marja Piekkala

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Kangasala-Opisto tarjoaa paikallisista sivistystarpeista lähteviä mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Opisto tukee kaikkien väestöryhmien elinikäistä oppimista ja edistää sivistyksellistä, taloudellista ja fyysistä hyvinvointia luomalla siltoja arkipäivän oppimisen ja muodollisen koulutuksen välille. Toiminnassa korostetaan aikuisen kykyä oppia kaikissa elämänvaiheissa, oppimisen hyötyä työelämässä ja oppimisen iloa harrastuksena.

Kansalaisopistotoiminnalla on eri puolilla kuntaa asuville merkitystä elämänlaadun kohentajana, henkisen vireyden lisääjänä sekä yhteisöllisyyden vahvistajana. Kunnalle maksetaan valtionosuutta kansalaisopistossa toteutuneiden opetustuntien määrän perusteella.

Kangasala-Opisto on mukana Tampereen seutukunnan kansalais- ja työväenopistojen Priima-yhteistyöverkostossa.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot		128 000	133 000	143 000
ulkoiset		128 000	125 000	135 000
sisäiset			8 000	8 000
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut		-472 617	-477 218	-503 732
ulkoiset		-458 657	-460 318	-447 492
sisäiset		-13 960	-16 900	-56 240
Toimintakate		-344 617	-344 218	-360 732
Poistot				

Informatiiviset tunnusluvut

Kangasala-Opisto	2006	2007	2008	2009	2010
Opetustunteja	8 435	8 504	8 532	8 500 *	8 500*
Kursseille osallistujat	4 952	5 179	5 404	5 420*	5 450*

* arvio

Val 9.11.2009 Kurssimaksujen kohdennetut korotukset, lisäys toimintatuottoihin 10 000 euroa, rehtorin osa-aikaeläke, palkkakulujen vähennys 10 000 euroa

5.7 TEKNINEN KESKUS

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Mikko Ilkka

Toiminnan kuvaus

Tekninen keskus vastaa kunnan maankäytön hallinnasta, yhdyskuntatekniikan rakentamisesta, vesihuollosta, rakentamisen ohjaamisesta ja ympäristönsuojelusta. Sen tehtäviin kuuluu maapolitiikan toteuttaminen, maankäytön suunnittelu, vesihuollon, katujen ja muiden yleisten alueiden suunnittelu, rakennuttaminen ja kunnossapito, rakentamiseen ja ympäristönsuojeluun liittyvien lupien käsittely sekä paikkatietorekisterin ja kartaston ylläpitoon liittyvät tehtävät

Lisäksi sille kuuluvat pelastustoimi, jätehuolto ja asunto- ja maatalousasiat.

Palvelualueet ovat kaavoitus, yhdyskuntatekniikka, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, paikkatieto ja mittaus sekä Kangasalan Vesi –liikelaitos.

Kangasalan Vesi –liikelaitoksen talousarvio on kunnan talousarvion liitteenä.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	374 484	653 400	650 000	771 980
ulkoiset	370 419	653 400	650 000	650 000
sisäiset	4 065			121 980
Valmistus omaan käyttöön	14 390			
Toimintakulut	-4 445 468	-6 948 203	-6 955 660	-7 288 340
ulkoiset	-4 330 439	-6 824 003	-6 822 000	-6 762 000
sisäiset	-115 029	-124 200	-133 660	-526 340
Toimintakate	-4 056 594	-6 294 803	-6 305 660	-6 516 360
Poistot	-2 044 495	-1 630 000	-2 332 000	-2 539 720

Kriittiset menestystekijät

- Elinkeinoelämän ja yritystoiminnan edellytysten parantaminen
- Vapaa-ajan palvelutarjonnan riittävyys ja laatu

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Monipuolinen työpaikkatonttien tarjonta	Kallion alueen kunnallistekniikka valmis Lentolan liikealueen asemakaavaehdotus valmis	rakennuspäällikkö kaavoitusarkkitehti
Keskustan toimivuus ja palveluiden monipuolisuus	Keskustan osayleiskaava ja liikennejärjestelmäsuunnitelmat valmiit. Keskustakorttelin asuin- ja liikerakentaminen aloitettu	kaavoitusarkkitehti ja rakennuspäällikkö tekninen johtaja

Maa- ja metsätalouden tuotantoedellytysten turvaaminen	Maaseutualueiden ja Sahalahden osayleiskaavat valmiit	kaavoitusarkkitehti
Puistojen ja ulkoalueiden toimivuus	Viheralueohjelman toteuttaminen aloitettu	rakennuspäällikkö

Kriittiset menestystekijät

– maapolitiikan ja kaavoituksen onnistuminen

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Yhdyskuntarakenteen toimivuus ja taloudellisuus	Kaupunkiseudun rakennemallin toteuttamisohjelman laadinta käynnistetty Vatialan osayleiskaavan laatiminen aloitettu	kunnanjohtaja ja kaavoitusarkkitehti kaavoitusarkkitehti
Maanhankinnan kohdentuminen	Lamminrahkan alue hankittu kunnan omistukseen	geodeetti
Monipuolinen ja houkutteleva tonttitarjonta	Kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa edetty maankäytön toteuttamisohjelman mukaisesti Markkinointia ja luovutuskeinoja kehitetty	kaavoitusarkkitehti ja geodeetti geodeetti

Kriittiset menestystekijät

-prosessien toimivuus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Maankäytön toteuttamisohjelman toteutuminen	Yhdyskuntatekniikan ja palveluiden investoinnit ohjelman mukaisia	kunnanjohtaja, tekninen johtaja ja rakennuspäälliköt
Toiminnan laatu ja tehokkuus	Prosessien kehittämistä jatkettu	tekninen johtaja

Kriittiset menestystekijät

– osaava ja uudistuskykyinen henkilöstö

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Toiminnan tuloksellisuus ja tavoitteiden toteutuminen	Ammatillinen osaaminen ajan tasalla	esimiehet
Palvelutaso	Asiakastyytyväisyyskysely toteutettu	tekninen johtaja

Val 9.11.2009 vähennys toimintakuluista 60 000 euroa.

5.7.1 Rakennusvalvonta

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja Sirku Malviala

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Rakennusvalvonta ohjaa kaavoituksen toteutumista ja rakennetun ympäristön kehittymistä vastaamalla maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyistä rakentamisen luvista sekä neuvonnasta ja valvonnasta.

Kunnan väkiluvun voimakas kasvu heijastuu toimintaan vilkkaana omakotirakentamisena mukaillen tonttitarjontaa. Toisaalta valtakunnallisesti heikko taloudellinen aika näkyy rakennushankkeiden määrän vähenemisenä ja hankkeiden koon pienenemisenä. Rakennuslupamäärän vähenemisestä aiheutuu rakennusvalvonnan tulojen laskua.

Rakennusvalvonnan toimintaa kehitetään yhteistyössä seudun muiden rakennusvalvontaviranomaisten kanssa.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	295 380	429 710	426 310	548 290
ulkoiset	291 805	429 710	426 310	426 310
sisäiset	3 575			121 980
Valmistus omaan käyttöön	14 390			
Toimintakulut	-431 112	-446 716	-388 119	-516 309
ulkoiset	-430 893	-446 716	-388 119	-385 119
sisäiset	-219			-131 190
Toimintakate	-121 342	-17 006	38 191	31 981
Poistot	-2 415	-2 500		-2 420

Informatiiviset tunnusluvut

Myönnetyt uudis- ja lisärakennusluvut	2005	2006	2007	2008
Yhteensä, kpl	524	515	370	361
Tilavuus yhteensä, 1000 m ³	326	269	273	236
Uusien asuntojen lukumäärä	293	220	214	140
Uusien asuntojen kerrosala,1000 m ²	44	37	24	20

Resurssimuutokset

Ei pyydettyjä muutoksia.

Val 9.11.2009: asiantuntijapalvelut, vähennys 3 000 euroa

Maatalous

Vastuuhenkilö: maaseutuasiamies Markku Mäkelä

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Kustannuspaikassa hoidetaan kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluvat hallintopalvelut.

Kangasala ja Oriveden kaupunki ovat tehneet 1.7.2008 voimaan tulleen yhteistoimintasopimuksen viranomaistehtävien hoidosta.

Palveluita käyttäviä tiloja on vuonna 2009 Kangasalla 194 tukihakijaa.

Informatiiviset tunnusluvut

Tilamäärä:	vuonna 2009 194 tukihakijaa
Peltoala:	vuonna 2009 viljelyssä 7446 ha
Maksettu:	vuoden 2008 tukia 5 899 076 €

Resurssimuutokset

Ei muutoksia.

5.7.2 Ympäristönsuojelu

Vastuhenkilö: ympäristöpäällikkö Tuomo Antila

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Ympäristönsuojelu valmistelee ja panee täytäntöön lainsäädännössä kunnalle määrättyjä ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä sekä valmistelee ja valvoo maa-aineslain mukaisia lupia.

Lupa- ja valvonta-asioiden lisäksi ympäristönsuojelussa valmistellaan ja annetaan lausuntoja. Lakisääteisiin tehtäviin kuuluvat myös ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristön tilan seuranta sekä ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen, neuvonnan ja tiedotuksen järjestäminen. Työskentely tapahtuu yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Asioihin pyritään vaikuttamaan jo niiden valmisteluvaiheessa.

Toimintaa tulee suunnittelujaksolla kehittää tiiviissä yhteistyössä seudun muiden ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot		45 000	45 000	45 000
ulkoiset		45 000	45 000	45 000
sisäiset				
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut		-247 009	-230 018	-232 498
ulkoiset		-247 009	-230 018	-225 018
sisäiset				-7 480
Toimintakate		-202 009	-185 018	-187 498
Poistot				

Informatiiviset tunnusluvut

	2004	2005	2006	2007	2008
Kangasala					
Ympäristöluvut, kpl	35	35	39	41	42
Maa-ainesluvut, kpl	14	11	11	14	13
Sahalahti					
Ympäristöluvut, kpl	16	16	15	19	19
Maa-ainesluvut, kpl	5	3	1	1	2

Resurssimuutokset

Ympäristönsuojeluun ei esitetä tasokorotuksista poikkeavia resurssimuutoksia.

Val 9.11.2009: asiantuntijapalvelut, vähennys 5 000 euroa

5.7.3 Kaavoitus

Vastuuhenkilö: kaavoitusarkkitehti Markku Lahtinen

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Palveluprosessi vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta ja yhdyskuntarakenteen muotoutumisesta. Moniarvoisen elinympäristön säilyttämiseksi ja rakentamiseksi kaavoitustoimi laatii yleis- ja asemakaavoja, korttelisuunnitelmia, maisemanhoitosuunnitelmia yms.

Yleiskaavoitusta käytetään kunnan strategisen suunnittelun välineenä. Sen yhteydessä määritellään kunnan kehittämistavoitteita ja sovitaan yhdyskunnan toiminnallisista ratkaisuista. Yhä tärkeämmäksi käyvä seudullinen maankäytön hallinta on osa yleiskaavoitustyötä, jolla pyritään takaamaan toiminnallisesti ja taloudellisesti edullinen yhdyskuntarakenne, vähentämään liikkumistarvetta ja takaamaan asukkaille laadukas arkielämä ja hyvät palvelut.

Asemakaavoitus luo edellytykset yleiskaavassa ratkaistun yhdyskuntarakenteen toteuttamiselle. Sen avulla ohjataan rakennettavan ympäristön laatua, sen alueellista, maisemallista ja tilallista omaleimaisuutta.

Yhdyskunnan rakentamisen ohjaamisvälineenä on otettu käyttöön maankäytön toteuttamisohjelma, joka ohjaa hallintokuntien suunnittelua ja investointeja 10 vuoden aikatahtimella. Kaavoitus vastaa ohjelman laatimisesta ja hallintokuntien yhteistyöstä.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot		84 620	84 620	84 620
ulkoiset		84 620	84 620	84 620
sisäiset				
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut		-576 364	-492 770	-525 690
ulkoiset		-576 364	-492 770	-467 770
sisäiset				-57 920
Toimintakate		-491 744	-408 150	-441 070
Poistot				

Informatiiviset tunnusluvut

	2005	2006	2007	2008
Asemakaava-alue yhteensä, ha	1911	1930	1951	1999

Val 9.11.2009: asiantuntijapalvelut, vähennys 25 000 euroa

5.7.4 Paikkatieto- ja mittaus

Vastuuhenkilö: paikkatietoinsinööri Lilli Hervamaa

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Paikkatieto- ja mittaus luo edellytykset kaavoitukselle, yhdyskuntatekniikan rakentamiselle ja kunnan maapolitiikan hoitamiselle vastaamalla osaltaan maanhankinnasta, tonttien luovutuksesta, maankäyttö- ja haltuunottosopimuksista, tekemällä karttoja ja pitämällä niitä ja rekistereitä ajan tasalla sekä huolehtimalla osaltaan asemakaavojen toteuttamisesta ja antamalla kiinteistöasioissa asiantuntija-apua. Paikkatieto- ja mittaus vastaa osaltaan paikkatietojärjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot		40 670	40 670	40 670
ulkoiset		40 670	40 670	40 670
sisäiset				
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut		-883 954	-923 979	-1 003 789
ulkoiset		-883 954	-923 979	-916 979
sisäiset				-86 810
Toimintakate		-843 284	-883 309	-963 119
Poistot		-60 500		-76 500

Informatiiviset tunnusluvut

	2006	2007	2008	2009 (arvio)
Rakennuspaikkojen myynti, kpl	25	21	18	20
Kantakarttaa, ha	6 948	8 285	8 625	10 475

Val 9.11.2009: asiantuntijapalvelut, vähennys 7 000 euroa

5.7.5 Yhdyskuntatekniikka

Vastuuhenkilö: rakennuspäällikkö Merja Saarilahti

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Yhdyskuntatekniikan palvelualue huolehtii yhdyskuntateknisten rakenteiden suunnittelemisesta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Se luo yhdyskuntateknisen perusrakenteen mm. vesihuoltoa, liikennettä sekä ulkoilu-, virkistys- ja urheilutoimintaa varten.

Palvelualue huolehtii mm. katujen, viheralueiden, urheilu- ja pallokenttien ja liikuntareittien suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta sekä suunnittelee ja rakentaa vesi- ja viemärijohtoja ja laitteita.

Tiejaosto neuvoo tiekuntia ja ohjaa niiden toimintaa.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	79 104	53 400	53 400	53 400
ulkoiset	78 614	53 400	53 400	53 400
sisäiset	490			
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	-4 014 356	-4 794 160	-4 920 775	-5 010 055
ulkoiset	-3 899 546	-4 669 960	-4 787 115	-4 767 115
sisäiset	-114 810	-124 200	-133 660	-242 940
Toimintakate	-3 935 252	-4 740 760	-4 867 375	-4 956 655
Poistot	-2 042 080	-1 567 000	-2 332 000	-2 460 800

Informatiiviset tunnusluvut

-

Resurssimuutokset

-

Val 9.11.2009: asiantuntijapalvelut, vähennys 20 000 euroa

Pelastustoimi

Aluepelastuslaitoksen toimialueena on koko Pirkanmaa käsittäen sen kaikki 24 kuntaa. Tampereen aluepelastuslaitos huolehtii Pirkanmaan alueella kuntien, kuntalaisien, yritysten ja laitosten turvallisuudesta käyttäen onnettomuusriskien hallinnan keinoja. Näihin kuuluvat onnettomuuksien ennaltaehkäisy, pelastustoiminta ja varautuminen poikkeusoloihin. Aluepelastuslaitos huolehtii kaikesta pelastustoiminnasta vastuualueellaan.

Talous (sisältyy yhdyskuntatekniikan määrärahoihin)

Eurot	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Kulut	-1 434 162	-1 789 230	-1 830 760	-1 830 760
Netto	-1 434 162	-1 789 230	-1 830 760	-1 830 760

KANGASALAN VESI -LIKELAITOS

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Antti Kytövaara

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Toiminta sisältää vedentuotannon omista pohja- ja pintavesilaitoksista ja jätevesien johtamisen ja käsittelyn toiminta-alueella.

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tehtävänä on johtaa laadukasta talousvettä verkostoon liitetyille asukkaille sekä huolehtia jäteveden johtamisesta puhdistettavaksi turvallisesti. Toiminnan tulee olla taloudellisesti tehokasta ja sen pitää keskittyä huolehtimaan luotettavista vesihuoltopalveluista laitoksen omalla toiminta-alueella. Vesijohdotverkkoon on liittynyt n. 4 940 kiinteistöä, joissa on n. 25 600 asukasta. Viemäri-verkkoon on liittynyt n. 4 265 kiinteistöä, joissa on n. 24 000 asukasta.

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen jätevesien käsittely tapahtuu Tampereen Viinikanlahden sekä Kangasalan Sahalahden jätevedenpuhdistamoilla. Viinikanlahden jätevedenpuhdistamolle johdetaan vanhan Kangasalan jätevedet Tampereen Veden viemäriverkostoa pitkin. Tampereen Vesi laskuttaa jäteveden puhdistuksesta pumpattun jätevesimäärän mukaisesti. Sahalahden jätevedet puhdistetaan taajamassa sijaitsevalla puhdistamolla.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	4 733 818	4 961 325	5 396 490	5 396 490
ulkoiset	4 453 971	4 789 685	5 167 130	5 167 130
sisäiset	279 847	171 640	229 360	229 360
Valmistus omaan käyttöön	2 196			
Toimintakulut	-3 118 712	-3 130 732	-3 251 180	-3 251 180
ulkoiset	-3 116 995	-3 043 213	-3 091 378	-3 091 378
sisäiset	-1 717	-87 519	-159 802	-159 802
Toimintakate	1 617 302	1 830 593	2 145 310	2 145 310
Poistot	-1 392 964	-1 689 388	-1 859 676	-1 859 676

Kriittiset menestystekijät

-vedentuotannon ja jakelun luotettavuus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Toimintahäiriöiden määrä ja laatu	Käyttövarmuus ja veden laatu hyvä, raja-arvojen sisällä Minimoidaan mahdolliset häiriöt ja häiriöajat. Häiriöiden kesto enintään 12 tuntia, korvaava vedenjakelu hoidetaan 2 tunnissa.	käyttöpäällikkö ja verkostomestari

Kriittiset menestystekijät

-jäteveden puhdistus ja johtaminen

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Toimintahäiriöiden määrä ja laatu	Puhdistustulos lupaehtojen mukainen Jäteveden johtamisen käyttövarmuus hyvä, ei pumppaamoiden ylivuotoja Minimoidaan mahdolliset häiriöt ja häiriöajat	käyttöpäällikkö ja verkostomestari

Kriittiset menestystekijät

-liikelaitoksen toiminnan kannattavuus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Liikelaitoksen toiminnan rahoitus	Tulosarvio 2010	toimitusjohtaja

Kriittiset menestystekijät

-vuotovesien hallinta jätevesiviemäreissä

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Pumppaustilasto	Vuotovesien määrä alle 30 % kokonaisvirtaamasta ja vuorokausihuippu on alle 8 500 m ³	verkostomestari

Kriittiset menestystekijät

- asiakas- ja asukastyytyväisyyden säilyttäminen

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Pyydetty ja saatu asiakaspalaute	Saavutetun asukastyytyväisyyden ylläpitäminen ja liikelaitoksen imagon kehittäminen	toimitusjohtaja

Kriittiset menestystekijät

-osaava ja motivoitunut henkilöstö

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Henkilöstön ammattitaito	Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen ajan vaatimusten tasolle Nykyisten vahvuuksien ylläpitäminen Työhyvinvoinnin kehittäminen	käyttöpäällikkö

6 INVESTOINTIOSA

Investointiosassa esitetään määrärahat käyttöomaisuuden hankintaan. Käyttöomaisuus aktivoidaan taseeseen ja poistetaan tuloslaskelman kautta vuosikuluina. Käyttöomaisuuden hallinnassa noudatetaan valtuuston hyväksymää käyttöomaisuusohjetta. Investointiosan määrärahat varataan arvioidun käytön mukaisina.

Käyttöomaisuusinvestoinnit esitetään seuraavassa palvelukeskuksittain ja taseryhmittäin.

6.1 INVESTOINNIT PALVELUKESKUKSITTAIN JA TASERYHMITÄIN

TP 2008 eurosarake ei kaikilla palvelukeskuksilla ole vertailukelpoinen organisaatiomuutoksesta johtuen.

Yhteenveto palvelukeskuksittain

1 000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Strateginen johto	-2 170	-1 059	-1 030	-1 020	-1 030	-1 030	0
Liiketoimintayksikkö Oksa	-94	-9 178	-11 902	-7 546	-17 784	-7 608	-5 665
Sosiaali- ja terveyskeskus	-2 216	-298	-476	-468	-448	-40	-45
Sivistyskeskus	-3 248	-697	-1 920	-877	-1 928	-573	0
Tekninen keskus	-8 213	-4 061	-7 426	-6 386	-6 178	-4 103	-12 046
Investointien hankinnat yhteensä	-15 941	-15 292	-22 754	-16 297	-27 368	-13 354	-17 756
Investointien myynnit	2 744	1 750	1 000	1 500	1 000	1 000	
Investointien rahoitusosuudet	1 258		1 427		4 451		
Netto	-11 938	-13 542	-20 327	-14 797	-21 917	-12 354	-17 756

Tp2008 ja Ta2009 sisältävät erät, jotka löytyvät myös Ta2010 tai taloussuunnitelmavuosilta. Loppusummat Tp2008:n ja Ta2009:n mukaisia.

Yhteenveto taseryhmittäin

1 000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET							
Tietokoneohjelmistot	-62	-95	-358	-350	-365	-15	0
Muut pitkävaikutteiset menot		-43	-83	-83	0	0	0
AINEELLISET HYÖDYKKEET							
Maa- ja vesialueet							
Maa-alueet	-1 102	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	0
Rakennukset							
Rakennukset	-6 124	-8 961	-11 637	-7 391	-17 646	-7 585	-5 665
Kiinteät rakenteet ja laitteet							
Maa- ja vesirakenteet	-7 589	-3 943	-7 263	-6 223	-6 093	-4 013	-11 846
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	0	-8	-208	-208	-8	-8	0
Koneet ja kalusto							
Kuljetusvälineet	-227	-85	0	0	-45	0	-100
Muut koneet ja kalusto	-618	-1 099	-2 125	-1 022	-2 131	-703	-145
Muut aineelliset hyödykkeet							
Arvo- ja taide-esineet	0	-10	-60	0	-60	-10	0
SIJOITUKSET							
Osakkeet ja osuudet							
Muut osakkeet ja osuudet	-218	-49	-20	-20	-20	-20	0
Investointien hankinnat yhteensä	-15 941	-15 292	-22 754	-16 297	-27 368	-13 354	-17 756

6.1.1 STRATEGINEN JOHTO

Strateginen johto

Maa-alueet

MAA-ALUEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Maa-alueiden hankinta	-1 102	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	
Maa-alueiden myynti	295	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	

Arvo- ja taide-esineet

KUNNANHALLITUKSEN TAIDEHANKINNAT, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Taide-esineet		-10	-10		-10	-10	
Yhteensä		-10	-10		-10	-10	

Muut osakkeet ja osuudet

MUUT OSAKKEET JA OSUUDET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Tamseed Ky			-10	-10	-10	-10	
T:reen seudun kasvurahasto TASKU Ky			-10	-10	-10	-10	
Yhteensä		-49	-20	-20	-20	-20	

6.1.2 LIIKETOIMINTAYKSIKKÖ OKSA

Tietokoneohjelmistot

Talous-, toimisto- ja atk-palvelut

TOIMISTOPALVELUJEN ATK- OHJELMISTOT, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Atk-ohjelmistot		-15			-15	-15	
Yhteensä		-15			-15	-15	

Atk- ohjelmistot

Lautakuntien sähköinen kokouskäytäntö ja Tdoc- dokumenttien hallintajärjestelmä

Rakennukset

Tilapalvelut

KUNNANHALLITUKSEN TALONRAKENNUS, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Kirkkoharjun näkötorni					-60		
Kunnanvirasto I ja II		-70	-15		-15		
Valtion virastotalo	-66		-100		-100	-100	-2 000
Lihasulan kylätalo			-10		-10		
Yhteensä	-850	-80	-125		-185	-100	-2 000

Kirkkoharjun näkötorni

Näkötornille johtavan tien ja parkkipaikan kunnostus ja asfaltointi.

Toteutetaan samanaikaisesti Kirkkoharjun koulun piha-alueen korjauksen kanssa.

Kunnanvirasto I ja II

Toimistotilojen äänieristyksen parantamista KVI ja KVII.

Valtion virastotalo

Arkistotilan korjaukset, toimistotilojen äänieristyksen parantamista, 2011.

Rakennuksen peruskorjaus ja mahdollinen laajennus, suunnittelun aloitus 2012. Laajennustarpeen selvitys 2011.

Toteutuksen osarahoitus suunn. kauden ulkopuolella.

Lihasulan kylätalo

Ent. koulurakennuksen liittäminen Pohjois-Kangasalan Vesihuolto-osuuskunnan verkostoon.

ATERIAPALVELUN KEITTIÖHANKKEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Sahalahden päiväkotiki					-80		
Kautialan koulu							
Raikun koulu							
Suoraman koulu					-175		
Vatialan koulu			-145			-145	
Laureeninkallion päiväkotiki					-110		
Huutijärven päiväkotiki						-110	
Uusi päiväkotiki (paikka avoin)							-110
Yhteensä		-215	-145		-365	-255	-110

Sahalahden päiväkodin keittiö

Keittiötilojen peruskorjaus ja muutos jakelukeittiöksi. Toteutus päiväkodin peruskorjauksen yhteydessä.

Kautialan koulun keittiö / kouluverkon selvitystyö kesken

Keittiötilojen peruskorjaus. Toteutus koulun peruskorjauksen yhteydessä.

Raikun koulun keittiö / kouluverkon selvitystyö kesken

Keittiötilojen peruskorjaus. Toteutus koulun peruskorjauksen yhteydessä.

Suoraman koulun keittiö

Keittiötilojen peruskorjaus ja laajennus. Toteutus koulun peruskorjauksen yhteydessä.

Vatialan koulun keittiö

Keittiötilojen peruskorjaus; selvitetään toimintatavan muutos jakelukeittiöksi.

Laureeninkallion päiväkotiki

Jakelukeittiö

Huutijärven uusi päiväkotiki (koulun tontille)

Jakelukeittiö

Uusi päiväkotiki (paikka ja ajoitus avoin)

Jakelukeittiö

Keittiöiden laitehankinnat sisältyvät ruokapalvelun kone- ja kalustosuunnitelmaan.

PALVELUTALOASUMINEN, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Sahalahden palvelutalo (Y)	-3	-700	-150	-150	-1 050		
Kaarinankodit						-100	
Yhteensä	-3	-700	-150	-150	-1 050	-100	

Sahalahden palvelutalo

(Y) Hankkeeseen käytetään yhdistymisavustusta 1 200 000 € ja raha kohdennetaan avopalvelukeskukseen.

Selvitetään hankkeen rahoitusmahdollisuudet ulkopuolisella rahoituksella.

Tutkitaan vaihtoehtoisia sijoitusmahdollisuuksia avopalvelukeskukselle. Asunto-osa toteutetaan myöhemmin.

Kaarinan kodit

Kehitysvammahuollon asumisen laajentaminen, suunnittelumääräraha.

VANHAINKOTIHANKKEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Rekola-koto	-111	-50	-80	-130	-135	-50	-50
Yhteensä	-111	-50	-80	-130	-135	-50	-50

Rekola-koto

Varavoimakoneen hankinta, 2010 / 100 000 €

Asukashuoneiden valaistuksen parantaminen 2010 / 30 000 €

Asukkaiden wc-tilojen parantaminen (1953 ja 1977 rak. osissa). Toteutus vaiheittain 2011 / 50 000 €, 2012 / 50 000 € ja 2013 / 50 000 €

Oleskeluparvekkeiden kunnostus ja aurinkosuoja. Toteutus 2011 / 85 000 €

TERVEYDENHUOLLON YHTEISTOIMINTA-ALUEEN TALONRAKENNUSHANKKEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Kta:n tilat			-67	-41	-26		
Terveyskeskussairaala			-50	-10	-40		
Ensihoidon tilat		-45	-50	-100	-35		
Yhteensä		-135	-167	-151	-101		

Kta:n tilat

Välinehuolto; tilan kunnostus ja kaapistojen uusiminen, 2011 / 10 000 €

Hammashoitotilat, tilan 1 kunnostus, 2011 / 16 000 €

Kirkkoharjun hammashoidon siirto KTA:lle, 2010 / 16 000 €

ATK-konesalin seinän kunnostus, 2010 / 10 000 €

Sähkökeskuksen peruskorjaus, 2010 / 15 000 €

Terveyskeskussairaala

Tk-sairaalan uudet wc-tilat (2wc), 2011 / 40 000 €

Happikeskuksen erillisilmanvaihdon rakentaminen, 2010 / 10 000 €

Ensihoidon tilat

Suunnittelumääräraha 2011 / 35 000 € ja laboratoriotilojen tilajärjestelyt 2010 / 100 000 €

Hankkeen toteutuksen kustannukset ja ajoitus tarkentuvat suunnittelun aikana.

RYHMÄPERHEPÄIVÄKODIT, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Ilolan ryhmäperhepäiväkoti							
Lahdenkulman ryhmäperhepäiväkoti							
Paatialan ryhmäperhepäiväkoti							
Yhteensä							

Ilolan ryhmis

Leikkialueen rakentaminen ja varustaminen Puinoisten puistoon.

Lahdenkulman ryhmis / kouluverkon selvitystyö kesken

Tilojen ilmastoinnin parantaminen. Piha-alueen kunnostus, uudet leikkivälit ja piha-alueen aitaus.

Paatialan ryhmis

Ryhmiksen laajennus tarvittaessa vapautuneisiin nuorisotiloihin.

Leikkialueen rakentaminen ja varustaminen Puinoisten puistoon.

PÄIVÄKOTIRAKENNUS- HANKKEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Tursolan päiväkot	-104	-56	-100			-100	
Harjunsalon päiväkot	-7	-1 900	-400	-400			
Ruutanan päiväkot		-60			-110		
Suoraman päiväkot			-475		-95		
Vatialan päiväkot	-320						
Päiväkot Pellavat			-40			-70	
Sahalahden päiväkot			-50	-50	-760		
Laureeninkallion päiväkot			-50		-1 185	-1 000	
Huutijärven alueen uusi päiväkot					-50	-1 900	
Omenatarhan päiväkot			-100	-100			
Uusi päiväkot							-1 620
Yhteensä	-1 865	-2 246	-1 215	-550	-2 200	-3 070	-1 620

Tursolan päiväkot

Talonmiehen asunnon muutos viriketoiminnan tilaksi. Viriketoiminta vähentää kokopäivähoidon käyttöä.

Harjunsalon päiväkot

Uuden 4-osastoisien päiväkodin toteutuksen loppurahoitus. Hankkeen valmistuminen siirtyi vuoden 2010 puolelle.

Ruutanan päiväkot

1960-luvulla rakennetun osuuden ulkoseinien lämmöneristävyyden parantaminen, julkisivuverhouksen kunnostus ja ikkunoiden uusiminen 2011 / 110 000 €.

Suoraman päiväkot

Nykyisen päiväkodin piha-alueen kunnostus, aidan uusiminen ja parkkialueen asfaltointi 2011.

Vatialan päiväkot

Vatialan nuoriso- ja kirjastotilojen muutos päiväkot- ja esiopetustiloiksi / 3 ryhmää.

Kirjastoverkon selvitystyö kesken; vaikuttaa tämän hankkeen toteutuksen ajoitukseen.

Päiväkot Pellavat

Piha-alueen kunnostus ja leikkivälit uusinta, jäte-, varasto- ja sadekatosten rakentaminen.

Sahalahden päiväkot

Vanhemman osan sisätilojen kunnostusta ja koko rakennuksen LVIS-tekniikan uusiminen.

Piha-alueen kunnostus ja leikkivälit uusiminen.

Laureeninkallion päiväkot

Uusi 6-osastoinen päiväkot. Suunnittelu ja toteutuksen aloitus 2011, valmis 2012.

Laureenin (vuokratilat) ja Viserryskujan päiväkodin tiloista luovutaan.

Huutijärven alueen uusi päiväkot

Uusi 5-osastoinen päiväkot Huutijärven koulun tontille.

Suunnittelu 2011, toteutus samanaikaisesti koulun laajennuksen kanssa.

Herttulan päiväkodin (vuokratilat) ja Myllyn ryhmiksen tiloista luovutaan.

Omenatarhan päiväkot

Meluaidan rakentaminen Kangasalan tien varteen Omenatarhan ja Pikkolan päiväkotien leikki-

alueiden suojaksi (terveystarkastajan vaatimus), toteutus kevytväylän rakentamisen yhteydessä 2010.

Omenatarhan päiväkodin pihaan väliaitausta turvallisuuden vuoksi.

Uusi päiväkot

Uusi 4-osastoinen päiväkot. Uuden yhtenäiskoulun yhteyteen.

PERUSOPETUKSEN TALON- RAKENNUSHANKKEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Lahdenkulman koulu		-150					
Huutijärven koulu						-1 350	
Kautialan koulu							
Kirkkoharjun koulu	-7				-250	-250	
Raikun koulu							
Suoraman koulu	-2	-850	-1 250	-1 250	-2 000	-895	-1 300
Vatialan koulu			-100		-100	-400	
Pikkolan koulu	-6	-100	-4 400	-3 000	-1 400		
Vilpeilän koulu		-100					
Uusi yhtenäiskoulu						-100	
Havisevan koulu					-100		
Yhteensä	-2 479	-4 890	-5 750	-4 250	-3 850	-2 995	-1 300
Pikkolan koulun valtionosuus			1 427		1 427		

Lahdenkulman koulu / kouluverkon selvitystyö kesken

Koulurakennuksen LVIS-tekniikan uusiminen ja rakennusteknistä kunnostusta.

Huutijärven koulu / kouluverkon selvitystyö kesken

Koulun laajennus / 2 perusopetusluokkaa, 1 erityis- ja 1 esiopetuksen luokka oheistiloineen.

Yhteishanke päivähoiton kanssa.

Kouluverkon supistaminen edellyttää 2 perusopetustilan lisäystä laajennushankkeeseen, kust. 300 000 euroa.

Kautialan koulu / kouluverkon selvitystyö kesken

Koulurakennuksen LVIS-tekniikan uusiminen ja rakennusteknistä kunnostusta.

Kirkkoharjun koulu

Koulukeskuksen piha- ja liikennejärjestelyjen parantaminen sekä jäte- ja pyöräkatosten rakentaminen. Toteutus Tarpilan alueen toteutuksen yhteydessä.

Raikun koulu / kouluverkon selvitystyö kesken

Koulurakennuksen LVIS-tekniikan uusiminen ja rakennusteknistä kunnostusta.

Suoraman koulu

Koulurakennuksen laajennus 2 150 000 €, toteutetaan ennen peruskorjausta.

Koulun nykyisen päärakennuksen peruskorjaus 1 995 000 €

Hanke sisältää koulun keittiön peruskorjauksen ja laajennuksen ja nuorisotilat koulutilojen yhteyteen. Näiden tilojen rahoitus esitetty omissa hankeryhmissään. Koko hankekoko-
naisuuden kustannukset ovat 4 500 000 €.

Viipalerakennuksen korvaaminen uusilla koulutiloilla maksaa n. 1,3 milj. € / 2013.

Vatialan koulu

Koulutilojen LVIS-tekniikan uusimista ja rakennusteknistä kunnostusta.

Pikkolan koulu

Käsityön (tekninen ja tekstiili), kuvaamataidon ja erityisop. tilat sekä 6 uutta perusopetustilaa

Pikkolan koulukeskukseen. Hankkeelle on haettu valtionosuutta ja se on läänin rahoitussuunnitelmassa ajoitettu vuodelle 2010. Hankkeen suunnittelu on käynnissä ja toteutus aloitetaan 3/2010.

Vilpeilän koulu / kouluverkon selvitystyö kesken

Koulurakennusten LVIS-tekniikan uusiminen ja rakennusteknistä kunnostusta.

Uusi yhtenäiskoulu

Uusi koulu vuosiluokille 0–9, oppilaita noin 450. Paikka avoin. Suunnittelun aloitus 2012.

Havisevan koulu

Aidan rakentaminen radan varteen lasten turvallisuuden vuoksi ja piha- alueen kunnostusta.

LUKIOHANKKEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Kangasalan lukio	-10	-30	-3 000	-1 500	-7 500		
Yhteensä	-10	-30	-3 000	-1 500	-7 500		
Valtionosuus					3 024		

Kangasalan lukio

Uuden lukiorakennuksen rakentaminen Pikkolan koulukeskukseen.

Suunnittelu aloitettu syksyllä 2009, toteutus 2010 - 2011. Hankkeelle haetaan valtionosuutta.

Selvitetään hankkeen rahoitusmahdollisuudet ulkopuolisella rahoituksella.

KIRJASTOJEN TALONRAKEN- NUSHANKKEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Vatialan kirjasto							
Sahalahden kirjasto							
Pääkirjasto, kirjastoauton talli			-160				
Yhteensä	-37		-160				

Vatialan kirjasto / kirjastoverkon selvitystyö kesken

Uudet kirjastotilat ent. Tehokaasun tontille. Tehokaasurakennuksen kuntoselvitys tehty ja tekninen lautakunta on todennut, että rakennusta ei kannata peruskorjata.

Sahalahden kirjasto / kirjastoverkon selvitystyö kesken

Kirjastotilojen siirto ent. kunnanviraston tiloihin tai nykyisten tilojen peruskorjaus.

Pääkirjasto

Kirjastoauton talli. Etsitään vuokratila.

LIIKUNTATOIMEN TALON- RAKENNUSHANKKEET, 1000€	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Pikkolan urheilutalo					-1 500		
Kyötikkälän kenttä ja huoltorakennus	-10	-10	-10		-10	-10	
Uimarantojen pukukopit		-10	-10		-10	-10	
Vesaniemen huoltorak. ja uimaranta			-15	-15			
Pikkolan kenttien uusi huoltorakennus							
Yhteensä	-10	-90	-35	-15	-1 520	-20	

Pikkolan urheilutalo

Rakennuksen rakennustekninen peruskorjaus ja LVISA-tekniikan ajanmukaistaminen. (määrärahavaraus ei sis. tilamuutoksia).

Kyötikkälän kentän huoltorakennus

Nykyisten huoltorakennusten peruskunnostusta 2010–2011, 10 000 euroa/vuosi.

Uimarantojen puku- ja wc-tilat

Puku- ja wc-tilojen uusintaa vuosittain.

Vesaniemen uimaranta

Kolme pukukoppia ranta-alueelle, 2010.

Uusi liikuntahalli

Liikuntahalli salibandyn ja futsalin harrastamiseen. Hanke toteutetaan yksityisrahoituksella.

Pikkolan kenttien huoltorakennus

Hankkeen laajuus ja ajoitus selvitetään liikuntapaikkojen kehittämissuunnitelmassa.

NUORISOTOIMEN TALONRA- KENNUSHANKKEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Vatialan nuorisotila							
Vahderpää	-53		-10		-80	-10	
Suoraman nuorisotila			-180	-180			
Yhteensä	-268	-30	-190	-180	-80	-10	

Vatialan nuorisotila

Alueen nuorisotilojen tarve selvitetään.

Vahderpää

Lisää pysäköintitilaa alueelle 2012.

Koko rakennuksen ilmastoinnin parantaminen ja sisätilojen pintarakenteiden uusimista 2011.

Suoraman nuorisotila

Toteutetaan Suoraman koulun laajennuksen yhteyteen.

TEKNISTEN PALVELUJEN TALONRAKENNUSHANKKEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Pelastuslaitos / paloasema			-30	-30	-70	-400	
Varikko	-16		-55		-55		
Yhteensä	-65		-85	-30	-125	-400	

Pelastuslaitos / paloasema

Pakokaasun poistojärjestelmän uusiminen ja nosto-ovien turva-automaatiikka, 2010 / 30 000 €.

Autohallin lattian peruskorjaus, 2011 / 20 000 €.

Paloasematilojen LVIS-tekniistä peruskorjausta, suunnittelun aloitus 2011 (50 000€), toteutus 2012.

Varikko

Piha-alueen kunnostus ja päällystäminen.

KIINTEISTÖJEN RAKENNUS- AUTOMATIikka, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Rakennusten LVISA-tekniikan ajamukaistaminen vuosittain		-35	-35	-35	-35	-35	-35
Energiatehok. parant. toimenpiteet, 50 000 € / vuosi		-30	-50	-50	-50	-50	-50
Yhteensä	-18	-65	-85	-85	-85	-85	-85

KIINTEISTÖJEN PERUSKUNNOSTUS, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Erillinen ohjelma; kohdennetaan kosteus- ja sisäilmaongelmien ehkäisyyn ja turval- lisuutta lisääviin toimenpiteisiin päiväkotii- ja koulutiloissa.		-400	-400	-300	-400	-400	-400
Haja-asutusalueella olevien kunnan kiinteistöjen jätevesijärjestelmien uusiminen vuoteen 2014 mennessä, selvitykset 2009, toimenpiteitä 2010–2014.		-30	-50	-50	-50	-100	-100
Yhteensä	-427	-430	-450	-350	-450	-500	-500

Muut kiinteät rakenteet ja laitteet

Talous-, toimisto- ja atk-palvelut

VIRASTOJEN ATK-VERKOT, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Atk-verkot		-8	-8	-8	-8	-8	
Yhteensä		-8	-8	-8	-8	-8	

Atk-verkot

Atk-verkon täydennyskaapelointi ja langattomat WLAN- verkot.

Muut koneet ja kalusto

Ateria- ja siivouspalvelut

ATERIAPALVELUN KONEET JA KALUSTO, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Vatialan koulu			-10				
Suoraman koulu					-30		
Kautialan koulu			-25				
Raikun koulu			-25				
Sariolan alakoulu		-35	-10	-10			
Sahalahden päiväkoti					-20		
Rekolan keittiö		-55	-50	-50			
Huutijärven päiväkoti					-10		
Laureeninkallion päiväkoti					-20		
Uusi päiväkoti (sijainti avoin)					-35		
Pitkäjärven koulu			-50				
Pikkolan koulu			-30	-30			
Terveyskeskus			-20	-20			
Yhteensä	-32	-168	-220	-110	-115		

Päiväkotien ja koulujen keittiölaitteet.

Tilapalvelut

TILAPALVELUN KONEET JA KALUSTO, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Talonmiesten koneet ja kalusto		-16	-22	-22			
Kunnossapidon koneet ja kalusto			-15	-15			
Yhteensä	-33	-16	-37	-37			

6.1.3 SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS

Koti- ja laitoshoitopalvelut

Tietokoneohjelmistot

<i>KOTIHOIDON ATK-OHJELMAT, 1000 €</i>	<i>TP 2008</i>	<i>TA 2009</i>	<i>LTK 2010</i>	<i>TA 2010</i>	<i>TS 2011</i>	<i>TS 2012</i>	<i>Suunn.kauden ulkopuolella</i>
RAI-järjestelmän käyttöönotto (lisenssit)			-8				
Yhteensä			-8				

Muut koneet ja kalusto

<i>VANHAINKODIN KONEET JA KALUSTO, 1000 €</i>	<i>TP 2008</i>	<i>TA 2009</i>	<i>LTK 2010</i>	<i>TA 2010</i>	<i>TS 2011</i>	<i>TS 2012</i>	<i>Suunn.kauden ulkopuolella</i>
Rekola-koto		-38	-38	-38	-38	-40	-45
Yhteensä	-24	-38	-38	-38	-38	-40	-45

Rekola-koto

Sänkyjen ja muiden kalusteiden uusiminen ja nostolaitteiden sekä muiden apuvälineiden hankkiminen.

Terveyspalvelut

Tietokoneohjelmistot

<i>TERVEYSPALVELUIDEN ATK- OHJELMISTOT, 1000 €</i>	<i>TP 2008</i>	<i>TA 2009</i>	<i>LTK 2010</i>	<i>TA 2010</i>	<i>TS 2011</i>	<i>TS 2012</i>	<i>Suunn.kauden ulkopuolella</i>
Potilastietojärjestelmän hankinta			-350	-350	-350		
Yhteensä			-350	-350	-350		

Muut koneet ja kalusto

<i>HAMMASHUOLLON KONEET JA KALUSTO, 1000 €</i>	<i>TP 2008</i>	<i>TA 2009</i>	<i>LTK 2010</i>	<i>TA 2010</i>	<i>TS 2011</i>	<i>TS 2012</i>	<i>Suunn.kauden ulkopuolella</i>
Hammashoitokoneyksikköjen uusiminen 3kpl (2 KTA, Luopioinen TA)			-80	-80	-60		
Yhteensä		-60	-80	-80	-60		

6.1.4 SIVISTYSKESKUS

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

<i>KIRJASTOJEN ATK-LAITTEET, 1000 €</i>	<i>TP 2008</i>	<i>TA 2009</i>	<i>LTK 2010</i>	<i>TA 2010</i>	<i>TS 2011</i>	<i>TS 2012</i>	<i>Suunn.kauden ulkopuolella</i>
Pääkirjasto			-200	-200			
Yhteensä			-200	-200			

Muut koneet ja kalusto

Varhaiskasvatus

<i>PÄIVÄKOTIEN KONEET JA KALUSTO, 1000 €</i>	<i>TP 2008</i>	<i>TA 2009</i>	<i>LTK 2010</i>	<i>TA 2010</i>	<i>TS 2011</i>	<i>TS 2012</i>	<i>Suunn.kauden ulkopuolella</i>
Tursolan päiväkoti		-16	-20	-20			
Suoraman päiväkoti			-120		-140		
Harjunsalon päiväkoti		-156	-156	-156			
Laureeninkallion päiväkoti					-175		
Päiväkoti Pellavat		-8	-8	-8	-8		
Uusi päiväkoti					-75	-120	
Huutijärven alueen uusi päiväkoti						-150	
Sahalahden päiväkoti					-50		
Yhteensä	-146	-234	-304	-184	-448	-270	

Kasvatus ja opetus

<i>PERUSOPETUKSEN KONEET JA KALUSTO, 1000 €</i>	<i>TP 2008</i>	<i>TA 2009</i>	<i>LTK 2010</i>	<i>TA 2010</i>	<i>TS 2011</i>	<i>TS 2012</i>	<i>Suunn.kauden ulkopuolella</i>
Esi- ja perusopetuksen jakamaton		-15	-8	-8			
Havisevan koulu		-8			-17		
Huutijärven koulu			-34	-34			
Kirkkoharjun koulu		-8			-21		
Liuksialan koulu			-21	-21			
Ruutanan koulu		-8	-13	-13			
Suoraman koulu			-201		-231	-201	
Vatialan koulu						-13	
Sariolan alakoulu		-142				-8	
Pikkolan koulu		-8	-472		-498	-68	
Pitkäjärven koulu		-8			-63		
Sariolan yläkoulu		-25				-13	
Yhteensä	-187	-443	-749	-76	-830	-303	

<i>LUKION KONEET JA KALUSTO, 1000 €</i>	<i>TP 2008</i>	<i>TA 2009</i>	<i>LTK 2010</i>	<i>TA 2010</i>	<i>TS 2011</i>	<i>TS 2012</i>	<i>Suunn.kauden ulkopuolella</i>
Kangasalan lukio			-17	-17	-600		
Yhteensä	-29		-17	-17	-600		

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

KIRJASTOJEN KONEET JA KALUSTO, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Pääkirjasto			-600	-400			
Yhteensä	-32		-600	-400			

Pääkirjasto

Pääkirjaston laajennuksen ja saneerauksen kalusteet, koneet ja laitteet.

Arvo- ja taide-esineet

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

KIRJASTOJEN TAIDEHANKINNAT, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Taide-esineet			-50		-50		
Yhteensä			-50		-50		

6.1.5 TEKNINEN KESKUS

Muut pitkävaikutteiset menot

Paikkatieto- ja mittaus

YMPÄRISTÖPALVELUJEN KARTOITUKSET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Matkajärven alue (noin 100 ha)		-10	-10	-10			
Nauhataajaman täydennyskartoitus			-60	-60			
TAATA-hanke, Vaihe II		-6	-6	-6			
Seutukunnan korkeusjärjestelmä		-7	-7	-7			
Yhteensä	-52	-43	-83	-83			

Matkajärven alue

Kaavan pohjakartan laatiminen, kartoituksen siirtäminen vuodelta 2009 vuodelle 2010.

Nauhataajaman täydennyskartoitus

Kaavan pohjakartan täydentäminen sekä ortokuvaus ja maastomallit alkavaa kaavoitusta varten.

TAATA-hanke, Vaihe II

Tampereen seudun GeoTieto- järjestelmän laajennus ja kehittäminen, taajamageologiset kallioperätutkimukset, taajamageologiset maaperätutkimukset ja taajamakartoitusta tukevat geofysikaaliset tutkimukset, hankkeen siirtäminen vuodelta 2009 vuodelle 2010.

Seutukunnan korkeusjärjestelmä

Tampereen seutukunnan korkeusjärjestelmän muuntaminen N2000- korkeusjärjestelmään.

Maa- ja vesirakenteet

Yhdyskuntatekniikka

YHDYSKUNTEKNIIKAN MAA- JA VESIRAKENTAMINEN, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Pintavesihaittojen poistaminen	-61	-50	-60	-60	-60	-60	-120
Papinoja					-20		
Suoramajärvi		-10	-10	-10	-10		
Yhteensä	-61	-60	-70	-70	-90	-60	-120
Tulot	31						

Pintavesihaittojen poistaminen

Asuin- ja teollisuusalueiden sade- ja sulamisvesien poisjohtaminen (60 000 €).

Hulevesisuunnitelmien laatiminen vanhoille alueille, kuten Vatiala, Ruutana ja Ilkko (10 000 €/ vuosi).

Papinoja

Ojan kunnostus ojitustoimituksen jälkeen.

Suoramajärvi

Hulevesien hidastaminen ja selkeyttäminen.

KOKOOJA-, LIIKE- JA TEOLLISUUSKADUT, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Keskusta		-75	-415		-75		
Katujen peruskorjaus		-200	-300	-300	-300	-300	-600
Liikenneturvallisuuden parantaminen	-73	-50	-90	-90	-30	-30	-60
Bussipysäkit ja -katokset	-3	-2	-2	-2	-2	-2	-4
Aakkulantie							-285
Ilkontie					-500		
Lentolan teollisuusalue			-30		-30		
Vatialantie - radan alikulku				-50			-550
Asema-Ruutana			-200	-200			-4 000
Kallion yritysalue	-3 156	-450	-300	-300			
Mäkirinteentien siirto					-100	-1 000	
Tampereentien kiertoliittymä				-340			
Yhteensä	-4 343	-777	-1 337	-1 282	-1 037	-1 332	-5 499
Tulot		350		250			

Keskusta

Uimahallin kevyen liikenteen järjestelyt (75 000 €) v. 2011.

Katujen peruskorjaus

Kokoojakatujen rakenteen ja päällysteen uusimistyöt syksyllä 2006 valmistuneen saneerausohjelman mukaisesti.

Liikenneturvallisuuden parantaminen

Liikenneturvallisuutta parantavia töitä mm. liikenteen jakajia ja liikennemerkkien uusimisia (30 000 €).

Suojatie Vatialantielle Vatialan koulun kohdalle (50 000 €) ja Suoramantien liikenteen rauhoittamistoimenpiteitä (10 000 €) v. 2010.

Bussipysäkit ja katokset

Linja-autopysäkkien sadekatoksien hankinta ja uusiminen.

Aakkulantie

Kadun peruskorjaus sekä kevyen liikenteen väylän rakentaminen välillä Mallitie - Nikkilän koivukuja.

Ilkontie

Ilkontien peruskorjaus.

Lentolan teollisuusalue

Valaistuksen rakentaminen Lentolan teollisuusalueelle.

Vatialantie - radan alikulku

Puuttuvan katuyhteyden rakentaminen ja liikuntareitin siirto.

VAL 9.11.2009: *Vatialantie - radan alikulku suunnittelumääräraha 50 000 euroa vuodelle 2010.*

Asema-Ruutana

Asema-Ruutana katuyhteyden rakentaminen. Rakennussuunnitelman laatiminen v. 2010, rakentaminen vuosina 2011-2012.

VAL 9.11.2009: *Määrärahojen siirto vuosilta 2011 ja 2012, yhteensä 4 milj. euroa, suunnitelmakauden ulkopuolelle.*

Kallion yritysalue

Teollisuusalueen katujen rakentaminen.

Mäkirinteentien siirto

Kadun siirto kauppakeskuksen länsipuolelle.

Tampereentien kiertoliittymä

Kiertoliittymän rakentaminen Tampereentien ja Finentien risteykseen (340 000 €) v. 2010.

ASUNTOKADUT, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Pitkäjärvi	-163					-40	-290
Huutijärvi	-86						-220
Liuttu			-320	-10	-310		
Ruutanan srk			-550	-550	-450		
Nattari/Junatie	-249		-60	-60			
Latoniitty			-55	-55			
Tursola/Vaarinmaa		-600	-100	-100			
Tursola/Noormarkku			-450	-450			
Halimajärvi		-60	-200		-200		
Katujen perusparannus	-530	-420	-600	-600	-600	-600	-1 200
Katuverkoston täydentäminen	-7	-34	-34	-34	-34	-34	-68
Katuvalaistuksen peruskorjaus	-62	-50	-100	-100	-50	-50	-100
Huhmari							-110
Hakapelto		-130	-15	-15			
Tähtitien alue						-160	
Vääränkallionkuja, Vadelmakuja		-135	-100	-100			
Kortekumpu					-70	-1 000	-700
Lamminrahka							-200
Tarpila			-120	-30	-100		
Sälssinkuja			-30	-30			
Yhteensä	-1 201	-1 609	-2 734	-2 134	-1 814	-1 884	-2 888
Tulot	119	400		250			

Huutijärvi

Haakentien loppuosan, Kustaa Holmintien, Ristimäentien sekä yhteys Myllytielle rakentaminen.

Liuttu

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen Varikontien länsipäähän ja samalla osuudella Varikontien peruskorjaus (260 000 €).

Pitkäjärvenraitin puuttuvien osien rakentaminen välille Poutvaarantie-Sillansalmentie (50 000 €).

Liutuntien kääntöpaikan päällystäminen (8 000 €) v. 2010.

Nattari / Junatie

Päällystys- ja viimeistelyt.

Latoniitty

Asemakaava-alueen viimeistely ja päällystystyöt.

Tursola/Vaarinmaa

Asemakaava-alueen viimeistely ja päällystystyöt.

Halimajärvi

Massanvaihtotyöt vanhan sahan alueella laaditun kunnostussuunnitelman mukaisesti (120 000 €).

Sahurinpolun rakentaminen (80 000 €).

Katujen perusparannus

Katujen rakenteen ja päällysteen uusimistyöt syksyllä 2006 valmistuneen saneerausohjelman mukaisesti sekä vanhojen SOP- ja sorakatuja päällystystä.

Katuverkoston täydentäminen

Talousarvion hyväksymisen jälkeen esiintulleet kiireelliset pienkohteet.

Katuvalaistuksen peruskorjaukset

Vanhojen katuvalaistusten korjaukset ja linjatäydennykset (50 000 €).

Katuvalaistuksen ohjausautomaatiikan hankinta (30 000 €) ja katuvalokaapelitiedot sähköiseen muotoon (20 000 €) v. 2010.

Huhmari

Rantatien jatkoon rakentaminen.

Hakapelto

Hulevesijärjestelyjä ja viimeistelyitä.

Tähtitien alue

Asemakaava-alueen katujen rakentaminen.

Vääränkallionkuja, Vadelmakuja

Asemakaava-alueen katujen rakentaminen.

Pitkäjärvi, Ruutanan srk, Tursola/Noormarkku, Kortekumpu, Lamminrahka, Tarpila, Sälssinkuja

Kaavoitettavien alueiden katujen rakentaminen.

KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLÄT, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Lentolan teollisuusalue			-125		-125		
Kyötikkäläntie							-100
Jussilantie	-2						-150
Vatialan vanhan radan pohja			-15	-15			
Helmikkala-Kontula (Y)	-4		-100	-100	-420		
Lahdenkulma (Y)	-2					-110	
Valaistuksen täydentäminen (Y)					-30		
Sahalahti-Kangasala kev. liik. väylä	-239				-1 000		
Koulumatkojen kevyen liik. väylät	-1 238	-570	-2 270	-2 150	-870		-2 100
Aisakellontie							-100
Vatialantie			-55	-55			-75
Karjapolku							-60
Yhteensä	-1 487	-1 170	-2 565	-2 320	-2 445	-110	-2 585

Lentolan teollisuusalue

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen valaistuksineen Mäkrinteentielle välille Vällintie – Lentolantie.

Kyötikkäläntie

Kevyen liikenteen väylän päällystäminen.

Jussilantie

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen Pysäkkitielle saakka.

Vatialan vanhan radan pohja

Valaistuksen rakentaminen.

Helmikkala-Kontula, Lahdenkulma, valaistuksen täydentäminen

Sahalahden kevyen liikenteen väylien rakentamisessa on yhdistymisavustusta yhteensä 400 000 €

Valaistuksen täydentäminen -rahoitus käytetään Helmikkala-Kontula väylän rakentamiseen.

Sahalahti-Kangasala kevyen liikenteen väylä

Välin Pelisalmi - Kisarannantie rakentaminen. Väylä toteutetaan kivituhkapintaisena.

Koulumatkojen kevyen liikenteen väylät

Vuonna 2010 väylän suunnittelu ja rakentaminen Kangasalantielle välille Akanakuja - Huilutie (200 000 €) (340 m).

Väylän rakentamisen yhteydessä tilapalvelu tekee meluaidan päiväkodin kohdalle.

Vuonna 2011 Vatialantien väylän suunnittelu ja rakentaminen (920 000 €) (2 km).

VAL 9.11.2009: Vatialantien kevytväylän suunnittelumääräraha 50 000 euroa vuodelle 2010.

Vuonna 2012 väylän rakentaminen Saarenmaantielle 5 km matkalle (1,9 milj. €).

VAL 9.11.2009: Saarenmaantien kevyen liikenteen väylän toteutus ja rahoitus 1,9 milj. euroa vuodelle 2010.

Vuonna 2013 Kuohunharjuntien väylän suunnittelu ja rakentaminen (290 000 €) (520 m).

Vuonna 2014 Korvenperäntien väylän suunnittelu ja rakentaminen (810 000 €) (2,2 km).

Vuonna 2015 Siitamantien väylän suunnittelu ja rakentaminen (1 milj. €) (3,3 km).

Kevyen liikenteen väyläinvestoinnit vähentävät koulumatkakuljetuskustannuksia.

Aisakellontie

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen Liuskekujan ja Ohjaskujan välille (50 000 €) sekä samassa yhteydessä peruskorjataan katua 180 m ja parannetaan hulevesijärjestelmää (50 000 €).

Vatialantie

Kevyen liikenteen väylän siirto kaavan mukaiselle paikalle välillä Keijukorenontie - Sudenkorenontie (55 000 €) v. 2010.

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen välille Vatialan koulu - Hepokatintie (75 000 €) v. 2013.

Karjapolku

Kaavan mukainen kevyen liikenteen yhteys välillä Kompankaari - Nikkilän koivukuja.

LIIKUNTAPAIKAT JA MUUT ULKOILUALUEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Pikkolan liikuntapuisto			-30	-30	-300		
Kenttien sähkölaitteet	-9	-10	-10	-10	-10	-10	-20
Kenttien perusparantaminen	-52	-60	-70	-70	-60	-60	-120
Uima- ja venerannat	-16	-20	-20	-20	-20	-20	-40
Suunnistus- ja ulkoilukartat	-4	-7	-7	-7	-7	-7	-14
Matonpesupaik. perusparant.	-20	-20	-10	-10	-20	-10	-40
Vesaniemi			-50			-250	-150
Liikuntareitit	-21	-10	-20	-20	-20	-20	-40
Asema - Leinola kuntorata			-90			-90	
Valaistuksen täydent. Kirkkoharjussa						-50	
Kyötikkälän ylikulkusilta		-30			-30		
Ulkoliikuntapaikkojen yleissuunnitelma			-30	-30			
Kyötikkälän kenttä					-50		
Asema-Ruutana-Suinula liikuntareitti							-20
Yhteensä	-226	-157	-337	-197	-517	-517	-444

Pikkolan liikuntapuisto

Tekonurmikentän rakennussuunnitelman laatiminen vuonna 2010 ja kentän rakentaminen vuonna 2011.

Rakennussuunnitelmaa ja kustannusarviota tarvitaan rahoituksen hakemisessa UEFA HatTrick avustushjelmasta keväällä 2010.

Kenttien sähkölaitteet

Kenttien sähkölaitteiden kunnostusta ja täydennystä.

Kenttien perusparantaminen

Määrärahan (30 000 €) käyttö kohdennetaan ulkoalueiden vuosittaisessa työohjelmassa.

Sariolan koulun kentän suoja-aita (10 000 €) v. 2010. Kaukaloiden uusiminen (30 000 €/vuosi), Suorama v. 2010.

Uima- ja venerannat

Rantojen kunnostustöitä.

Matonpesupaikkojen perusparantaminen

Pesupaikkojen kunnostustyöt.

Vesaniemi

P-alueen laajentaminen (50 000 €), venelaiturien ja -paikkojen kunnostus (200 000 €) v. 2012 ja puistoalueen parantaminen v. 2013 (150 000 €).

Liikuntareitit

Liikuntareittien ja retkeilypolkujen kunnostus ja uusiminen.

Asema-Leinola kuntorata

Yhteyden rakentaminen Kangasalan ja Tampereen liikuntareitin välille. Ei sisällä valaistuksen rakentamista.

Valaistuksen täydentäminen Kirkkoharjussa

Valaistuksen täydentäminen Asemantieltä Kirkkoharjun metsäpoluille.

Kyötikkälän ylikulkusilta

Sillan kunnostustyöt.

Ulkoliikuntapaikkojen yleissuunnitelma

Ulkoliikuntapaikkojen kehittämissuunnitelma painottuen Kyötikkälän ja Pikkolan alueille.

Yleissuunnitelmassa tutkitaan myös ulkoliikuntapaikkojen toimintojen uudelleen sijoittaminen, investointitarve ja kunnossapidon taso.

Kyötikkälän kenttä

Kentän P-alueen laajennus (kivituohkapintaisena). P-alueen laajennuksen sijainti selvitetään ulkoliikuntapaikkojen yleissuunnitelmassa.

Asema-Ruutana-Suinula liikuntareitti

Reitin paikkaselvitys ja yleissuunnitelma.

PUISTOT JA MUUT YLEISET ALUEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Pitkäjärvi							-60
Finnentien ympäristö	-8	-30			-50		
Latoniitty			-25	-25			
Tursola/Vaarinmaa			-60	-60			
Liikennealueet	-20	-20	-10	-10	-10	-10	-40
Vanhat alueet	-31	-25	-30	-30	-30	-30	-70
Leikkikentät	-36	-55	-50	-50	-50	-50	-100
Näköalmaisemien avaus	-62	-20	-20	-20	-20	-20	-40
Huutijärvi/Venttiväylä	-4				-30		
Asema			-25	-25			
Yhteensä	-187	-170	-220	-220	-190	-110	-310

Pitkäjärvi, Finnentien ympäristö, Latoniitty, Tursola ja Huutijärvi

Asemakaava-alueiden puistojen rakentaminen.

Liikennealueet

Vihertöitä liikennealueilla.

Vanhat alueet

Vihertöitä vanhoilla kaava-alueilla.

Leikkikenttien perusparannus

Rakennettujen leikkikenttien peruskorjaustyöt, kalusteiden uusiminen.

V. 2010 peruskorjataan Laureeninkallion ja Puutteenmäen leikkikentät.

Näköalmaisemien avaaminen

Järvi- ja harjumaisemien esiintuonti sekä Kangasalan keskustan ja siihen liittyvien sisääntuloteiden avaaminen.

Asema

Leikkikentän siirto Pohjolantieltä monitoimitalolle.

Kuljetusvälineet

Yhdyskuntatekniikka

ULKOALUEIDEN KULJETUSVÄLINEET, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Ulkoalueiden autot	-32	-35			-45		-100
Yhteensä	-32	-35			-45		-100

Muut koneet ja kalusto

Yhdyskuntatekniikka

PUISTOJEN KONEET JA KALUSTO, 1000 €	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Ulkoalueiden koneet ja kalusto	-49	-40	-80	-80	-40	-90	-100
Yhteensä	-49	-40	-80	-80	-40	-90	-100

TALONRAKENNUSHANKKEIDEN SITOVUUS

Talonrakennushankkeiden määrärahat sitovat eri toimielimiä seuraavasti:

Määrärahan muutostarpeen prosessin käyttäjälautakuntien hankkeiden **sisällä** päättää kunnanhallituksen liiketoiminta- jaosto prosessin käyttäjälautakuntaa kuultuaan (esim. koulu A, koulu B).

Prosessin käyttäjälautakuntien **välillä** esiintyvän resurssien muutostarpeen ratkaisee kunnanhallitus (esim. koulu A, päivähoitoyksikkö B).

Talonrakennushankkeiden loppusumman ylittävät muutostarpeet ratkaisee valtuusto, mikäli ylityksestä aiheutuu hankeryhmän loppusumman ylitys. Määrärahan muutosesitykset tulee valmistella käsiteltäviksi välittömästi, kun on arvioitavissa kustannusten kohoaminen yli varatun määrärahan.

YHDYSKUNTATEKNISTEN HANKKEIDEN SITOVUUS

Teknistä lautakuntaa sitoo yhdyskuntatekniikan hankeryhmien (maa- ja vesirakentaminen, liikenneväylät, liikuntapaikat ja muut ulkoilualueet, puistot ja muut yleiset alueet) yhteenlaskettu loppusumma.

Hankeryhmien ja yksittäisten kohteiden summat ovat ohjeellisia. Tekninen lautakunta voi siirtää määrärahoja kohteelta toiselle.

Kohteet ovat siten sitovia, että yhdyskuntatekniikan yhteissummalla voidaan rahoittaa vain talousarviovuodelle hyväksytyjä kohteita. Uusien hankkeiden rahoittamisesta tulee valmistella määrärahaesitys valtuustolle.

7 AVUSTUKSET JA JÄSENMAKSUT

Avustukset 2010

STRATEGINEN JOHTO

<i>Avustuksen kohde euroa</i>	<i>Ta 2009</i>	<i>Hakemus 2010</i>	<i>Lautakunta 2010</i>	<i>Ta 2010</i>
<i>STRATEGINEN JOHTO / KH</i>				
Kangasalan Seudun 4H- yhdistys ry	26 800	26 800		26 800
Pirkanmaan Käsi- ja taideteollisuus ry Kangasalan käsityökeskuksen neuvojan palkkaukseen	6 800	7 500		6 800
Kangasalan Karjalaiset ry Toiminta-avustus	5 000 Kh 15.12.2008 § 507	5 000		4 000
<i>KUNTASUUNNITTELU</i>				
Kylätoiminta	2 260	2 260		2 000
<i>ELINKEINOTOIMI</i>				
Kangasalan Matkailurengas ry Avustus matkailurenkaan toimintaan	25 362			20 000
Kiinteistö Oy Tieliikennemuseo Val 13.3.2004 § 20, kunnan osuus investointikustannuksiin vuosina 2001- 2015, 33 638 €/vuosi	33 638			33 640
Val 11.10.2004 § 104, kunnan avustus tukikohtarakennusten ja -kiinteistön ylläpitokustannuksiin	12 000			12 000
Mobilia III -hankkeen toteuttamiseksi rahoituskuluavustus laina-ajalle 2009-2023, n. 18 000 €/vuosi	18 000			18 000
Suomen Hopealinja ry	1 000			1 000

HYVINVOINTIPALVELUT

Sosiaali- ja terveyskeskus

<i>KOTI- JA LAITOSHOITOPALVELUT</i>				
Sotainvalidien Veljesliiton Kangasalan osasto ry	9 500	14 300	7 000	9 500

<i>Avustuksen kohde euroa</i>	<i>Ta 2009</i>	<i>Hakemus 2010</i>	<i>Lautakunta 2010</i>	<i>Ta 2010</i>
Kangasalan Sotaveteraanit ry / Rintamaveteraanien Kangasalan osasto ry / Sahalahden sotaveteraanit ry	2 500	2 500	2 000	2 500
Pirkanmaan vammaistyö r.y.		500		
<i>TERVEYSPALVELUT</i>				
Terveyskeskus myöntää yksilöllisenä veteraanikuntoutuksena Sotaveteraaneille ja Rintamaveteraaneille	19 700	19 700	19 700	19 700
<i>SOSIAALITYÖN PALVELUT</i>				
Mannerheimin lastensuojeluliitto Hämeen piiri, lastenhoitopalvelut	9 000	9 000	9 000	9 000
Mannerheimin lastensuojeluliitto, Lasten ja nuorten puhelin ja netti		2 500		
Kangasalan A-kilta ry	4 210	4 210	4 210	4 210

SIVISTYSKESKUS

<i>KIRJASTO JA KULTTUURI</i>				
Erittelemättömät toiminta- avustukset ja päivärahat	20 000	20 000	20 000	20 000
Salonkimusiikkijuhlat	3 000	11 590		
<i>VAPAA-AIKA</i>				
Liikuntaharrastus	94 000	95 000	80 000	80 000
Nuorisotyö	22 100	22 600	17 600	17 600

TEKNINEN KESKUS**Tekninen lautakunta****Tiejaosto**

<i>Yksityisteiden kunnossapito- ja peruskorjauksetavustukset</i>	170 000		80 000	80 000

Yhteensä	685 070*	243 460	239 510	366 750
-----------------	-----------------	----------------	----------------	----------------

*Loppusumma Ta 2009 sarakkeessa on Ta2009:n mukainen.

Kiinteistön nimi	m2	2010 Lämpö €v	2010 Sähkö €v	2010 Vesi- jätev. €v	2010 Huolto (jäte-auraus) €v	2010 Kunnossa- pito €v	2010 Hoitovastike yhteensä €v	2010 Pääomavastike (poisto+korko) €v	2010 Kaikki Yhteensä €v
Kuohenmaan koulu	269	2 680	1 410	53	82	1 775	6 000	13 413	19 413
Lihasulan koulu	253	0	2 390	163	0	1 670	4 223	1 253	5 476
Saarikylien koulu	240	0	0	0	0	1 584	1 584	0	1 584
Majalahden koulu	230	0	2 102	164	448	1 518	4 232	2 520	6 752
Raikun kylätalo	127	0	2 194	440	0	838	3 473	0	3 473
Iharin myllytorppa	82	0	2 305	0	0	541	2 847	885	3 732
Yhteensä	1 201	2 680	10 402	820	529	7 927	22 358	18 071	40 429

Jäsenmaksut 2010**STRATEGINEN JOHTO**

Yhteisö	Jäsenmaksuperuste	Jäsenmaksu
Suomen Kuntaliitto		84 700
Kangasalan seudun palvelutaloyhdistys ry	84 euroa / jäsenkunta	84
Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry	100 euroa / 1000 asukasta	2 823
Pelastakaa Lapset ry	3,4 euroa / 1000 asukasta	96
Kangasalan Pohjola-Norden ry	3 senttiä / asukas	847
Pirkanmaan virkistysalueyhdistys ry	9 senttiä / asukas	2 540
Räpinologit ry	3 senttiä / asukas	847
Suomalaisen Työn Liitto	68 euroa / jäsenkunta	68
Suomen Hopealinja ry	50 euroa / jäsenkunta	50
Suomen Punainen Risti, Hämeen piiri	Vapaaeht.kuntajäsenyysmaksu 5 senttiä / asukas	1 411
Suomi-Venäjä seura ry, Kangasalan osasto	3 senttiä / asukas	847
Suomi-Saksa yhdistys ry	3 senttiä / asukas	847
Tampereen Kesäyliopistoyhdistys ry	0,25 euroa / asukas	7 057
Tampereen Seudun Uusyrityskeskus		1 957
Hämeen Heimoliitto		35

VESILAITOS

Vesi- ja viemärlaitosyhdistys ry	v. 2008 laskutettu vesimäärä	5 112
----------------------------------	------------------------------	-------

Yhteensä		109 321
-----------------	--	----------------

Asukasluku 1.1.2009 28 227, arvio TA 2010 28 700

Verovuosi 2008, verotettava tulo 435,5 milj. euroa.

HENKILÖSTÖMUUTOKSET 2010 – 2012

UUDET VAKANSSIT VUODELLE 2010

Palvelukeskus/Palvelualue Työsuhde/virka	Määrä	TA 2010 Sis. 3,0 %:n korotuksen ja sivukulut eli tod. kustannus	Käyttöönotto
OKSA –LIIKETOIMINTAYKSIKKÖ			
talous-, toimisto- ja atk-palvelut sekä joukkoliikenne			
<i>Ateriapalvelut/ Harjunsalon päiväkodin laajennus</i> Suurtaloukokki	1	24 026 €	1.1.2010
<i>Siivouspalvelut/ Harjunsalon päiväkodin laajennus</i> Laitoshuoltaja	2	48 270 €	1.1.2010
<i>Talouspalvelut/palkat</i> Projektipäällikkö, 1 v. määräaikainen	1	56 590 €	1.1.2010
<i>Tilapalvelut/ Kiinteistön hoito</i> Kiinteistönhoitaja/talonmies	1	29 000 €	1.1.2010
SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS			
Koti- ja laitoshoitopalvelut			
<i>Kehitysvammaisten päivätoiminta / SiniWilla Kangasala</i> Ohjaaja	1	31 200 €	1.2.2010
<i>Kehitysvammaisten asumispalvelut / Hannuntytär Kangasala</i> Hoitaja	1	31 200 €	1.1.2010
Terveyspalvelut			
<i>Ensihoito</i> Sairaanhoitaja	1	36 000 €	1.1.2010
<i>TK-sairaala</i> Osastonlääkäri	1	100 000 €	1.2.2010
Perushoitaja	1	30 000 €	1.1.2010
<i>Terveyspalvelut / Avosairaanhoito</i> Jalkojenhoitaja	1	38 000 €	1.1.2010
<i>Terveyspalvelut / Avosairaanhoito, Pälkäne</i> Sairaanhoitaja (muutos terveyskeskusavustajasta)	1	2 500 €	1.1.2010

Psykososiaaliset palvelut*Mielenterveys- ja päihdepalvelut / Perheneuvola, Kangasala*

Nuorisopsykiatrian erikoislääkäri	1	74 700 €	1.1.2010
-----------------------------------	---	----------	----------

Ympäristöterveydenhuolto*Ympäristöterveyden huolto / yleinen terveysturvonta*

Terveysturvonnin johtaja	0,3	22 000 €	1.1.2010
--------------------------	-----	----------	----------

Sosiaalityön palvelut

Perhetyöntekijä	2	60 000 €	1.1.2010
-----------------	---	----------	----------

SIVISTYSKESKUS**Varhaiskasvatus***Omat päiväkodit/Harjunsalon päiväkodin laajennus*

Päiväkodinopettaja	3	88 950 €	1.3.2010
Päivähoitaja	2	46 670 €	1.3.2010
Päivähoitaja	4	93 340 €	1.8.2010

Kasvatus ja opetus*Suoraman koulu*

Erityisopettaja	1	20 800 €	1.8.2010
-----------------	---	----------	----------

Esi- ja perusopetuksen jakamaton/erityisopetus

Koulunkäyntiavustaja, työsuhteen vakinaistaminen, kus- tannusvaikutus	3	16 640 € (á 5 550 €)	1.1.2010
---	---	-------------------------	----------

SUUNNITELMAVUOSIEN HENKILÖSTÖMUUTOKSET

Palvelukeskus/Palvelualue Työsuhde/virka	Määrä	Käyttöönotto
---	-------	--------------

SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS**Koti- ja laitoshoitopalvelut**

<i>Rekola-koto</i> Hoitaja	1	1.1.2011
-------------------------------	---	----------

Sosiaalityön palvelut

<i>Perhetyö</i> Perhetyöntekijä	1	1.1.2011
------------------------------------	---	----------

<i>Aikuissosiaalityö ja lapsiperheiden sosiaalityö</i> Johtava sosiaalityöntekijä	1	1.1.2012
--	---	----------

<i>Työllisyyspalvelut</i> Työpajaohjaaja	1	1.1.2011
---	---	----------

Työterveyshuolto

<i>Työterveyspalvelut</i> Terveyskeskuslääkäri	1	1.1.2011
<i>Työterveyspsykologi</i>	0,5	1.1.2011

SIVISTYSKESKUS**Varhaiskasvatus**

<i>Omat päiväkodit/Tursolan avoin varhaiskasvatusyksikkö</i> Päiväkodin opettaja	1	1.8.2011
Ryhmäavustaja	1	1.8.2011

<i>Omat päiväkodit/Suoraman esiopetusosasto</i> Päiväkodin opettaja	2	1.8.2011
Päivähoitaja	1	1.8.2011

<i>Omat päiväkodit/Vakinainen sijaishenkilöstö</i> Päivähoitaja	1	1.8.2011
--	---	----------

<i>Omat päiväkodit/Laureenin päiväkotii, 5 osastoa</i> Päiväkodin opettaja	4	1.7.2011
Päivähoitaja	2	1.7.2011

<i>Omat päiväkodit/Huutijärven päiväkotii, 5 osastoa</i> Päiväkodin johtaja	1	1.5.2012
Päiväkodin opettaja	4	1.7.2012
Päivähoitaja	2	1.7.2012

9 PÄÄTÖSEHDOTUKSET

- 1) Kunnan palvelukeskusten tulee valmistella toimielinten käsiteltäväksi käyttösuunnitelmat, joissa toiminta sopeutetaan talousarviossa myönnettyihin määrärahoihin.

Palvelukeskusten tulee omia toimintojaan rationalisoidessaan huomioida se, että tehtävät ratkaisut eivät ole ristiriidassa kunnan kokonaistaloudellisten etujen kanssa.
- 2) Kunnan tuloveroprosentiksi on vahvistettu 20,00. Kunnallisveron tuotoksi on arvioitu 88,8 milj. euroa.
- 3) Kiinteistövero määrätään perittäväksi vuonna 2010 seuraavasti:

yleinen	0,90 %
vakituiset asuinrakennukset	0,43 %
muut asuinrakennukset	1,03 %
rakentamaton rakennuspaikka	1,50 %

Kiinteistöveron tuotoksi on arvioitu 5,1 milj. euroa.
- 4) Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi konsernitarkastelun ja esittää valtuuston hyväksyttäväksi vuodelle 2010 esitetyt toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet konserniyhtiöille
- 5) Kangasalan kunta ottaa pankki-, vakuutus- tai muilta rahalaitoksilta lainaa 20,5 milj. euroa niiden yleisesti hyväksymillä velkakirjaehdoilla, lisäksi kunnanhallitukselle myönnetään oikeus kunnan puolesta käyttää edellä mainittua lainanottovaltuutta ja kunnanhallitus saa myös käyttää tätä lainanottovaltuutta vesihuoltotoihin otettavaan korkotukilainoihin.
- 6) Kunnanhallitukselle annetaan lisäksi kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi oikeus lyhytaikaisen lainan ottamiseen kerrallaan enintään 7,0 milj. euroon asti.
- 7) Ennen kuin avoimeksi tulevia virkoja ja työsuhteita esitetään täytettäväksi, on selvitettävä, onko työt hoidettavissa työjärjestelyin olemassa olevalla henkilökunnalla. Uudet vakanssit perustetaan viroiksi, jos niihin liittyy kuntalain 44 §:n mukaisia viranomaistehtäviä tai jos erityislait edellyttävät viran perustamista. Muihin tehtäviin otetaan työntekijöitä työsuhteeseen.
- 8) Niiltä henkilöiltä tai urakoitsijoilta, joilta Kangasalan kunta tai kunnallinen yhtiö tilaa työ- tai urakkasuorituksen vuonna 2010 vaaditaan verojäämä- ja eläkesaamatusistukset ennen työn aloittamista. Mikäli todistukset eivät ole kunnossa työn saa seuraavaksi edullisin suorittaja.

- 9) Talousarvion tuloslaskelma osoittaa 3,353 milj. euroa alijäämää. Talouden tasapainottamistoimia jatketaan valtuuston vuonna 2009 käsitellyn tasapainottamisohjelman mukaisesti. Tasapainotilan saavuttamiseksi tarvitaan ja toteutetaan lisäksi tehostettuja toimia
- 10) Taloussuunnitelmavuosille 2011 ja 2012 merkityt investoinnit eivät ole tasapainossa valmisteilla olevan Kangasalan Kuntastrategia 2016 -asiakirjassa edellytetyn tasapainoisen talouden kanssa. Investoinnit tulisi mitoittaa siten, että käyttötalouden ylijäämällä (vuosikatteella) tulisi rahoittaa vähintään 50 % investointien omarahoitusosuudesta. Tämä tavoite ei toteudu taloussuunnitelmassa.

Kangasalla 7. päivänä marraskuuta 2009

Jukka Mäkelä
kunnanjohtaja

Seppo Saarinen
talusjohtaja

KANGASALAN VESI -LIKELAITOS

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Antti Kytövaara

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Toiminta sisältää vedentuotannon omista pohja- ja pintavesilaitoksista ja jätevesien johtamisen ja käsittelyn toiminta-alueella.

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tehtävänä on johtaa laadukasta talousvettä verkostoon liitetyille asukkaille sekä huolehtia jäteveden johtamisesta puhdistettavaksi turvallisesti. Toiminnan tulee olla taloudellisesti tehokasta ja sen pitää keskittyä huolehtimaan luotettavista vesihuoltopalveluista laitoksen omalla toiminta-alueella. Vesijohtoverkostoon on liittynyt n. 4 940 kiinteistöä, joissa on n. 25 600 asukasta. Viemäriverkostoon on liittynyt n. 4 265 kiinteistöä, joissa on n. 24 000 asukasta.

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen jätevesien käsittely tapahtuu Tampereen Viinikanlahden sekä Kangasalan Sahalahden jätevedenpuhdistamoilla. Viinikanlahden jätevedenpuhdistamolle johdetaan vanhan Kangasalan jätevedet Tampereen Veden viemäriverkostoa pitkin. Tampereen Vesi laskuttaa jäteveden puhdistuksesta pumpatun jätevesimäärän mukaisesti. Sahalahden jätevedet puhdistetaan taajamassa sijaitsevalla puhdistamolla.

Talous

eurot 28.10.2009	TP 2008	TA 2009	LTK 2010	TA 2010
Toimintatuotot	4 733 818	4 961 325	5 396 490	5 396 490
ulkoiset	4 453 971	4 789 685	5 167 130	5 167 130
sisäiset	279 847	171 640	229 360	229 360
Valmistus omaan käyttöön	2 196			
Toimintakulut	-3 118 712	-3 130 732	-3 251 180	-3 251 180
ulkoiset	-3 116 995	-3 043 213	-3 091 378	-3 091 378
sisäiset	-1 717	-87 519	-159 802	-159 802
Toimintakate	1 617 302	1 830 593	2 145 310	2 145 310
Poistot	-1 392 964	-1 689 388	-1 859 676	-1 859 676

Kriittiset menestystekijät

-vedentuotannon ja jakelun luotettavuus

Taloustarvotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Toimintahäiriöiden määrä ja laatu	Käyttövarmuus ja veden laatu hyvä, raja-arvojen sisällä Minimoidaan mahdolliset häiriöt ja häiriöajat. Häiriöiden kesto enintään 12 tuntia, korvaava vedenjakelu hoidetaan 2 tunnissa.	käyttöpäällikkö ja verkostomestari

Kriittiset menestystekijät

-jäteveden puhdistus ja johtaminen

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Toimintahäiriöiden määrä ja laatu	Puhdistustulos lupaehtojen mukainen Jäteveden johtamisen käyttövarmuus hyvä, ei pumppaamoiden ylivuotoja Minimoidaan mahdolliset häiriöt ja häiriöajat	käyttöpäällikkö ja verkostomestari

Kriittiset menestystekijät

-liikelaitoksen toiminnan kannattavuus

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Liikelaitoksen toiminnan rahoitus	Tulosarvio 2010	toimitusjohtaja

Kriittiset menestystekijät

-vuotovesien hallinta jätevesiviemäreissä

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Pumppaustilasto	Vuotovesien määrä alle 30 % kokonaisvirtaamasta ja vuorokausihuippu on alle 8 500 m ³	verkostomestari

Kriittiset menestystekijät

- asiakas- ja asukastyytyväisyyden säilyttäminen

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Pyydetty ja saatu asiakaspalaute	Saavutetun asukastyytyväisyyden ylläpitäminen ja liikelaitoksen imagon kehittäminen	toimitusjohtaja

Kriittiset menestystekijät

-osaava ja motivoitunut henkilöstö

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2010	Seurantavastuu
Henkilöstön ammattitaito	Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen ajan vaatimusten tasolle Nykyisten vahvuuksien ylläpitäminen Työhyvinvoinnin kehittäminen	käyttöpäällikkö

VESILAITOKSEN INVESTOINNIT TASERYHMITÄIN

YHTEENVETO 1000 €	TP 2008	TA 2009	JTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Vesilaitos		-1 966	-905	-905	-700	-890	-650
Viemärlaitos		-2 972	-4 645	-3 045	-810	-1 140	-1 540
Yhteensä	-3 870	-4 938	-5 550	-3 950	-1 510	-2 030	-2 190
Investointien rahoitusosuudet	32						

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Johtoverkostot ja laitteet

VESILAITOS 1000 €	TA 2009	JTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Uusinvestoinnit						
Kallio	-100	-40	-40			
Huutijärvi						-15
Pysäkkitie, Tähtitie	-38				-15	
Huutijärvi-Liuksiala-Rusko runkovesijohto	-700	-100	-100			
Yksit. tonttijohtojen rakentaminen	-25	-25	-25	-25	-25	-50
Kangasalan vesijohdon täydennys	-30	-30	-30	-30	-30	-60
Tal.arv. hyv. jälk. kiireelliset kohteet	-20	-20	-20	-20	-20	-40
Tursola/Noormarkku		-120	-120			-45
Halimajärvi				-40		
Vääränkallionkuja/Vadelmakuja	-40	-40	-40			
Läntinen paineenkorotusalue	-200	-50	-50			
Pohjois-Kangasalan ved.jak. varmistam.	-100	-100	-100	-350	-350	
Pitkäjärvi						-55
Huhmari						-25
Rästinmaa		-75	-75	-75		
Kortekumpu				-20	-310	-80
Sälssinkuja		-5	-5			
Tarpila		-10	-10			
Yhteensä	-1 516	-615	-615	-560	-750	-370

VESILAITOS, 1000 €	TA 2009	JTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Korvausinvestoinnit						
Vesijohtoverkoston peruskorjaus	-170	-140	-140	-140	-140	-280
Valkontie		-50	-50			
Yhteensä	-280	-190	-190	-140	-140	-280

VIEMÄRILAITOS 1000 €	TA 2009	JTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Uusinvestoinnit						
Kallio	-120	-50	-50			
Huutijärvi						-40
Pysäkkitie, Tähtitie	-50				-20	
Huutijärvi-Liuksiala-Rusko siirtoviemäri	-700	-1 600	-1 600			
Tal.arv. hyv. jälk. kiireelliset kohteet	-30	-30	-30	-30	-30	-60
Huutijärvi-Sahalahti jätevesihuolto	-390	-50	-50			
Yksit. tonttiovienärien rakentaminen	-10	-10	-10	-10	-10	-20
Kangasalan viemäroinnin täydennys	-50	-50	-50	-50	-50	-100
Sahalahden esikäsitteilylaitos	-200	-1 600				
Tursola/Noormarkku	-110	-145	-145			-90
Halimajärvi				-50		
Vääränkallionkuja/Vadelmakuja	-50	-50	-50			
Pitkäjärvi						-70
Huhmari						-60
Rästinmaa		-115	-115	-110		
Kortekumpu				-50	-365	-145
Sälssinkuja		-7	-7			
Yhteensä	-1 805	-3 707	-2 107	-300	-475	-585

VIEMÄRILAITOS 1000 €	TA 2009	JTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Korvausinvestoinnit						
Jätevesiviemäriverk. peruskorjaus	-230	-200	-200	-200	-200	-400
Jätevesipumppaamoiden peruskorjaus	-225	-200	-200	-150	-135	-270
Valkontie		-70	-70			
Yhteensä	-455	-470	-470	-350	-335	-670

VIEMÄRILAITOS / SADEVESI 1000 €	TA 2009	JTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Uusinvestoinnit						
Kallio	-120	-50	-50			
Huutijärvi						-25
Pysäkkitie, Tähtitie					-20	
Tursola/Noormarkku		-195	-195			-60
Halimajärvi				-40		
Vääränkallionkuja/Vadelmakuja	-40	-40	-40			
Rästinmaa		-105	-105	-120		
Kortekumpu					-310	-80
Pitkäjärvi						-120
Tarpila		-70	-70			
Sälssinkuja		-8	-8			
Yhteensä	-552	-468	-468	-160	-330	-285

Muut kiinteät rakenteet ja laitteet

VESILAITOSLAITTEET 1000 €	TA 2009	JTK 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012	Suunn.kauden ulkopuolella
Korvausinvestoinnit						
Vesilaitoksen kaukovalvonta	-50	-100	-100			
Yhteensä	-50	-100	-100			

UUSINVESTOINNIT / VESI JA JÄTEVESI**Kallion yritysalue**

Kallion yritysalueen vesihuollon rakentaminen

Huutijärvi

Kustaa Holmintien ja Ristimäentien rakentaminen ja Myllytien perusparannus (2014)

Pysäkkitie, Tähtitie

Kaavoitettavan alueen vesihuolto

Huutijärvi-Liuksiala-Rusko

Siirtoviemärin rakentaminen Liuksialasta Ruskoon vaihe 3

Pumppaamoiden rakentaminen

Yksittäisten tonttivesi- ja viemärijohtojen rakentaminen

Tonttijohtojen liitokset Kangasalan Veden verkostoon

Kangasalan vesijohdon ja viemäroinnin täydennys

Toiminta-alueen vesi- ja viemäriverkostojen täydentäminen

Talousarvion hyväksymisen jälkeiset kiireelliset kohteet

Talousarviovuoden aikana esille tulevien pienehköjen vesi- ja viemäriosuuksien rakentaminen

Sahalahden esikäsittelylaitos

Sahalahden esikäsittelyn suunnittelu ja toteutus

Kj 29.9.2009: Toiminta ja investoinnit toteutetaan yhtiömuotoisesti

Tursola, Noormarkku

Kaavoitettavan alueen vesihuolto

Halimajärvi

Sahurinpolun vesihuolto

Vääränkallionkuja/Vadelmakuja

Asemakaava-alueen vesihuolto

Läntinen paineenkorotusalue

Kangasalan vesijohtoverkoston välityskyvyn tarkastelu vesihuollon yleissuunnitelman mukaisesti vuoteen 2030

Pohjois-Kangasalan vedenjakelun varmistaminen

Ylävesisäiliön rakentaminen Ruutana-Suinula alueelle tai vedenjakelun varmistavan syöttölinjan rakentaminen

Pitkäjärvi

Asemakaava-alueen vesihuolto

Huhmari

Rantatien jatkon vesihuollon rakentaminen

Rästinmaa

Ruutanan seurakuntakodin asemakaava-alueen vesihuolto

Kortekumpu

Kaavoitettavan alueen vesihuolto

Sälssinkuja

Kaavoitettavan alueen vesihuolto

Tarpila

Kaavoitettavan alueen vesihuolto

KORVAUSINVESTOINNIT, VESI JA JÄTEVESI**Vesi- ja viemärijohtoverkoston peruskorjaus**

Kunnostustyöt vesi- ja viemäriverkostojen käyttökunnon ylläpitämiseksi, peruskorjauksen yleissuunnitelman laatiminen

Jätevesipumppaamoiden peruskorjaus

Kunnostustyöt jätevesipumppaamoiden käyttökunnon ylläpitämiseksi

Valkontie

Vesi- ja viemärijohtoverkoston peruskorjaus

VESILAITOSLAITTEET**Korvausinvestoinnit**

Vesilaitoksen kaukovalvonta, paineenkorotusasemien ja mitta-asemien liittäminen kaukovalvontaan

UUSINVESTOINNIT / SADEVESI

Asemakaava-alueiden uudisrakentamisen sekä katurakentamisen yhteydessä tehtävät sadevesiviemäriverkoston rakennushankkeet

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA 2010

	TA 2009	TA 2010	TA 2010
	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset
Liikevaihto	4 961 325	5 396 490	5 167 130
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-595 720	-611 900	-611 900
Palvelujen ostot	-1 514 389	-1 636 622	-1 476 820
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-2 110 109	-2 248 522	-2 088 720
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-645 877	-640 934	-640 934
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-164 610	-166 157	-166 157
Muut henkilösivukulut	-195 996	-184 637	-184 637
Henkilöstökulut yhteensä	-1 006 483	-991 728	-991 728
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 689 388	-1 859 676	-1 859 676
Liiketoiminnan muut kulut	-14 140	-10 930	-10 930
Liikelylijäämä	141 205	285 634	216 076
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot	7 000	5 000	5 000
Kunnalle maksetut korkokulut	-78 200	-74 800	0
Muille maksetut korkokulut	-170 000	-145 000	-145 000
Korvaus peruspääomasta	-233 567	-280 280	0
Muut rahoituskulut	0	0	0
Tilikauden tulos	-333 562	-209 446	76 076
Poistoeron muutos	-35 000	0	0
Varausten muutos	75 000	35 000	35 000
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-293 562	-174 446	111 076

**KANGASALAN VESI -LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA 2010
JA TALOUSSUUNNITELMA 2011 - 2012**

	TA 2010	TS 2011	TS 2012
	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset ja sisäiset
Liikevaihto	5 396 490	5 600 000	5 940 000
Toimintakulut	-3 240 250	-3 300 000	-3 370 000
Toimintakate	2 156 240	2 300 000	2 570 000
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 859 676	-1 960 000	-1 950 000
Liiketoiminnan muut kulut	-10 930	-10 000	-10 000
Liikeylijäämä	285 634	330 000	610 000
Rahoitustuotot ja kulut	-495 080	-646 680	-642 280
Varausten muutos	35 000		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-174 446	-316 680	-32 280

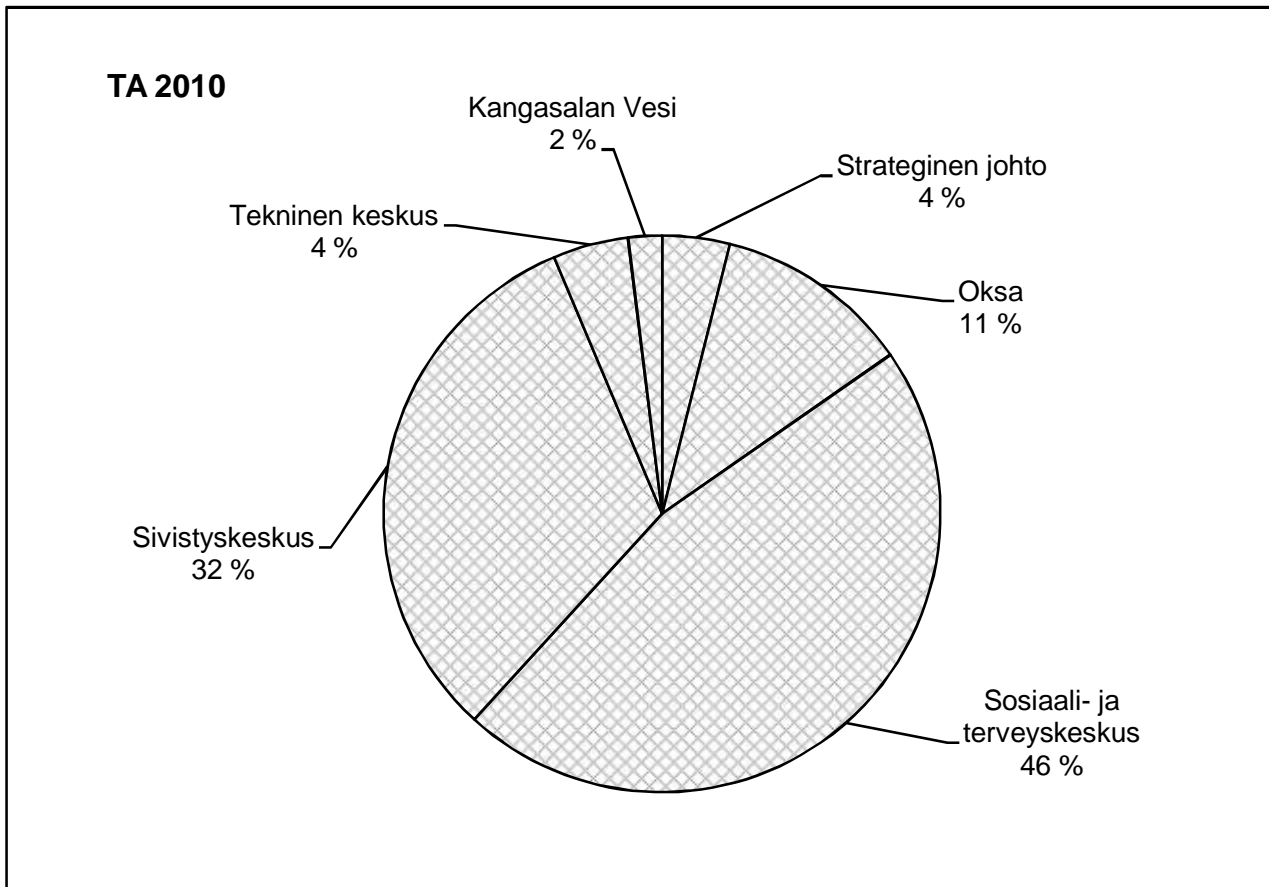
KANGASALAN VESI -LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA 2010

	TA 2009	TA 2010	TA 2010	TS 2011	TS 2012
	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset ja sisäiset	Ulkoiset		
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä	141 205	285 634	216 076	330 000	660 000
Poistot ja arvonalentumiset	1 689 388	1 859 676	1 859 676	1 960 000	1 950 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-474 767	-495 080	-140 000	-646 680	-642 280
Toiminnan rahavirta yht.	1 355 826	1 650 230	1 935 752	1 643 320	1 967 720
Investointien rahavirta					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4 938 000	-5 550 000	-5 550 000	-1 510 000	-2 030 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 582 174	-3 899 770	-3 614 248	133 320	-62 280
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Kunnalta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-56 666	-56 666		-56 666	-56 666
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-145 200	-350 000	-350 000	-560 000	-560 000
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000	3 500 000	3 500 000	0	0
Lainakannan muutokset yht.	2 798 134	3 093 334	3 150 000	-616 666	-616 666
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Korottomien lyhyt- ja pitkäaikaisten velkojen muutos	700 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.					
Rahavarojen muutos	-84 040	-206 436	135 752	116 654	-78 946

€	Tulot ml. valm.omaan käyttöön	Menot	Netto	Poistot
Käyttötalous				
Tarkastustoimi	0	-64 200	-64 200	
- ulkoiset		-64 200	-64 200	
- sisäiset			0	
Strateginen johto	2 666 800	-6 549 773	-3 882 973	-123 920
- ulkoiset	2 666 800	-4 421 486	-1 754 686	
- sisäiset		-2 128 287	-2 128 287	
Oksa	23 755 799	-18 977 527	4 778 272	-3 517 080
- ulkoiset	1 379 620	-18 073 807	-16 694 187	
- sisäiset	22 376 179	-903 720	21 472 459	
Sosiaali- ja terveyskeskus	13 968 400	-77 410 141	-63 441 741	-265 860
- ulkoiset	13 794 300	-71 453 641	-57 659 341	
<i>josta yhteistoiminta-alueen kustannukset</i>		<i>-5 783 200</i>		
- sisäiset	174 100	-5 956 500	-5 782 400	
Sivistyskeskus	3 147 110	-53 186 036	-50 038 926	-622 470
- ulkoiset	3 029 610	-39 841 566	-36 811 956	
- sisäiset	117 500	-13 344 470	-13 226 970	
Tekninen keskus	771 980	-7 288 340	-6 516 360	-2 689 720
- ulkoiset	650 000	-6 762 000	-6 112 000	
- sisäiset	121 980	-526 340	-404 360	
Kangasalan Vesi	5 396 490	-3 251 180	2 145 310	-1 859 676
- ulkoiset	5 167 130	-3 091 378	2 075 752	
- sisäiset	229 360	-159 802	69 558	
Käyttötalous yhteensä	49 706 579	-166 727 197	-117 020 618	-9 078 726
- ulkoiset	26 687 460	-143 708 078	-117 020 618	
- sisäiset	23 019 119	-23 019 119	0	
Tuloslaskelman rahoituserät	124 249 580	-2 255 280	121 994 300	
- ulkoiset	123 894 500	-1 900 200	121 994 300	
- sisäiset	355 080	-355 080	0	
Tuloslaskelma ilman poistoja	173 956 159	-168 982 477	4 973 682	
Investoinnit				
Strateginen johto	1 000 000	-1 020 000	-20 000	
Oksa		-7 546 000	-7 546 000	
Sosiaali- ja terveyskeskus		-468 000	-468 000	
Sivistyskeskus		-877 000	-877 000	
Tekninen keskus	500 000	-6 386 000	-5 886 000	
Kangasalan Vesi		-3 950 000	-3 950 000	
Investoinnit yhteensä	1 500 000	-20 247 000	-18 747 000	
Rahoituslaskelman rahoitustoimi	20 570 000	-6 802 000	13 768 000	
Ulkoiset yhteensä	172 651 960	-172 657 278	-5 318	
Ulkoiset ja sisäiset yhteensä	196 026 159	-196 031 477	-5 318	

ULKOISET JA SISÄISET TOIMINTAKULUT PALVELUKESKUKSITTAIN TA 2010

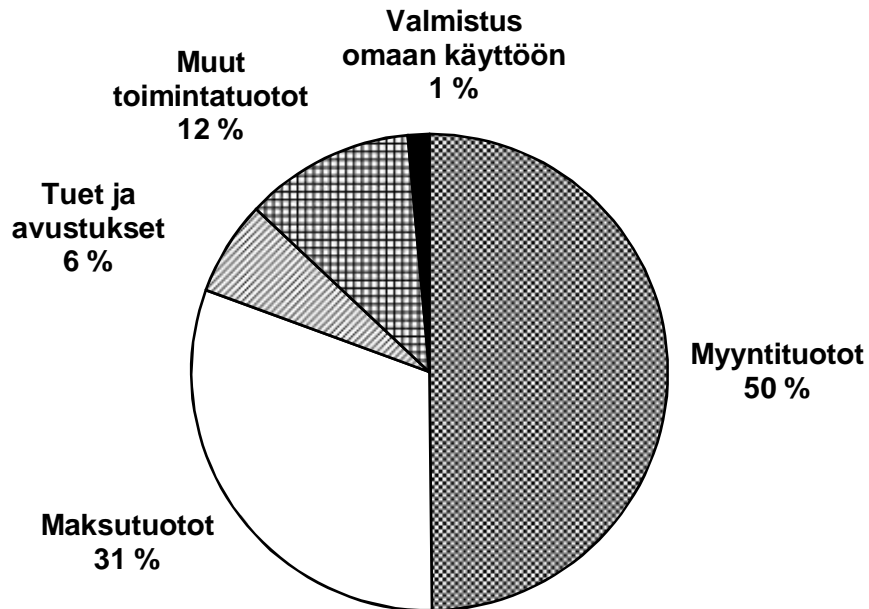
Käyttötalous €	TA 2009	TA 2010	Muutos %
Vaalit	- 40 816		-100,0
Tarkastustoimi	- 82 840	- 64 200	-22,5
Strateginen johto	- 6 433 480	- 6 549 773	1,8
Oksa	- 18 220 729	- 18 977 527	4,2
Sosiaali- ja terveyskeskus	- 74 665 439	- 77 410 141	3,7
Sivistyskeskus	- 48 742 740	- 53 186 036	9,1
Tekninen keskus	- 6 948 203	- 7 288 340	4,9
Kangasalan Vesi	- 3 130 732	- 3 251 180	3,8
Käyttötalous yhteensä	- 158 264 979	-166 727 197	5,3

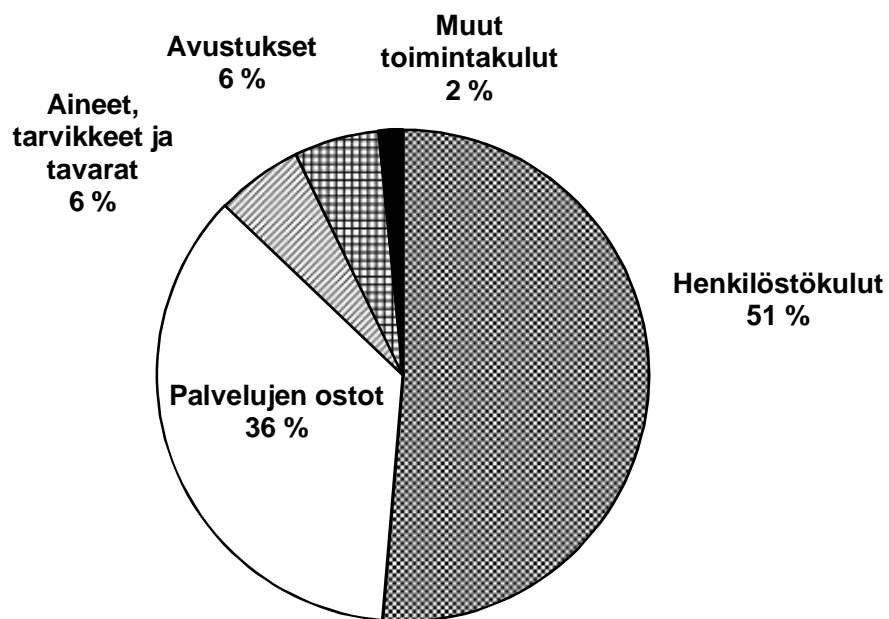
TULOSLASKELMA SISÄISILLÄ ERILLÄ TA 2010

	TP 2008	TA 2009	TA 2010	Ero% 2009/ 2010	TA 2010 kunta	TA 2010 vesilaitos
ml. vesilaitos 1 000 €						
TOIMINTATUOTOT	28 437	43 009	49 319	14,7	43 922	5 396
Myyntituotot	9 499	20 613	23 744	15,2	18 347	5 396
Maksutuotot	4 736	6 985	8 212	17,6	8 212	
Tuet ja avustukset	2 393	1 955	1 707	-12,7	1 707	
Muut toimintatuotot	11 809	13 456	15 657	16,4	15 657	
VALM. OMAAN KÄYTTÖÖN	257	331	388	17,1	388	
TOIMINTAKULUT	-136 605	-158 265	-166 727	5,3	-163 476	-3 251
Henkilöstökulut	-48 935	-72 228	-73 769	2,1	-72 778	-992
Palkat ja palkkiot	-36 892	-55 135	-56 694	2,8	-56 053	-641
Henkilösivukulut	-12 043	-17 093	-17 076	-0,1	-16 725	-351
Eläkekulut	-8 721	-12 143	-12 792	5,3	-12 626	-166
Muut henkilösivukulut	-3 322	-4 950	-4 283	-13,5	-4 099	-185
Palvelujen ostot	-63 243	-57 247	-62 649	9,4	-61 012	-1 637
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 973	-8 291	-8 281	-0,1	-7 669	-612
Avustukset	-8 737	-7 830	-8 022	2,5	-8 022	
Muut toimintakulut	-9 717	-12 669	-14 006	10,6	-13 995	-11
TOIMINTAKATE	-107 911	-114 925	-117 021	1,8	-119 166	2 145
Verotulot	90 029	92 740	95 560	3,0	95 560	
Valtionosuudet	24 925	26 264	27 472	4,6	27 472	
Rahoitustuotot ja -kulut	-167	-204	-1 038	407,6	-543	-495
Korkotuotot	470	438	465	6,1	465	
Muut rahoitustuotot	783	2 036	753	-63,0	748	5
Korkokulut	-1 173	-2 434	-1 626	-33,2	-1 406	-220
Muut rahoituskulut	-247	-245	-629	157,4	-349	-280
VUOSIKATE	6 876	3 874	4 974	28,4	3 323	1 650
Poistot ja arvonalentumiset	-7 045	-6 911	-9 079	31,4	-7 219	-1 860
Suunn. mukaiset poistot	-7 045	-6 911	-9 079	31,4	-7 219	-1 860
Kertaluonteiset poistot						
TILIKAUDEN TULOS	-169	-3 037	-4 105	35,2	-3 896	-209
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	48	-35	-3 888		-3 923	35
Varausten lis.(-) tai väh. (+)		75	3 923		3 923	
Rahastojen lis. (-) tai väh. (+)						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-121	-2 997	-4 070	35,8	-3 896	-174

**ULKOISET TOIMINTATUOTOT JA
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN
TA 2010(ml. vesilaitos)**

**ULKOISET TOIMINTAKULUT
TA 2010(ml. vesilaitos)**

VUOSIKATTEEN KEHITYS 2003 - 2012

